

**Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 19 maart 2018**

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 19 maart 2018

MILIEU, MOBILITEIT EN ECONOMIE

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 19 december 2017, dienst/sector Mobiliteit, nummer PS2018MME07, inzake Integraal plan Bunnik-Houten (Salto 2).

Daartoe besloten
PS2018MME07

Debat naar aanleiding van het Statemenno artikel NRC Handelsblad m.b.t. de Uithoflijn 24 februari 2018 op verzoek van de fracties ChristenUnie, PvdA, PVV, SP en de PvdD, PS2018MME08.

Motie M23, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake leren en verbeteren.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M24, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake portefeuillevreiding.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M25, ingediend door de fracties van de PvdA, GroenLinks, CDA en D66, inzake verzoek om onderzoek Randstedelijke Rekenkamer Uithoflijn.
De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Motie M26(a), ingediend door de fractie van 50Plus, inzake BRU-gelden mogen niet aangewend worden om de tekorten te dekken aanleg Uithoflijn.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie van wantrouwen M27, ingediend door de fractie van de PVV.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 12 maart 2018, dienst/sector SGU, nummer PS2018MME09, inzake bekrachtiging geheimhouding statenbrief inzake toezicht in het OV.
Daartoe besloten
PS2018MME09

STATEN (provinciale)

Vaststelling agenda.

Ingekomen stukken.

Vragenhalfuurtje.

Vaststellen van de notulen van de statenvergadering van 5 februari, 12 februari en 19 februari 2018.

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 1 maart 2018, dienst/sector SGU, nummer PS2018PS01, inzake benoeming lid Programmaraad Randstedelijke Rekenkamer en voorzitter Financiële Audit Commissie.
Daartoe besloten
PS2018PS01.

Motie M21 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake steun voor strafzaak tegen tabaksindustrie.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M22 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fracties van de PvdA en SP, inzake hulp voor Henschotermeer.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 6 maart 2018, dienst/sector SGU, nummer PS2018PS02, inzake voordracht en beëdi-
ging van de heer drs. D.D. Straat als gedeputeerde.
Daartoe besloten
PS2018PS01.

Stemverklaringen.

Stemming.

Presentielijst vergadering 19 maart 2018

Voorzitter:	W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning
Griffier:	mevr mr. C.A. Peters
VVD	B.M.H. de Brey, Doorn mevr. drs. N. Eijsbroek, Utrecht mevr. ir. A.A. Ens, Amersfoort drs. J. Germs, Renswoude W.J. Joustra, Langbroek drs. A.H.L. Kocken, Utrecht R. van Reenen, IJsselstein mevr. ir. J.C.V. Vaessen, Utrecht
D66	mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein drs. J.G. Boerkamp, Utrecht mevr. H. Chidi, Amersfoort mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk M.J. de Droog Msc RA, Utrecht mr. dr. M.C.J. Groothuizen, Zeist ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik P.D. Overkleeft, Utrecht
CDA	mevr. A.M. Schneiders, Utrecht ing. D.G. Boswijk, Wilnis (vanaf 15.42 uur) J.M.W. Jansen, Baarn (vanaf 15.21 uur) mevr. T. Koelewijn-Koelewijn, Bunschoten drs. A. Mourik-Geluk, Utrecht ing. T. van Oosterom, Woerden C. Westerlaken, Lopik
PvdA	mevr. drs. J.P. d'Hondt, Utrecht mevr. N.A. Krijgsman, Utrecht drs. C. de Kruijf, Leusden H.O. Suna, Soest
PVV	mevr. E.J. Broere-Kaal, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin ir. H. IJssennagger, Bilthoven
SP	drs. W.J. Ubaghs, Maarssen mevr. M.G. Noordenbos, Maarssen
GroenLinks	mevr. A.M. Poppe, IJsselstein H. Toutouh, Nieuwegein
ChristenUnie	drs. F.H.W. Bekkers, Bilthoven mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede ir. H.P. van Essen, Utrecht mevr. drs. E. Kotkamp, Nieuwegein (vanaf 16.00 uur)
PvdD	mevr. N. de Haan-Mourik, Amersfoort drs. C.J. van Kranenburg, Driebergen-Rijsenburg A.J. Schaddelee, Houten
SGP	mevr. F.M. Arissen LLB, Utrecht mevr. H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg
50Plus	G. van Leeuwen, Houten P.A. van Leeuwen, Rhenen (vanaf 15.15 uur) mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland
Afwezig:	M.H.O. Boer, Bilthoven (SP) mevr. drs. A.W.T. Dercksen, Baarn (D66) ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort (PvdA)

Leden van Gedeputeerde Staten:

drs. ing. P. van den Berg, Amersfoort
mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers, Zeist
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
drs. D.D. Straat, Zaanstad

Opening.

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van de Provinciale Staten van Utrecht. Ik heet u allen van harte welkom bij deze statenvergadering van 19 maart 2018.

Op uw tafel vindt u een boekje en een aantal bijzonderheden van het team facilitair. Het vraagt uw begrip dat wij vergaderen tijdens de verbouwingen. Het schiet al op, want er is al veel schilderwerk gebeurd. Vanmorgen heb ik met de fractievoorzitters vastgesteld dat wij de komende maanden tijdens de verbouwing hier kunnen blijven vergaderen en niet hoeven uit te wijken. Daar zijn wij blij om en de verbouwing ligt op schema.

De heer Boer van de SP is ziek. Mevrouw Dercksen van D66 en de heer Van Muilekom van de PvdA zijn afwezig. De heer Piet van Leeuwen en mevrouw Kotkamp hebben laten weten later aanwezig te zijn. De overige leden zijn aanwezig.

Op zaterdag 10 maart is mevrouw Uijterwaal-Cox overleden. Zij was statenlid voor het CDA in de periode van 1966-1982. Wij hebben namens u de familie schriftelijk gecondoleerd.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Ik hoop dat het lukt om de agendapunten die wij moeten bespreken vanmiddag af te ronden. Dan kunnen wij ons vanavond bezig houden met het kiezen en het installeren van een nieuwe gedeputeerde. Ik zal proberen om alle stukken die voor die tijd afgehandeld kunnen worden zoveel mogelijk af te handelen.

Mijn voorstel is om een tweetal moties vreemd aan de orde van de dag van de PvdA en de SP te agenderen als de agendapunten 11a en 11b. Ik zal later terugkomen op de behandeling van deze moties. Als u daarmee akkoord bent, dan stel ik voor om de agenda op deze wijze af te werken.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus zal een motie indienen bij het agendapunt over de Uithoflijn.

De VOORZITTER: Dat mag altijd. Tijdens het debat mag u deze motie indienen.

Mevrouw CHIDI (D66): Mijnheer de voorzitter! Namens de IPO-leden, de heer Germs en mijzelf, wil ik u meegeven dat de cvdK uit Limburg, de heer Theo Bovens, is voorgedragen als nieuwe voorzitter van het IPO. De leden hebben afgesproken dat wij alle Staten van de twaalf provincies die mededeling meegeven. U kunt daarop reageren door mij of de heer Germs een mailtje te sturen. Als hiertegen geen bezwaren komen, dan wordt hij op 12 april geïnstalleerd.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een korte vraag over de agenda. Begrijp ik goed dat de agendapunten 9, 10, 12 en 13 worden samengevoegd?

De VOORZITTER: Dat zou goed mogelijk zijn.

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Er zijn geen vragen ingediend voor het vragenhalfuurtje.

Vaststellen van de notulen van de statenvergadering van 5 februari, 12 februari en 19 februari 2018.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van de vergaderingen van 5 februari, 12 februari en 19 februari 2018 ongewijzigd vast.

Statenvoorstel Integraal plan Bunnik-Houten (Salto 2).

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Statenvoorstel benoeming lid Programmaraad Randstedelijke Rekenkamer en voorzitter Financiële Audit Commissie.

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Statenvoorstel bekrachtiging geheimhouding statenbrief inzake toezicht in het OV.

De VOORZITTER: Dit is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Motie M21 vreemd aan de orde van de dag inzake steun voor strafzaak tegen tabaksindustrie, ingediend door de PvdA.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De voorliggende motie circuleert al een poosje, dus ik neem aan dat de inhoud redelijk bekend is. Even goed maak ik hierbij graag de volgende opmerkingen. Wij staan aan het begin van een vergadering die tussendoor onderbroken zal worden voor een heerlijke maaltijd. Deze wordt altijd prima verzorgd en ik heb er alle vertrouwen in dat dit goed komt. Stel dat ik het bizarre idee zou krijgen om aan die maaltijd gif toe te voegen. Vervelend gif, waardoor mensen ernstig ziek worden en enkelen wellicht zullen overlijden. Het ligt voor de hand dat ik onmiddellijk opgepakt wordt en aangeklaagd wordt voor moord en doodslag. Dat is terecht, want dat doe je niet. Toch is dat precies wat de tabaksindustrie al tientallen jaren doet. Mensen verkopen sigaretten en shag waaraan stofjes worden toegevoegd die roken verslavend maken, de roker ernstig ziek maken en ervoor zorgen dat tenminste 50% van de rokers uiteindelijk aan het roken overlijdt.

De tabaksindustrie is de op één na meest winstgevende industrie van Nederland. Farmaceuten winnen het nog net, maar de tabaksindustrie is een goede tweede. De winstgevendheid van de tabaksindustrie gaat gepaard met een enorme schade aan de gezondheid van mensen en tot onvoorstelbaar veel ellende, want roken is zeer verslavend, veroorzaakt tal van ziekten en 50% van de rokers overlijdt aan het roken. Het ergste is dat nieuwe rokers allemaal jonge rokers zijn. Boven de leeftijd van 30 jaar begint niemand meer met roken. Het zijn allemaal nieuwe rokers in de categorie tussen de 12 en de 25 jaar. Elk jaar beginnen 35.000 jongeren met roken, waarvan 90% verslaafd zal raken. Dit alles weten wij al vele jaren, maar blijkbaar kunnen wij er niks aan doen. Het lukt ons niet om de tabaksindustrie onder controle te krijgen. Blijkbaar zijn wij toe aan andere onorthodoxe wegen om een einde te maken aan verdere misleiding en voor beperking van de schade.

De andere, wellicht succesvolle, aanpak ligt blijkbaar voor handen. Voor het eerst in de geschiedenis van de tabaksindustrie wordt die industrie strafrechtelijk aangesproken. Twee rokers, vertegenwoordigd door advocaat Bénédicte Ficq, proberen de tabaksindustrie aan te klagen voor misleiding en het veroorzaken van zwaar lichamelijk letsel. Het gerechtshof gaat zich daar binnenkort over buigen en bij deze afweging speelt de maatschappelijke relevantie een belangrijke rol. De maatschappelijke relevantie wordt onderstreept door tal van maatschappelijke instanties, zoals ziekenhuizen, longartsen, kinderartsen, huisartsen, verpleegkundigen, docenten, kinderdagverblijven, de gemeenten Amsterdam en Utrecht enzovoorts. Dit zijn allemaal organisaties die zich zeer betrokken voelen bij de gezondheid van hun mede-Nederlanders, daarin hun verantwoordelijkheid nemen en hun kleur wensen te bekennen. De Utrechtse PvdA vindt dat de provincie daarin thuis hoort en daarmee haar verantwoordelijkheid neemt. Daarom gaan wij een motie indienen waarin wij voorstellen om dat te doen.

Motie M21 vreemd aan de orde van de dag (PvdA): steun voor strafzaak tegen tabaksindustrie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 19 maart 2018;

constaterende dat:

- roken volgens het Nederlands Huisartsengenootschap de belangrijkste enkelvoudige verklaring is van gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte in Nederland;
- roken kanker veroorzaakt in allerlei verschillende delen van het lichaam;
- jaarlijks 19.000 Nederlanders kanker krijgen als gevolg van roken;
- jaarlijks in Nederland ongeveer 20.000 mensen sterven door roken en daarnaast enkele duizenden door meeroken;
- van de jongeren tot 18 jaar nog steeds een groot aantal rookt of begint met roken;
- van tabak bekend is dat er honderden voor de mens schadelijke stoffen aan zijn toegevoegd en er tenminste 70 kankerverwekkende stoffen in aanwezig zijn die leiden tot de eerder genoemde dodelijke slachtoffers;
- deze stoffen naast kanker leiden tot een veelheid aan chronische ziekten;

overwegende dat:

- de provincie Utrecht pal staat voor de gezondheid van haar burgers;
- Utrechtse burgers het recht hebben op eerlijke en objectieve informatie;
- de tabaksindustrie vele tientallen jaren burgers bewust en met veel inzet van middelen heeft trachten te misleiden (de sjoemelsigaret);
- advocaat Bénédicte Ficq met steun van vele maatschappelijke organisaties een strafzaak wil starten tegen de vier grootste Nederlandse tabaksfabrikanten wegens valsheid in geschrifte, opzettelijke benadeling van de gezondheid en zware mishandeling;

spreken als hun mening uit dat:

de beoogde strafzaak van advocaat Bénédicte Ficq tegen de tabaksindustrie ook de steun van de provincie Utrecht verdient.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik beantwoord de motie van de PvdA vanuit de portefeuille bestuur, omdat er vanuit de provinciale taak minder een beleidspportefeuille aan verbonden is, hoewel het zeker relevant is voor de portefeuille milieu, gezondheid en de gezonde leefomgeving. De provinciale overheid moet staan voor het belang en de gezondheid van de inwoners in deze regio. Als de Staten besluiten om deze motie te ondersteunen, dan zie ik de provinciale rol als zodanig dat wij ervoor zorgen dat de motie die oproept tot morele steun op de bestemde plaats terecht komt.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! De motie vreemd aan de orde van de dag is op het oog een sympathieke motie om omwille van gezondheidsredenen uw steun uit te spreken tegen de tabaksindustrie. Echter, in Nederland kennen wij de trias politica, waarbij de scheiding der machten centraal staat. Inmenging vanuit de provincie in mogelijk te voeren strafprocedures is daarmee in strijd. Indien deze motie wordt aangenomen ontstaat daardoor een precedent en zal de provincie zich meerdere malen moeten buigen over mogelijk te voeren juridische procedures, waarbij wij geen partij zijn en wat bovendien buiten onze taak en bevoegdheid ligt. Wat is hierop uw antwoord?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Als de Staten besluiten deze uitspraak te ondersteunen, dan kunt u het college opdragen om daaraan uitvoering te geven. Om die reden heb ik specifiek gezegd dat ik het woord 'steun' opvat als een morele steun en een proces. Niet als een finan-

ciële of inhoudelijke steun in een rechtszaak, maar een morele steun aan de maatschappelijke beweging. Als de Staten besluiten dat het belangrijk is om dat accent te leggen, dan is het de taak van het college om te zorgen dat uw boodschap terecht komt bij degene voor wie deze bestemd is. Zo zie ik onze ondersteunende rol hierin. Dit raakt niet uw opmerking dat de overheid in een andere rol zit als je inhoudelijk zou participeren. Nogmaals, ik heb de uitspraak in deze motie niet zodanig opgevat, maar vanuit de rol van het college. Wij ondersteunen u hierin als u die uitspraak doet om te zorgen dat deze neergelegd wordt bij de partijen die het aangaat.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik wilde dit gezegd hebben om de mening van de gedeputeerde hierover te vernemen.

De VOORZITTER: Ik ga door naar de tweede termijn.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Deze motie is bedoeld om uiting te geven aan dit initiatief in de vorm van morele steun. De provincie Utrecht is op tal van terreinen zeer actief op het gebied van de gezondheid van de burgers. In dat streven past het steun geven aan deze motie. Zo is deze motie bedoeld.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de voorzitter! De gezondheid van onze inwoners heeft een hoge prioriteit, maar in dit geval sluit de VVD zich aan bij de bijdrage van mevrouw Hoek. Zij heeft keurig aangegeven hoe de rolverhouding is wanneer het een zaak onder de rechter is en op dit moment is er nog een discussie over hoe het een en ander gaat lopen. Dat proces moet eerst goed en zorgvuldig doorlopen worden. Daarin hebben wij op dit moment geen rol. Daarnaast is het aan ieders eigen vrije keuze of hij of zij wel of niet gaat roken. Wij weten allemaal dat het heel ongezond is. Deze niet-roker zal er niet één opsteken, maar degenen die hem wel opsteken weten wel degelijk dat het ongezond is. Het is jammer dat het gebeurt, maar op dit moment ligt hierin geen rol voor de provincie.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Allereerst mijn complimenten voor de inzet om te beargumenteren en te motiveren waarom deze motie ingediend moet worden. Het was duidelijk te zien dat de heer De Kruijf daarvoor zijn best heeft gedaan. Dat is niet voor niks. De GroenLinks-fractie geeft morele steun voor deze motie, het idee van de motie en de zorg over misleidende informatie. Als wij hieraan beginnen geldt dat wel voor meerdere onderwerpen – het is bekend dat er bepaalde stoffen aan chips worden toegevoegd en de social media. Daarmee kunnen wij aan de gang blijven. Ik zou graag een reactie horen van de heer De Kruijf hoe hij dat ziet. In zijn motivatie was dat mij niet duidelijk.

Het gaat over een strafzaak. Dat bevindt zich in de rechtspraak. Op welke manier kan de heer De Kruijf het verenigen dat een bestuursorgaan zijn steun voor een strafzaak van een particulier zal uitspreken? Als wij uitspreken dat wij ons zorgen maken over de praktijken van de tabaksindustrie, dan is dat een meningsuitspraak. U koppelt deze uitspraak echter aan de steun voor de strafzaak. Ik hoor graag uw reflectie op die scheiding, zodat wij onze mening over deze motie kunnen bepalen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Het gaat over de verslaving aan tabak. Dat is een andersoortige grootheid dan de verslaving aan alcohol of illegale drugs. Van de 23.000 mensen die jaarlijks overlijden gerelateerd aan drugs, zijn 20.000 sterfgevallen aan tabak gerelateerd, een paar honderd aan illegale drugs en een paar honderd aan alcohol. Het overgrote deel is tabak-gerelateerd. Dat is een onvergelykbare grootheid.

Daarbij komt dat de tabaksindustrie zich expliciet richt op de jongeren. Daar is de aanwas. Door de tabaksindustrie worden zij de 'replacement smokers' genoemd. Heel cynisch gezegd vallen er aan de ene kant 20.000 rokers per jaar af en die moeten aangevuld worden met jongeren, want na de dertig ga je niet meer beginnen met roken. De jongeren zijn een kwetsbare groep.

De provincie is bij uitstek betrokken bij de gezondheid van onze burgers. Wij besteden daaraan veel geld en aandacht. Wij hebben geen veroordeling uitgesproken, maar wij willen dat het aan de rechter wordt voorgelegd. Bij de afweging om het aan de rechter voor te leggen speelt maatschappelijke rele-

vantie tegenwoordig een belangrijke rol. Daarin kunnen wij een rol vervullen. Wat vervolgens de uitspraak is en de aanklacht zal worden, daarover gaan wij niet. Dat is de trias politica. Wij willen alleen dat het voorgelegd wordt aan de rechter, want dat is onze rol.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik wil mij graag aansluiten bij de heer Bekkers. De heer De Kruijf benoemt een aantal zwaar verslavende middelen, maar het is algemeen bekend en erkend dat toegevoegde suikers wellicht voor grotere problemen zorgen en even verslavend zijn als zaken die in de tabaksindustrie spelen. Is dat de volgende stap of denkt u daar anders over?

De heer DE KRUIJF (CDA): Mijnheer de voorzitter! Laat het helder zijn dat ik geen volgende stap zie. Daarover gaat het niet. Ik zie een industrie die zich richt op jongeren, een kwetsbare groep die makkelijk verslaafd raakt. Ik zie een industrie die onder andere in zijn toevoegingen een soort suiker gebruikt die tijdens de verbranding kankerverwekkend wordt. Ik wil graag dat een rechter een uitspraak doet of het wel of niet toelaatbaar is. Dat lijkt de enige manier om onze jongeren te beschermen en ervoor te zorgen dat het maatschappelijke leed dat veroorzaakt wordt wellicht ingeperkt zal worden. Vooralsnog gaat het erom dat wij het voorgelegd willen krijgen aan de rechter. Vervolgens zal de rechter een uitspraak doen.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik bedoelde niet de toegevoegde suikers aan de tabakswaarde, maar de toegevoegde suikers aan allerlei frisdranken en andere artikelen die net zo sluipend en gevaarlijk zijn. Met een vervolgstap bedoel ik: als wij dit besluiten, los van de principiële discussie, is het dan een volgende stap dat wij alles van het openbaar ministerie gaan ondersteunen als dit in aanmerking komt voor een strafrechtelijk onderzoek?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik zie geen volgende stap. Daarover gaat het niet. Als u met een voorstel in die richting komt, dan zal ik het met belangstelling waarderen. Het gaat ons puur om de tabaksindustrie, vanwege het accent dat zij legt op de jongeren en de verwoestende uitwerking op degene die aan het roken gaat.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb de tekst van de motie erop nagelezen. De gedeputeerde interpreteerde het verzoek als een morele steun. In die hoedanigheid staat het echter niet in de motie verwoord. Het verzoek kan uitgelegd worden alsof de PvdA een financiële steun wil voorstellen aan deze groepering. Kunt u dat nader duiden, zodat het explicieter wordt dat het u alleen om morele steun gaat?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! In mijn reactie op de woorden van mevrouw Pennarts heb ik aangegeven dat er steun gevraagd wordt in de motie. Dit wordt niet verder gespecificeerd, maar het is helder dat deze steun alleen bestaat uit morele steun. Hiermee doen wij de uitspraak dat wij graag de club helpen die deze strafzaak tot de rechter wil brengen.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de voorzitter! Als ik u goed interpreteer is uw verzoek: spreekt uit dat wij alleen een morele steun geven aan deze mogelijke strafzaak in deze context en geen enkele andere steun.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! In deze motie is er op geen enkele wijze sprake van financiële steun of anderszins. Wij spreken uit dat wij graag steun geven aan degenen die deze zaak voor de rechter brengen.

De VOORZITTER: Daarmee sluit ik het debat over deze motie.

Motie M22 vreemd aan de orde van de dag inzake het Henschotermeer, ingediend door de PvdA en de SP.

De VOORZITTER: Ik zie graag dat de motie wordt ingediend. Wij hebben al vele debatten over dit onderwerp gevoerd en bezoeken aan het Henschotermeer afgelegd. Kunt u het om deze reden bij een

uitgebreide stemverklaring houden, zonder daarbij opnieuw een debat te voeren over meerdere rondes over iets dat de vorige vergadering al besproken is? Kunt u hiermee instemmen?

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! De SP kan hier niet mee instemmen, want er zijn nieuwe feiten boven tafel gekomen waardoor wij deze motie indienen. Ik zou graag het woord voeren na de heer Suna.

De VOORZITTER: Dat begrijp ik. Ik zal de beide indieners het woord geven, maar ik probeer de andere fracties te matigen door het bij een stemverklaring te laten.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De reden dat wij met deze motie komen heeft te maken met recente ontwikkelingen. Dit wisten wij begin februari nog niet. In de tussentijd hebben wij schriftelijke vragen gesteld en hierop antwoord gekregen. Alles bij elkaar opgeteld hebben wij een motie opgesteld. De Statenleden worden verzocht om met klem de voor- en nadelen tegen elkaar af te wegen, voordat zij definitief ja of nee zeggen tegen de motie.

Laten wij voorstellen dat het over de grote maatschappelijke waarde van het Henschotermeer gaat. Daarbij gaat het over de ophef die is ontstaan toen het nieuws naar buiten kwam dat het de gedachte was om een hek te plaatsen en toegangsprijzen te hanteren. Er is een petitie gestart die werd gesteund door meerdere gemeenten en meerdere partijen en waaronder inmiddels 7.500 mensen hun handtekening hebben gezet. Daarnaast zijn er moties aangenomen in de gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Zeist om een hek te voorkomen bij het Henschotermeer. In tegenstelling tot de beantwoording van het college bij de statenvergadering, blijkt uit de beantwoording van de schriftelijke vragen dat er wel degelijk gekeken kan worden op welke manier financiële steun gegeven kan worden. Dat geeft ons meer ruimte om in een overgangperiode het Henschotermeer te steunen. Niet voor de exploitant of de ondernemer, maar voor de mensen die gebruik maken van het Henschotermeer. Daaraan is veel diversiteit verbonden. Er zijn mensen die moeite hebben om een bijdrage van € 3,50 per persoon te betalen.

Recent is naar buiten gekomen dat er een overgangperiode zal zijn dit jaar en even later kwam toch het nieuws naar buiten dat de entreeheffing en het hek dit jaar al toegepast worden. Waarom is de informatie van de overgangperiode naar buiten gekomen terwijl deze niet gehanteerd wordt? Kunt u daarover uitleg geven?

Aanvullend heeft de exploitant vorig jaar steun gevraagd om tot een situatie te komen waarin zekerheid en duidelijkheid bestaat over de kosten voor het beheer en onderhoud en de tekorten die er zijn. Zij worden met een groot vraagteken op pad gestuurd, waardoor zij een toegangsprijs hebben bedacht waarvan zij niet weten of die goed, te veel of te weinig is. Als de Staten in samenwerking met de gemeenten de komende twee jaar de tekorten voor onderhoud en beheer zullen bekostigen, dan heeft de ondernemer de mogelijkheid en de ruimte om te kijken op welke manier de financiën geregeld kunnen worden. Hopelijk leidt dit tot een situatie waarin de toegangsprijzen omlaag gaan of verdwijnen en het hek helemaal om het meer voorkomen kan worden. Dat hek is een doorn in ons oog.

Als laatste wil ik graag concreet hebben wat er gaat gebeuren met de wandelroutes rondom het Henschotermeer als er een hek komt. Worden deze omgeleid? Daarover is geheel onduidelijkheid. Als deze omgeleid moeten worden, betekent dit dat er extra kosten zijn? Wie gaat dat betalen? Als de provincie of het recreatieschap middelen beschikbaar moet stellen, is dat in relatie tot de tekorten die er nu zijn niet meer of minder? Dit is een technische vraag, maar wellicht kunt u hierover iets zeggen.

Motie M22 vreemd aan de orde van de dag (PvdA, SP): hulp voor Henschotermeer

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 19 maart 2018;

constaterende dat in 1 maand tijd:

- in de gemeente Utrechtse Heuvelrug en de gemeente Zeist een motie is aangenomen tegen de komst van een hek en entreeheffing om het Henschotermeer;

- er 7300 handtekeningen gezet zijn door verontruste bewoners uit de regio tegen de plaatsing van een hek om het Henschotermeer en entreeheffing.
- vier recreatieondernemers via hun advocaat geprotesteerd hebben tegen de komst van een hek en entreeheffing;

overwegende dat:

- heel veel mensen en dieren er de dupe van worden als er een hek en entreeheffing rond het Henschotermeer komt;
- de uitbater aangeeft dat entreeheffing nodig is omdat overheidssubsidie wegvalt;
- het college bij beantwoording van schriftelijk vragen van ons heeft aangegeven dat er wellicht wel financiën beschikbaar kunnen komen;
- er sprake is van een overgangperiode, waarin de exploitant tijd nodig heeft voor nieuwe ontwikkelingen bij het Henschotermeer;
- de exploitant nu al wil overgaan tot het plaatsen van een hek en vragen van toegangsprijzen, omdat die geen risico's wil lopen;

verzoeken het college om:

- in overleg met de omliggende gemeenten gezamenlijk financiële middelen beschikbaar te stellen om de tekorten te dekken voor de komende 2 jaar;
- tijdens deze ontwikkelperiode de exploitant te vragen om oplossingen te vinden, waardoor de tekorten teniet gedaan kunnen worden, zodat het plaatsen van hekwerken en het heffen van toegangsprijzen achterwege blijft;
- Provinciale Staten voor de MME-vergadering van mei 2018 te informeren over het behaalde resultaat.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Vanmorgen zijn wij op bezoek geweest bij de uitbaters van het Henschotermeer, de heer en mevrouw Van de Lagemaat. Ik ben kwaad op mijzelf, want wij mochten vragen stellen en daarbij heb ik de belangrijkste vraag niet gesteld. De heer Van de Lagemaat had gezegd: "Wij willen graag dat de omgeving en alle overheden blij zijn dat wij de uitbaters zijn." Echter, op dit moment zijn er 7.500 mensen die hun handtekening tegen de komst van een hek en entreeheffing hebben gezet, er zijn twee moties aangenomen waarin de gemeente Zeist unaniem en de meerderheid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug zegt dat het hek voorkomen moet worden. De ondernemers uit de omgeving hebben een advocaat in de arm genomen om te protesteren tegen de komst van het hek en entreeheffing. Ik had aan de heer Van de Lagemaat moeten vragen: in hoeverre voelt u zich een geliefd persoon door deze zaak op die manier uit te voeren en wat gaat u daaraan veranderen? Het lijkt alsof de komst van een hek en entreeheffing meer gemotiveerd gaat worden. Er werd verteld dat er in de afgelopen jaren een terroristische aanslag is geweest en het fijn is als er dan een hek omheen staat zodat je de mensen één voor één kunt controleren. Deze vraag heb ik niet gesteld aan de heer Van de Lagemaat, maar ga deze wel aan de gedeputeerde stellen. Wat is uw reactie op deze petitie en de twee moties die in de twee gemeenten zijn aangenomen, waarbij GroenLinks in Utrechtse Heuvelrug een van de initiatiefnemers is van deze petitie? Alstublieft, doe alles wat u kunt om dat hek en entreeheffing tegen te gaan. Hoe gaat onze gedeputeerde hierop reageren?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn vanmorgen bij het Henschotermeer geweest met een flinke vertegenwoordiging vanuit de Staten. Dank dat u in zulke grote getalen bent gekomen. Ik had de indruk dat daar een aantal onduidelijkheden werden toegelicht. De vorige keer dat wij elkaar spraken was er geen helderheid over het hek, waar het zou komen, waar het al staat en waar het verplaatst wordt. Er was geen helderheid over het tarief dat gevraagd zal worden en wanneer dat tarief geldt. Dit geldt alleen tijdens het hoogseizoen. Ik ben blij dat wij zijn geweest en dat er

een aantal onduidelijkheden is verhelderd. Ik merkte een vertrouwen bij de Statenleden in de ondernemer zijn plannen met het Henschotermeer.

Dat neemt niet weg dat u mij twee vragen stelt met deze motie. De eerste vraag heeft betrekking op het verzoek van de motie om voor de komende twee jaar middelen beschikbaar te stellen aan de ondernemer. Ik adviseer negatief op dat deel van de motie, omdat wij op twee punten reeds invulling geven aan de oproep van de motie. Ten eerste door een procesbegeleider beschikbaar te stellen die gaat zorgen voor een meer faciliterend bestemmingsplan, rekening houdend met het unieke van het gebied. Daardoor krijgt de ondernemer meer ruimte om te ondernemen. Ten tweede hebben wij met de verpachtende organisatie landgoed Den Treek een overgangsfinanciering geregeld om op dat punt de ondernemer tegemoet te komen. Vanmorgen heeft u gezien dat deze ondernemer geen financiële steun nodig heeft vanuit de provincie, die feitelijke staatssteun zal zijn. Deze ondernemer heeft een sluitende exploitatie uitgewerkt.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Als mevrouw Pennarts het woord 'staatssteun' noemt, dan wil ik daar graag op reageren. In de vorige vergadering zegt mevrouw Pennarts: "Voor de provincie is het feitelijke onmogelijk om een subsidie te verlenen aan het Henschotermeer." Daarna heb ik, samen met de heer Suna, vragen ingediend over artikel 47 om te vragen of zij een aanvraag had ingediend voor de staatssteun, want dan is staatssteun bij een aantal gevallen wel mogelijk. Het antwoord van de gedeputeerde was dat zij geen aanvraag voor staatssteun had ingediend, omdat dit geen opdracht was vanuit de provincie, maar dat wel wil doen als er een opdracht vanuit de provincie zou komen. Met andere woorden: wat een maand geleden feitelijk onmogelijk was kan een maand later onderzocht worden als wij dat willen.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het is staatssteun als wij steun geven aan een ondernemer. De Staten willen niet dat GS zich met staatssteun bezig houdt. Dat betekent niet dat het feitelijk onmogelijk is om dit te geven; je zou dan een uitzondering moeten onderzoeken. Daarover heb ik in de beantwoording van de vragen gezegd dat het kan als ik daartoe een opdracht zou hebben. Die opdracht heb ik niet gekregen en ik adviseer u om die opdracht niet te geven. Ik blijf graag bij het uitgangspunt van deze Staten dat de overheid zich niet moet bezighouden met staatssteun. Er ontstaat een cirkelredenering waarbij ik mij afvraag of dit dossier die redenering waard is.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! U zegt dat het feitelijk mogelijk is, terwijl u een maand geleden zei dat het feitelijk onmogelijk is. Dat is toch een ander antwoord?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik had mij misschien moeten bedienen van de nuance dat het politiek en bestuurlijk gezien onmogelijk is. De Staten willen niet dat GS met staatssteun werkt, want dat maakt ons kwetsbaar. Feitelijk zou je een uitzondering kunnen maken op bepaalde dossiers. Dat zou te onderzoeken zijn. In de volledigheid van de beantwoording na de vierde vragenronde is dit gedetailleerde antwoord gegeven. Dat neemt niet weg dat het ongewenst is en daarmee onmogelijk om staatssteun te verlenen.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Als u de opdracht vanuit de provincie krijgt om het te onderzoeken, dan gaat u het onderzoeken?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Als de Staten mij een opdracht geven die ingaat tegen de uitgangspunten van dit bestuur, dan staat mij niks anders te doen dan het uitvoeren van deze opdracht. Dat neemt niet weg dat het ongewenst is en niet de beleidslijn van deze provincie om dit soort wegen op te zoeken.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Om een tweede termijn te voorkomen stel ik graag een vraag aan de gedeputeerde en aan mevrouw Noordenbos en de heer Suna. Mijn vraag aan de gedeputeerde is: sinds wanneer is de procesbegeleider aan het werk en wat is zijn opdracht? Dat beperkt zich niet tot de procesbegeleider en de ondernemer, maar zowel met gemeenten als andere ondernemers. Kunt u dat bevestigen?

Dan mijn vraag aan de collega's van de SP en de PvdA is. Deze petitie heeft ontzettend veel handtekeningen opgehaald en onder die druk zou het wellicht verleidelijk zijn om de portemonnee te trekken. Hoe kijkt u dan aan tegen gemeenten die het anders oplossen, zoals Veenendaal en Rhenen die samen investeren in Kwintelooyen, zodat het gratis toegankelijk kan blijven en Wijk bij Duurstede investeert in de Gravenbol. Dit zou suggereren dat de portemonnee wordt getrokken als je veel commotie teweeg brengt, terwijl aan de andere kant deze gemeenten het zelf hebben opgelost.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De procesbegeleider is aangesteld in opdracht van de stuurgroep. In die stuurgroep zitten de provincie, de gemeente Woudenberg en de gemeente Utrechtse Heuvelrug, omdat het terrein van het Henschotermeer in twee gemeenten valt. Als je naar een bestemmingsplan toewerkt of de mogelijkheden wilt onderzoeken waarbij de twee gemeenten een verschillend regiem hebben en verschillende beslissingen nemen rondom het bestemmingsplan, dan wordt het ingewikkeld. Daarom hebben wij besloten om tot één aanpak te komen. Dat is de opdracht van de procesbegeleider ten behoeve van het gebied Henschotermeer.

Het gaat om het gebied Henschotermeer dat in pacht is gegeven aan de ondernemer. De heer Van de Lagemaat en de twee gemeentebesturen moeten samen naar een goed afgewogen voorstel komen dat in beide gemeenten en in de Staten goedgekeurd moet worden. Uiteindelijk gaan de raden en de Staten hierover. Dat is de scope van de procesbegeleider.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Het Henschotermeer is niet zoals Kwintelooyen en Gravenbol een plaatselijke voorziening, maar een regionale voorziening. Daarom heeft de gemeente Zeist unaniem een motie aangenomen over het Henschotermeer. Uit een onderzoek is gebleken dat 70% van de bezoekers van het Henschotermeer niet uit de twee aangrenzende gemeenten komen, maar uit andere gemeenten. Het is een regionale voorziening die je kunt vergelijken met het stukje kust in Noord-Holland of Zuid-Holland. De provincie moet daarmee anders omgaan.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De regionale functie van Kwintelooyen en Gravenbol is meer dan helder. Op een gemiddelde zondag staan daar veel auto's op de parkeerplaats.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Er rest mijn nog een antwoord op de vraag van mevrouw Noordenbos over de reactie van de mensen op de motie. Ik vind het indrukwekkend dat zoveel mensen een handtekening hebben gezet en een oproep doen. Ik kan mij dat voorstellen gezien de politieke sfeer in gemeenten zo vlak voor de verkiezingen. Daarnaast is een aantal gemeenteraadsleden niet betrokken geweest bij de besluitvorming, want deze was in 2013. Het was de raad voor de huidige raad die destijds in alle gemeenten heeft besloten om te stoppen met het recreatieschap. Het heeft een lange tijd gehad om dit tot een ontknoping te brengen.

Op dit moment zitten wij in het laatste deel van de laatste fase en dat verklaart de steun, omdat niet iedereen meer weet in welke context dit besluit destijds is genomen. Bestuurlijk betekent het dat ik de consequenties moet nemen van een eerder genomen besluit. Naar een volle inzet en naar volle eer en geweten hebben wij geprobeerd om een overgang naar een nieuwe situatie van het Henschotermeer en de zoektocht naar een nieuwe exploitant zo goed mogelijk te begeleiden. Ik ben blij met de huidige exploitant en zie in de petitie geen aanleiding om een ander advies te geven dan om deze motie niet te steunen. Dit is een laatste stap in een zorgvuldig proces van opheffing van een recreatieschap en een politiek besluit dat tot uitwerking komt met deze gevolgen. Ik ben blij dat de huidige exploitant het voor elkaar krijgt om met een bescheiden bijdrage de toekomstige beschikbaarheid van het Henschotermeer te garanderen voor de regio.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb twee vragen gesteld waarop ik nog geen antwoord heb gekregen. Moet ik deze herhalen?

Mevrouw PENNARTS (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Zijn het de vragen over de wandelroutes, wat hiermee gebeurt als er een hek komt en wie de omleiding betaalt als deze er komt? U zei zelf al dat dit

technische vragen zijn. Ik kan deze in algemene zin beantwoorden, maar zal u schriftelijk moeten informeren over de technische kant hiervan. Er is vanmorgen helderheid verschaft over de wandelroutes rondom het Henschotermeer die blijven. Voor sommige wandelroutes die dicht langs het meer lopen geldt wellicht dat je met je abonnement naar binnen gaat in het seizoen. Als er dingen omgelegd worden, dan zijn de kosten hiervan voor de rekening van de verpachtende organisatie, zijnde landgoed Den Treek, of de exploitant. Deze kosten zijn niet voor de rekening van de overheden.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Mijn andere vraag ging over de communicatie naar buiten toe waarin duidelijk werd gezegd dat de regie van de communicatie naar de provincie gaat en dit jaar een overbruggingsjaar is. Het leek dat geen entreeheffing of hek zou komen, terwijl er twee weken later heel ander nieuws naar buiten kwam.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De heer Suna zegt dat het 'leek dat'. Dat is precies wat er aan de orde is. Over de overgangperiode is gezegd dat dit de tijd is tussen het huidige en het nieuwe bestemmingsplan dat meer ruimte zou kunnen geven voor de ontwikkelingen op die locatie. Dat moet goed en zorgvuldig gebeuren. Die overgangperiode wordt door ons geleid en wordt erkend. Er is een tegemoetkoming gekomen voor de nieuwe ondernemer om daarin soepeler te zijn. Kortom, de overgangperiode is zeer serieus uitgewerkt. In dat opzicht hoeft er geen onduidelijkheid meer te zijn.

De VOORZITTER: Dan gaan wij over tot de tweede termijn.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Boelhouwer vroeg hoe wij tegen de oplossingen van andere gemeenten aankijken. Het gaat erom dat wij samenwerken met de collega's van de gemeenten die bij de gemeenten dit soort zaken aan de orde gaan stellen. Wij zijn Statenleden en hebben onze eigen rol. Vanuit die rol proberen wij onze bijdrage te leveren en de provincie had een belangrijke rol in het recreatieschap. Daarom hebben wij deze motie ingediend.

Vanmorgen hebben wij gehoord dat de entreeheffing € 3,50 is, niet wetende wat de uiteindelijke kosten zullen zijn. De exploitant wil natuurlijk naar een hoogwaardig niveau bij het Henschotermeer. Daar is niks mis mee, maar dat kan betekenen dat de toegangsprijs volgend jaar € 5,00 of € 2,50 kan worden.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik heb van de exploitant begrepen dat de prijs in de toekomst wellicht €3,50 blijft. Wellicht kunnen wij het afwachten of hij deze prijs zal veranderen en dan kunnen wij dit opnieuw bespreken. Ik vraag mij echter af hoe u aankijkt tegen gemeenten die wel bijdragen aan gebieden en hun verantwoordelijkheid daarin nemen.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! In onze voorstellen zeggen wij dat de provincie het in samenwerking met de gemeenten moet doen. De gemeenten moeten hierin een centrale rol hebben.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Kunnen wij de gemeenten daarin meer aan zet laten?

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De provincie had een grote rol in het recreatieschap en de contacten hierover waren met de gedeputeerde. Daarom lijkt het ons verstandiger dat zij die rol oppakt. De Statenleden kunnen haar aanspreken in plaats van de wethouders in de gemeenten.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben vanmorgen helderheid gekregen over de entreprijs. Het eerste jaar wordt er € 3,50 gevraagd en dit kan de jaren daarna veranderen. Wij hebben een stukje helderheid gekregen over hoeveel hek erbij komt, namelijk een kilometer.

Dan de vraag van mevrouw Boelhouwer over Kwintelooyen. Als er een hek om Kwintelooyen wordt gezet en entree wordt geheven, dan is het zaak dat de provincie zich daarmee gaat bemoeien en kijkt waarom dat stuk gebied wordt afgeschermd van het algemene gebied voor openbare recreatie waar-

voor de inwoner van de gemeente Utrecht belasting betaalt. Die voorziening moet gewaarborgd blijven.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Als het gaat om natuurontwikkeling en natuurbescherming zou het hek wellicht groter of hoger moeten, omdat dat meer rust oplevert voor de natuurontwikkeling. Ik hoop echter niet dat wij die kant op worden gedreven, maar het zou in de discussie ingebracht kunnen worden.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik vraag mij af of het fijn is als de dieren die vanuit de bossen naar het Henschotermeer komen op een hek stuiten. Daar zal ik niet verder op ingaan. Ik merk dat de gedeputeerde van GroenLinks zich telkens verschuilt achter een besluit dat genomen is toen zij nog geen gedeputeerde was. In die tijd is door de toenmalige gedeputeerde gezegd dat wij evenveel geld in de recreatiegebieden blijven steken, maar op een andere manier. Inmiddels besteedt de provincie veel minder geld aan de recreatiegebieden en wordt er niet meebetaald aan bovenregionale plekken als het Henschotermeer. Dit vind ik heel erg.

De VOORZITTER: Ik wijs u erop dat de gedeputeerde spreekt namens het hele college.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Dan vind ik het heel erg van het hele college.

De heer GERMS (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb nog vragen aan mevrouw Noordenbos. U zegt dat de gedeputeerde besluiten uitvoert uit de vorige periode. Ik bespeur bij de SP en de PvdA dat u een genomen besluitvorming wilt openbreken en zelfs de exploitant daarmee wilt belasten om oplossingen te vinden. Het is vreemd dat u op deze manier de besluiten die reeds genomen zijn, wilt openbreken. Alle steun voor de gedeputeerde en de beantwoording. De VVD doet niet mee met de suggestie om opnieuw met steun te komen en zeker niet om de exploitant te vragen om op korte termijn oplossingen te vinden.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de voorzitter! Een paar maanden geleden zei de exploitant: "Wij moeten wel een hek neerzetten en entree heffen, omdat de subsidies van de overheden wegvalen." De exploitant zou blij moeten zijn dat de provincie, de gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Zeist en een heleboel andere gemeenten, partijen en burgers daartegen in geweer gaan. Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald.

De heer GERMS (VVD): Mijnheer de voorzitter! Vanmorgen heb ik een tevreden exploitant gesproken. Hij heeft zin om op deze manier te beginnen. Niet om met allerlei nieuwe gegevens geconfronteerd te worden. De VVD heeft vertrouwen in de ontstane situatie en de exploitant heeft er in onze optiek veel zin in om er iets heel moois van te maken. Daar gaan wij voor.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik werd aangesproken door de heer Germs en wil daarop een reactie geven. Wij stellen genomen besluiten niet ter discussie, maar toen dit besluit werd genomen wist niemand dat er een hek zou komen en toegangsprijzen gehanteerd zouden worden. Dat zijn allemaal zaken die pas in november voor het voetlicht zijn gekomen. Dat is de reden dat wij daarop hebben ingespeeld. Wij zeggen niks over de besluitvorming.

De VOORZITTER: Als mevrouw Noordenbos klaar is met haar betoog, dan geef ik het woord aan mevrouw De Haan.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! In 2011 besloten elf gemeenten tot de opheffing van het recreatieschap, maar nu kloppen zij bij ons aan over de gevolgen. Wat het Henschotermeer betreft is er een besluit gevallen. De ondernemer die naast het landgoed woont en een Woudenberg is, stapt in met alle risico's van dien. Daarvoor hebben wij respect. Tegelijkertijd staat de ChristenUnie voor de toegankelijkheid van natuurgebieden, een zo laag mogelijke prijs en het behoud van het recreatiegebied en de natuurwaarde.

Wij moeten geen achterhoede gevecht meer voeren, maar een blik vooruit werpen. Misschien is de schade rondom het Henschotermeer wel beperkt gebleven en waren er andere risico's geweest als er andere ondernemers waren ingestapt. De recreatieopgave is een serieuze zaak. Daarom doen wij de oproep om richting een nieuwe coalitieperiode opnieuw na te denken over hoe de Staten recreatie willen invullen als opgave en wat wij daarvoor over hebben. Moeten er, naast voldoende middelen voor handhaving, gelden beschikbaar worden gesteld voor ontwikkeling? Vandaag hoorden wij dat wij voor een zesje gaan op onze recreatie- en natuurgebieden. Daarvoor willen wij niet gaan. Daarom een oproep aan GS en PS om daarvoor ons best te doen richting een nieuwe periode.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik ben blij met de oproep van de ChristenUnie en voldoe daaraan graag. Op de termijnagenda van de commissie MME staat de evaluatie van het recreatie- en toerismebeleid. Dat zal een doorkijkje opleveren naar waar wij tot nu toe gekomen zijn. Ik faciliteer graag de discussie met de Staten om te kijken hoe wij in de toekomst een steviger precisie op recreatie en toerisme kunnen neerzetten. Dank voor de steun en ik kom daaraan graag tegemoet.

De VOORZITTER: Daarmee is dit agendapunt afgerond.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Is er behoefte aan een stemverklaring?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD heeft een stemverklaring bij de motie over het roken. Wij steunen het beleid om de gezondheid van onze inwoners voorop te stellen, maar zien daarin geen rol voor PS weggelegd. Daarmee zullen wij de motie van de PvdA niet steunen, omdat deze in strijd is met de trias politica.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 heeft twee stemverklaringen. Ten eerste bij de motie over de strafzaak tegen de tabaksindustrie. D66 doet een oproep aan alle organisaties in de provincie Utrecht die zich bezig houden met gezondheid om deze zaak vanuit hun eigen rol te ondersteunen. Dit past echter niet bij de provincie. De tweede stemverklaring betreft de motie over het Henschotermeer. D66 betreurt het dat er gekozen is voor een hek rondom het Henschotermeer. Wij zien graag een vernieuwende manier van een rendabele exploitatie dan entreeheffing en een hek. Hopelijk kan de provincie zich blijven inzetten voor de ontwikkeling van nieuwe inzichten hiervoor. Wij kunnen echter niet instemmen met dit voorstel.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Wij spreken onze morele steun uit voor de motie van de PvdA. Het zal bij deze uitspraak blijven, want het is niet de taak van de provincie om zich in dit soort zaken te mengen. Als wij morele steun gaan uitdelen, dan worden het nog langere avonden. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen. Daarnaast zullen wij tegen de motie stemmen over het Henschotermeer. Door het opheffen van het recreatieschap zijn er bij de gemeenten wat middelen vrijgekomen. Wij vinden dat er heel gemakkelijk en snel door de gemeenten naar de provincie wordt gegaan. Vandaar dat wij tegen deze motie zullen stemmen.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! GroenLinks heeft een stemverklaring bij motie M22 over het Henschotermeer. Wij hebben begrepen dat het college al actief samenwerkt met gemeenten en steunen het college daarin. Bovendien hebben wij begrepen dat de toegangsprijs niet zo zeer hoger, maar ook lager kan uitvallen. Op dit moment zien wij geen noodzaak voor deze motie.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie heeft een korte stemverklaring bij de motie over de tabaksindustrie. Wij hechten zeer aan de scheiding van machten, maar het aanhalen van de trias politica vinden wij een gelegenheidsargument. Wij willen ons medeinzetten voor een rookvrije samenleving. Daarom steunen wij de motie van de PvdA.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een korte stemverklaring over het Henschotermeer. De PvdD is tegen de exploitatie van natuur en zeker tegen het hek om het Henschotermeer. Daarom zullen wij voor deze motie stemmen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! De SGP heeft een stemverklaring bij motie M21. Morele steun zou kunnen, maar dit is geen taak van de provincie. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen, evenals tegen motie M22 over het Henschotermeer.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus zal tegen de motie van de PvdA stemmen, alhoewel wij het vreselijk vinden dat er jonge slachtoffers ontstaan door het roken. 50Plus zal wel de motie over het Henschotermeer steunen, omdat de entreprijs te hoog is, waardoor mensen met een smalle beurs buitenspel worden gezet, het hek niet meer van deze tijd is en dieren daardoor 's nachts geen water meer kunnen drinken.

Stemming.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel Integraal plan Bunnik-Houten (Salto 2), PS2018MME07.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel benoeming lid Programmaraad Randstedelijke Rekenkamer en voorzitter Financiële Audit Commissie, PS2018PS01.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel bekrachtiging geheimhouding statenbrief inzake toezicht in het OV, PS2018MME09, met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt tegengestemd te hebben.

Provinciale Staten verwerpen de motie M21. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, SP, GroenLinks, ChristenUnie en PvdD.

Provinciale Staten verwerpen de motie M22. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, SP, PvdD en 50Plus.

Debat naar aanleiding van het Statenmemo artikel NRC Handelsblad m.b.t. de Uithoflijn 24 februari 2018 op verzoek van de fracties ChristenUnie, PvdA, PVV, SP en de PvdD, PS2018MME08.

De VOORZITTER: Wij gaan over naar agendapunt 14. De heer De Kruijf zal hierbij het voorzitterschap overnemen.

Het debat over de Uithoflijn is deze keer aangevraagd door de ChristenUnie en een viertal andere fracties. Zij zullen in deze volgorde eerst het woord krijgen. Daarna zullen de andere fracties het woord krijgen en wordt normale de procedure gevolgd. Ik geef het woord aan de heer Van Kranenburg van de ChristenUnie.

De heer De Kruijf neemt het voorzitterschap over.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Fouten maken is niet erg. Er niets van leren is wel erg.

Aan het eind van mijn bijdrage zal ik twee moties indienen. Deze zijn iets anders dan de moties die u eerder over de mail zijn toegestuurd.

De ChristenUnie maakt zich zorgen en daar is een reden voor. Het project Uithoflijn rammelt aan alle kanten: financieel, juridisch, bedrijfskundig, technisch en communicatief. U hebt onze zorg gemerkt in het verzoek tot een spoeddebat, aan de vele vragen waaronder detailvragen die namens onze fractie zijn gesteld. Dank voor het werk dat u heeft gestoken in het beantwoorden van deze vragen. De ant-

woorden brachten enige duidelijkheid in een aantal feitelijkheden. Zeer ernstige slordigheden, zoals het niet vastleggen van uiterst belangrijke gesprekken met de directie van de BAM, kwamen aan het licht. Fijn dat dit duidelijk is. Jammer dat het college er kennelijk geen probleem in ziet. Dat heb ik niet uit uw tekst opgemaakt.

Er blijft een aantal dingen vaag. Ik heb alle vragen gesteld om duidelijk te krijgen of het college eerlijk en duidelijk is en wil zijn. Ik ben daarin teleurgesteld. De verleiding is groot om al uw antwoorden precies te analyseren. Het zou de verwarring alleen maar groter maken. Daarom beperk ik mij tot een paar punten. Een voorbeeld. De eerste vraag van zowel 5 maart als 13 maart ging over de memo 2017MME1. Met die memo zou het college de Staten hebben geïnformeerd over de ernst van de situatie. Op onze vraag van 5 maart zegt u dat een andere aansturing van de projectorganisatie noodzakelijk is. Ik heb 'noodzakelijk' niet gelezen in de genoemde memo. Daarom vroeg ik op 13 maart nogmaals uit welke zinssnede wij die noodzakelijkheid op hadden kunnen maken. Ik constateer dat u deze concrete vraag van 13 maart niet heeft beantwoord.

Wat mij betreft duikt het college, ook in de herkansing. Het is precies die houding die mij raakt en die de burgers buitengewoon goed aanvoelen. Halve antwoorden, erlangs scheren en niet zeggen: 'U heeft gelijk, dat hebben wij niet goed gedaan' geeft geen vertrouwen.

Een ander voorbeeld is vraag 4 uit de set vragen van 13 maart. Gevraagd is naar een datum wanneer de gedeputeerde de klokkenluidersmelding heeft gemeld in het college. U schrijft zonder enige wederom het antwoord dat u eerder gaf, namelijk: "Het college is in het eerste kwartaal van 2017 geïnformeerd." Daaraan toegevoegd: "buiten het reguliere GS-overleg." Waarom doet u dat? Om een volgende redenering op te kunnen houden: buiten het reguliere overleg, dus niet officieel en geen schriftelijke vastlegging? Eerder meldde u zonder restricties dat de gedeputeerde het gemeld had. Dan mogen wij uitgaan van een officiële melding. U heeft dat met dit antwoord afgezwakt. Daarnaast heeft u elders in het debat aangegeven dat dit de eerste klokkenluidersmelding was sinds mensenheugenis. Toen hadden alle lampen moeten gaan branden, maar u heeft niks opgeschreven. Het lijkt erop alsof de gedeputeerde bij de koffieautomaat een losse opmerking maakte die de moeite van het noteren niet waard was. U neemt niet eens de moeite om achteraf te melden dat dit onzorgvuldig is geweest, zeker met de wijsheid die wij op dit moment hebben.

Ik heb nog een heel verhaal over de bijeenkomsten van de stuurgroep, maar mijn tijd vliegt erdoor. Als u de twee series antwoorden naast elkaar legt, dan kunt u constateren dat de antwoorden op de eerste serie vragen incompleet en onzorgvuldig zijn geweest. Als dit soort feitelijkheden al niet kloppen, wat moet ik dan geloven van de rest? U meldt overigens dat er een bijlage bij de antwoorden zit met geanonimiseerde verslagen, maar die heb ik niet aangetroffen bij de gekregen stukken. Dit is onzorgvuldig en treurig.

Het college wil niet alles met de volksvertegenwoordigers delen. Wij moeten aan alles trekken en iedere keer dat wij ergens aan peuten er komt er nieuwe informatie die niet geheel overeenkomt met eerdere informatie. U lijkt niet begrepen te hebben wat de samenleving van zijn bestuurders vraagt. De samenleving vraagt om maximale transparantie. Als dat niet direct van de bevolking kan komen, dan toch minstens van de door haar gekozen vertegenwoordigers. Die transparantie is noodzakelijk. Integriteit staat voor maximale transparantie. Die heeft u niet betracht. U heeft niet geleerd. Mijn ongebruikelijke oproep in de laatste commissie MME om transparant te zijn heeft u kennelijk naast zich neergelegd of u heeft mij niet begrepen. Dat is nog een stuk treuriger.

Wij maken ons zorgen over het functioneren van het bestuur van de provincie Utrecht. Wij maken ons zorgen over de ambtelijke organisatie waarin mensen zitten die met veel inzet proberen om de zaak goed voor elkaar te krijgen. Hoeveel mankracht en deskundigheid is de afgelopen jaren wegbezuinigd? Wij maken ons zorgen over het college van GS of het collegiaal dagelijks bestuur. U neemt onvoldoende verantwoording voor gezamenlijke besluiten. Ik zie een in zichzelf verdeeld huis; een vechtkabinet. Alle verdedigers proberen ieder voor zich zijn eigenlijke doelen te verwezenlijken, maar de gezamenlijke missie 'in verbinding' is sterk uit het zicht.

Ik ben dol op politiek, maar wat ons betreft gaat het niet meer over politiek. Het gaat over een zeer noodzakelijke wijziging in de attitude van het bestuur en de uitvoering van de werkzaamheden door de provincie. Stop met verstoppertje spelen. Maak werk van dienstbaarheid in dienstbaarheid. Laat het blijken dat het u niet te doen is om de status van een invloedrijke positie, maar laat zien dat het u te doen is om de maatschappelijke effecten die u daarmee kunt bereiken. Meldt het als er iets niet goed loopt, met open vizier en zonder te verstoppen. Daarmee begint het. Als het college dit praktiseert, dan gaat de organisatie dat ook weer doen. Dan mag je blijkbaar fouten maken. Veranderingen beginnen aan de top.

Deze situatie kent alleen nog maar verliezers: de burgers, vertragingen en mensen die hun functie moesten opgeven, zoals directeuren en een gedeputeerde. Verliezers zijn de omliggende gemeenten. De verliezer is de provinciale organisatie als geheel. Onze geloofwaardigheid is ernstig aangetast door tekorten, juridische fouten en onjuiste communicatie. Wij vragen het college inhoudelijk te reflecteren op deze oproep. Om uw gedachte daarbij te richten hebben wij een tweetal moties opgesteld die ik hierbij indien.

Motie M23 (ChristenUnie): leren en verbeteren

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 19 maart 2018;

constaterende dat:

- de provincie in een bestuurlijke crisis is geraakt door de verwickelingen rondom de Uithof-lijn;
- de provinciesecretaris buitengewoon verlof is verleend;

overwegende dat:

- een bestuurlijke auditcommissie uit Provinciale Staten grip tracht te krijgen op vragen rond financiën en mobiliteit;
- de gang van zaken rond de klokkenluidersmelding vragen oproept over de juridische attitude van de provinciale organisatie en de provinciale accountant onderzoek doet naar de juridische afwikkeling van deze melding;
- Provinciale Staten samen met de Randstedelijke Rekenkamer onderzoek doet naar de (juridische) gang van zaken bij de verkoop van kavels aan de Dolderseweg;
- de genoemde onderzoeken alle een verschillende opleveringsdatum zullen kennen;
- vermeden dient te worden dat elk onderzoek wordt gevolgd door een eigen Plan van Aanpak of iets dergelijks;

voorts overwegende dat:

- al deze onderzoeken, ontwikkelingen en publicaties maken dat de provinciale organisatie onder grote druk staat;
- het leren van gemaakte fouten, gegeven deze omstandigheden, niet gemakkelijk en niet vanzelfsprekend is;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten

- zo spoedig mogelijk te komen met een integraal Plan van Aanpak om te komen tot een traject van leren en verbeteren op het terrein van financieel beheer/rapportage/control en juridisch beheer/rapportage/control;
- Provinciale Staten maandelijks te informeren over de voortgang hiervan.

En gaan over tot de orde van de dag.

Motie M24 (ChristenUnie): portefeuillevdeling

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 19 maart 2018;

constaterende dat:

- een nieuwe gedeputeerde is voorgedragen;
- hiermee de samenstelling van het college van GS zal wijzigen;

overwegende dat

- deze wijziging een logisch moment is om stil te staan bij de samenstelling en taakverdeling van het huidige college van GS;
- de uitdagingen op het brede terrein van mobiliteit fors zijn;
- het project Uithoflijn uitermate complex is;
- dit project een fors beslag legt op zowel de portefeuilles mobiliteit, financiën, communicatie en personeel & organisatie;
- het mogelijk niet wenselijk is dat één gedeputeerde belast zal worden met al deze portefeuilles;
- eerder een gedeputeerde is teruggetreden vanwege problemen rond de Uithoflijn;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- kritisch de portefeuilleverdeling te evalueren, waarbij mogelijke leer-, en verbeterpunten worden beschreven;
- Provinciale Staten te informeren over de uitkomsten van deze evaluatie;
- deze evaluatie deel te laten uitmaken van het overdrachtsdocument van GS voor het nieuwe college.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Waarom staan wij vandaag te debatteren over de Uithoflijn? De aanleiding is het artikel in de NRC van 24 februari 2018 over de positie van de BAM en mogelijke integriteitsschendingen. Dit is al de vijfde keer in anderhalve maand dat wij over het dossier Uithoflijn spreken. Telkens komen er nieuwe feiten, vermoedens en twijfels aan het licht over de projectorganisatie van de Uithoflijn als geheel.

De zorgen van de PvdA-fractie zijn helaas in de vorige commissievergadering en de daarna toegestuurde stukken door het college niet weggenomen. Vertrouwen komt te voet en gaat te paard, zo luidt het gezegde. Daarbij helpt het niet als er steeds nieuwe verhalen naar boven komen die op zijn minst de schijn wekken dat hier het een en ander is misgegaan.

Er is veel gebeurd, zoals het verschijnen van een kritisch auditrapport, het opstappen van een gedeputeerde en het met verlof sturen van een provinciesecretaris naar aanleiding hiervan en het ontslaan dan wel niet verlengen van het contract van twee projectdirecteuren. Daarnaast is er een integriteitsonderzoek naar mogelijke belangenverstrengeling uitgevoerd dat volgens de eigen accountant met een te beperkte scope en vanuit een eenzijdig perspectief lijkt te zijn uitgevoerd. Bovendien is dat per abuis in eerste instantie niet gemeld aan deze accountant. Als klap op de vuurpijl is hierbij een kostenoverschrijding van € 84.000.000 en anderhalf jaar vertraging ontstaan. Het college durft ondanks al deze gebeurtenissen met droge ogen te beweren dat de sterk verbeterde samenwerking met de gemeenten en de projectorganisatie het vertrouwen geven dat de Uithoflijn succesvol in exploitatie zal worden genomen in 2019.

De PvdA is een optimistische partij die uitgaat van de goede intenties van de ambtenaren en de bestuurders. Toch kunnen wij dit rotsvaste vertrouwen vooralsnog niet delen. Het is onze fractie opgevallen dat de reactie van het college op al deze gebeurtenissen volgens een vast stramien verloopt: alles is volgens het boekje gegaan, er valt ons niets te verwijten, waar dingen zijn misgegaan zijn deze gelijk opgepakt en de Staten zijn geïnformeerd. Is dat wel zo? Uit de verschillende stukken en debatten van de afgelopen weken heeft het college steeds nieuwe feiten moeten toegeven, zoals de grote conflicten met de BAM, een ruzie tussen de gemeente en de provincie over de rolverdeling waaraan een

zwaarwegend advies te pas moet komen, twee weggestuurde projectdirecteuren en een vergeten integriteitsmelding.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw d'Hondt heeft aangegeven dat er elke keer op een bepaalde manier gereageerd wordt door het college. Heeft u het dan over de afgelopen weken? Op het moment dat een college aangeeft dat het verantwoordelijkheid neemt voor zaken, zelfs als er een collegelid opstapt, hoe kunt u dan doen alsof alles onder het vloerkleed wordt geschoven en goed gaat? Dat is de toon die naar voren komt in uw verhaal.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik probeer aan te geven dat wij iedere keer een debat voeren met het college in reactie op stukken in de krant. Daarbij gaan wij ervan uit dat alles boven tafel is. Vervolgens komt er een nieuw artikel in de krant met nieuwe feiten waarover wij opnieuw een debat moeten voeren. Ik had graag gezien dat het college verantwoordelijkheid had genomen en in een keer met alle informatie was gekomen. Het liefst voordat wij dit uit de krant moesten vernemen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Dat begrijp ik, maar elke keer dat er iets in de krant staat kun je een debat voeren. Het is belangrijk om van alles wat genoemd wordt en bekend wordt gemaakt goed te weten hoe het zit. Ik ben blij dat de Staten de rust hebben genomen in plaats van continu het debat aan te gaan, want het laatste artikel dat u aanhaalde was van een paar weken geleden. Ik had het idee dat u nog in de eerste paar weken zat, maar in uw reactie op mijn vragen heb ik het idee dat u die rust gevonden heeft. Klopt dat?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! In het vervolg van mijn betoog zal ik terugkomen op de rust die wij graag zouden zien.

De vraag die bij onze fractie leeft is of er sprake is van knulligheid, voortkomend uit een onvermogen tot goede sturing door de provincie bij dit soort complexe projecten of dat er bewust dingen verborgen zijn gehouden. Een voorbeeld hierbij is de beruchte PM-post voor de voorbereiding van de exploitatie die op € 0,- was begroot en op € 20.000.000 blijkt te uit komen. Wij zouden hierover allerlei vragen kunnen stellen aan het college en verzoeken in kunnen dienen tot nadere toelichting en inzage in geheime stukken. Daarmee wordt het vertrouwen echter niet groter. Wij kunnen ons afvragen of deze gang van zaken breder speelt dan alleen bij de Uithoflijn. Er loopt immers een onderzoek naar de vastgoedperikelen bij de Dolderseweg en zeer binnenkort deelt de beleidsauditcommissie mobiliteitsfinanciën een rapport waarin harde noten worden gekraakt. Echter, laten wij het vandaag niet te ingewikkeld maken, want het gedoe rondom de Uithoflijn is al erg genoeg. Daarom heeft de PvdA in de commissievergadering van twee weken geleden gepleit voor een onafhankelijk onderzoek. Hoewel een aantal partijen daar tijdens dat debat sceptisch tegenover stond, ben ik blij dat de motie die ik zal indienen wordt ondersteund door D66, CDA en GroenLinks. Wij vragen in deze motie een onafhankelijke partij om de feiten helder op een rijtje te zetten. Gelukkig beschikt de provincie, samen met de drie andere Randstadprovincies, over een Randstedelijke Rekenkamer die naar onze mening dit onderzoek uitstekend zou kunnen uitvoeren.

De gemeenteraad van Utrecht heeft op het initiatief van de PvdA aldaar de eigen rekenkamer gevraagd om een dergelijk onderzoek te doen. Wat ons betreft zou onze rekenkamer daarbij kunnen aansluiten, ieder met het oog voor de eigen rol en verantwoordelijkheden. Wij willen graag weten hoe de bestuurlijke en ambtelijke aansturing in dit project is verlopen en welke lessen hieruit te trekken zijn voor het vervolg van de Uithoflijn en andere grote infrastructurele projecten.

Motie M25 (PvdA, GroenLinks, CDA, D66): verzoek om onderzoek Randstedelijke Rekenkamer Uithoflijn

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 19 maart 2018, ter bespreking van het statenmemo artikel NRC Handelsblad Uithoflijn d.d. 24 februari 2018;

constaterende dat:

- de realisatie van de Uithoflijn een vertraging van anderhalf jaar heeft opgelopen;

- het project te maken heeft met zeer forse kostenoverschrijdingen;
- er naar aanleiding van een kritisch auditrapport van november 2017 en verschillende publicaties in de media ernstige zorgen zijn ontstaan over de aansturing van het project;
- de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland in 2005 een Randstedelijke Rekenkamer hebben opgericht die de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur onderzoekt;

overwegende dat:

- het onwenselijk is als de discussies over de wijze waarop de aansturing van de Uithoflijn heeft plaatsgevonden blijven voortduren;
- de gemeenteraad van Utrecht per motie d.d. 8 maart 2018 de Utrechtse Rekenkamer heeft gevraagd onderzoek te doen naar de gang van zaken;

verzoeken de Randstedelijke Rekenkamer:

- om in overleg met de Utrechtse Rekenkamer een onderzoek te starten naar de bestuurlijke en ambtelijke aansturing van het project Uithoflijn;
- daarbij te kijken naar de rol van de gezamenlijke Stuurgroep, het college van GS en PS;
- aanbevelingen te doen voor het vervolg van dit project en andere grote infrastructurele projecten;
- om de voortgang van het project zo min mogelijk te belemmeren de resultaten van het onderzoek zo snel mogelijk aan de Staten te sturen, indien mogelijk al voor het zomerreces.

En gaat over tot de orde van de dag.

Dat er iets grondig mis is met de Uithoflijn lijkt de PvdA-fractie evident. Wij kunnen van een krantenartikel naar een spoeddebat blijven rollen om er achter te komen wat er precies mis is en hoe wij dit kunnen oplossen, maar dat lijkt ons niet de meest constructieve weg. Als wij al geen vertrouwen hebben in de professionaliteit van de organisatie en incidentenpolitiek blijven bedrijven, hoe kunnen wij de inwoners van Utrecht dan vragen om vertrouwen te hebben in ons, de controlerende vertegenwoordigers? Wij moeten onze verantwoordelijkheid nemen en een heldere koers uitzetten op basis van onafhankelijk onderzoek. Alleen op die manier verdienen wij het vertrouwen weer terug dat niet te voet of te paard hoeft, maar hopelijk een soepel rijdende tram kan pakken naar onze inwoners in de provincie.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Wat een puinhoop heeft het college gemaakt van de aansturing van de Uithoflijn. Het college heeft de grip op de organisatie verloren. Wat een puinhoop heeft het college gemaakt van het integriteitsbeleid. Wat een puinhoop heeft het college gemaakt van de plicht om de Staten actief te informeren.

De PVV-fractie is overtuigd dat de tram er alleen moest komen vanwege prestige en ego, want anders hoor je niet bij de grote steden in Nederland. Hoe anders is het te verklaren dat wezenlijke onderdelen, zoals exploitatie en voorbereiding in het geheel niet zijn begroot? Hoe bestaat het dat dit vijf jaar onder de pet is gebleven? De PVV meent dat de tram wellicht niet de beste oplossing is voor het vervoersvraagstuk naar de Uithof. Dat zie ik graag onderzocht. Laten wij voorkomen dat de nieuwe wethouder in de stad Utrecht voor onze rekening een tramlijn gaat aanleggen, omdat dat zo leuk staat op zijn CV.

De rekening van de provincie wordt vooral betaald door de automobilisten in Rhenen, Nieuwegein en Veenendaal. Automobilisten waarvan het de bedoeling is dat wij hun belangen behartigen. De provincie laat zich echter gebruiken door de plofkrakers van D66 en GroenLinks uit de stad Utrecht. Is het niet onverstandig dat de nieuwe projectdirecteur ook in dienst is bij dezelfde gemeente? Hoe houdt de provincie dan grip op dit proces?

Uit het Uithoflijndossier doemt een beeld op dat de BAM af wilde van ervaren OV-bouwers die het aanleggen van de Randstadrail bijvoorbeeld binnen het budget en de planning voor elkaar kregen. OV-bouwers die niet klakkeloos allerlei meerwerk honoreerden, maar zich aan het contract wilden houden. Uit dit dossier doemt een beeld op dat er ingegrepen moest worden. Mensen moesten worden ontslagen om het falen van de eigen provinciale organisatie te maskeren. Was de provinciale directeur wel gemandateerd om de heren te ontslaan? Is dit besluit vooraf geaccordeerd door GS? Zo ja, op basis waarvan? Was er een dossier die die ingreep onderbouwde? Waarom zijn er van essentiële gesprekken hierover geen verslagen? Was het niet zo dat kort daarvoor het functioneren van deze twee heren als uitstekend werd beoordeeld? GS schrijft dat de projectdirecteur de verkeerde weg was ingeslagen en een rooskleurig beeld zou hebben geschetst. Welk beeld dan? Hield hij zich niet aan de opdrachten van de stuurgroep? Er zouden juridische disputen zijn. Zijn deze er en welke zijn dit dan? Heeft u ons daarover geïnformeerd? Ik heb het niet gezien. Of was dat eenvoudig een onderhandelingsstactiek van de BAM die niet op waarde is geschat? Klopt het dat bij de poging tot afwikkeling van het ontslag van de projectdirecteur geen sprake meer is van een vertrouwensbreuk of plichtsverzuim? Zo ja, wat is dan de reden van die breuk wel geweest? De provinciale directeur had een verleden bij de BAM en deed een ingreep die de BAM aardig uitkwam. Hoe vindt u zelf dat dat overkomt? Past dat binnen het zero tolerance-beleid ter voorkoming van de schijn van belangenverstrengelingen? Een afdelingshoofd van het OV van de provincie maakt promotie en wordt provinciaal opdrachtgever. Hoe was zijn relatie met de projectdirecteur? Was er bijvoorbeeld ooit een integriteitsmelding tegen hem? Hoe is daarop gereageerd? Waren er strubbelingen over bijvoorbeeld financiën en heeft de accountant ingegrepen? Is het dezelfde verantwoordelijke die de aanbevelingen van Horvat om de taken niet bij de provincie te leggen, maar bij de projectorganisatie niet de uitvoerder? Horvat heeft vastgesteld dat die projectorganisatie dat veel beter zou kunnen. Ligt daar de oorzaak van de provinciale vertragingen? Waarom is dat advies van Horvat niet opgevolgd?

Hoe succesvol was de ingreep van de nieuwe sturing? De ingreep zou nieuwe energie en een goed beeld van de risico's geven. Echter, er is een overschrijding van € 84.000.000 ontstaan en anderhalf jaar vertraging. Bent u het met de PVV-fractie eens dat die ingreep niets heeft gebracht? Voor de BAM heeft het € 40.000.000 gebracht, maar niks voor de reizigers en de belastingbetalers. Klopt het dat na de ingreep de BAM betaald heeft gekregen voor versnellingsmaatregelen die niet versnelden en een bonus voor bereikte mijlpalen die niet bereikt zijn? Moest daar wat creatief boekhouden tegenover staan? Er is een situatie in de organisatie gecreëerd waarbij de BAM tot de oplevering van de Uithoflijn met twee handen in onze kas zit, want er is geen 'cap' afgesproken. GS heeft voor de zekerheid al een pot geld van € 13.000.000 klaargezet. De BAM hoeft alleen nog maar te bellen. Diepgravend onderzoek is noodzakelijk.

De provinciale directeur werkte kort daarvoor bij BAM Milieu; dit valt onder het kopje integriteit. Daar moesten wij verder niks achter zoeken, maar BAM Milieu is een onderdeel van BAM Infra. Als zero tolerance het beleid is voor integriteit en het vermijden van de schijn van belangenverstrengeling, hoe kan dit dan ontstaan? Waarom is er geen andere oplossing gekozen? Dezelfde advocaat die de integriteit van de provinciale directeur toetste neemt nota bene de klokkenluidersmelding in behandeling over diezelfde integriteit en dezelfde persoon. Hij verzuimt dit aan de klokkenluider te melden. Dan heb je weinig begrepen van de wet Huis voor klokkenluiders. De accountant wordt niet geïnformeerd en het is de vraag of de controller het wel wist. Ging de klokkenluidersmelding wel alleen over belangenverstrengeling of over veel meer dan alleen de connectie met de BAM? In het kader van de nieuwe wet Huis voor klokkenluiders, is mijn vraag: wie is er allemaal het zwijgen opgelegd? Klopt het dat met de tweede man die ontslagen is overeengekomen is dat hij zal zwijgen of geen melding zal maken bij het Huis voor klokkenluiders? Is de leden van het managementteam een zwijgplicht opgelegd? Kunt u toezeggen dat vanaf nu iedereen vrijelijk en zonder repercussies kan en mag verklaren, zowel in het aanvullend onderzoek door EY als bij de onderzoeken die PS wil of bij de onderzoeken die de klokkenluider misschien initieert?

De informatieverstrekking aan PS faalt totaal. In het eerste kwartaal van 2016 kwamen de eerste serieuze zorgen over de planning. PS heeft meer dan anderhalf jaar moeten wachten op de eerste berich-

ten, want stel je voor dat er een stukje in de krant zou verschijnen. Deze late informatieverstrekking is volstrekt onacceptabel.

Wij hebben ook gevraagd naar de overeenstemming omtrent de financiële afhandeling die volgens de tijdlijn van GS in het vierde kwartaal van 2017 werd bekrachtigd. Wij hebben hierop geen antwoord gehad. Hoe verhouden die afspraken zich tot het BRU-hek, de 76-27% verdeling die al vast lag? Wat was de inzet van de provincie toen het BRU werd opgeheven en wij met deze ellende zijn opgezadeld? Waarom heeft men zich niet verzet tegen alle financiële risico's die toen op het bordje van de provincie vielen?

Als ik het goed begrepen heb is er intussen met de U10-wethouders gesproken over de valsheid in geschrifte-brief. Heb ik het goed begrepen dat de gedeputeerde de U10-gemeenten niet duidelijk heeft gemaakt dat de € 14.000.000 uit het BRU-budget een harde afspraak is en daarover niet te onderhandelen valt? Of ging de gedeputeerde daar nogmaals over nadenken?

"Niets werkt zo zuiverend als het licht der openbaarheid", aldus Thorbecke. Wij maken deel uit van zijn huis, maar als hij een glimp zou opvangen van wat er in dit huis gebeurt, dan zou hij zich omdraaien in zijn graf. In de commissie kropen de coalitiepartijen al blind achter de rammelende brief van GS en het wemelt van de zwijgplichten en geheime stukken. Het huis van Thorbecke is gekraakt. Gekraakt door lieden die prestige van het hebben van een tram belangrijker vinden dan de feiten. Gekraakt door lieden die baantjes belangrijker vinden dan transparantie. Gekraakt door lieden die bereid zijn te liegen en weg te kijken voor valsheid in geschrifte. De onderste steen moet naar boven gehaald worden.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! De heer Dercksen heeft een stuk of 32 vragen gesteld. Een aantal daarvan zijn de vorige keer in de commissie al gesteld. Wat verwacht u van de beantwoording van deze vragen? De ChristenUnie heeft 20 à 25 vragen van te voren gesteld die wij met de beantwoording van GS erbij kunnen bespreken. Als al uw 32 vragen beantwoord worden, dan is GS waarschijnlijk anderhalf uur bezig. De Staten hanteren een bepaalde volgorde en gebruiken een commissievergadering om vragen te stellen. Verwacht u al uw 32 vragen uitgebreid beantwoord of gaat het u om de lijn die hierin naar voren komt?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik kan mij aansluiten bij wat de heer Van Kranenburg daarover gezegd heeft. Het is niet voor het eerst dat er schriftelijke vragen gesteld worden, waarna je vervolgens met een kluitje in het riet wordt gestuurd. Dat is vanaf dag 1 van de zeven jaar dat ik hier zit aan de gang. Kijk bijvoorbeeld naar de Dolderseweg. Daarbij zijn wij drie tot vier keer met een kluitje in het riet gestuurd. Ik heb zojuist vragen gesteld, maar ik ben sceptisch of deze beantwoord worden. Echter, ik wil wel graag dat deze beantwoord worden. Daarachter zit wellicht de dwang dat er een onderzoek komt dat wel antwoord zal geven op deze vraag. Er zitten gedetailleerde vragen bij, maar wij zoeken naar het wezen van het verstoppen en het desinformereren van een niet werkend integriteitsbeleid en de verkeerde aansturing van het Uithoflijndossier. Daarbij wil ik graag de onderste steen boven en de antwoorden op de vragen die ik gesteld heb.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! In hoeverre gaan wij dat hele traject doorlopen? Er zijn al een heel aantal vragen die u de vorige keer al gesteld heeft, maar nog geen antwoord op hebt gekregen. Daarnaast zijn er nieuwe vragen gesteld, maar kunnen niet direct beantwoord worden. Voorzitter, hoe ziet u het dat wij deze behandeling van de 32 vragen vanmiddag voor elkaar gaan krijgen?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik begrijp dat D66 weer naar huis wil, net zoals de vorige keer.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Dat is niet het geval. De vragen zijn heel gedetailleerd en het is jammer dat u deze niet stelt op de manier die wij gewend zijn.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn € 84.000.000 kwijt en er komt nog € 13.000.000 achteraan en er zit geen 'cap' op. Het is een bodemloze put. Er is anderhalf jaar vertering opgelopen en u zegt dat deze vragen niet gesteld moeten worden, want u wilt weg. Wat is dat voor gekkigheid?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Dat heeft u mij niet horen zeggen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik wil antwoorden op die vragen. Daarvoor zitten wij hier en daarvoor ben ik gekozen. Als u deze antwoorden niet wilt horen, dan gaat u iets anders doen. Ik heb wezenlijke vragen gesteld over het integriteitsbeleid, de aansturing van de Uithoflijn en hoe dit hele proces heeft gefunctioneerd. Dat is nogal rammelig, dus ik wil vandaag een begin van een antwoord.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Hoefnagels. Als ik het goed heb opgeteld heb ik in totaal 29 vragen gesteld, in een set van 19 vragen en een set van 10 vragen. Heeft u die antwoorden bestudeerd?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik heb bijna alle antwoorden bestudeerd, maar op een gegeven moment wordt het een tekstexegese. Ik heb geprobeerd om in grote lijnen de vragen en de beantwoording goed te bestuderen.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! In mijn bijdrage ben ik uitgebreid ingegaan op drie voorbeelden en kan dit moeiteloos uitbreiden tot het dubbele of drievoudige van zaken die het college niet correct en compleet heeft beantwoord. Wat vindt u daarvan?

De VOORZITTER: Daarmee gaan wij het afronden en de eerste termijn doorlopen voordat wij verder kijken of er nog aanvullende vragen moeten stellen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Die vraag kan ik moeilijk beantwoorden. U heeft drie vragen aan GS gesteld en ik zal die beantwoording afwachten. Bij elke vraag heeft u gezegd: 'U heeft toen dat gezegd en had u niet beter dat kunnen zeggen?' Dat is inderdaad vaak de vraag. In de vorige commissievergadering heb ik aangegeven dat ik graag uitgebreider geïnformeerd had willen worden. Daarin staan wij naast elkaar.

Aan de heer Dercksen heb ik één vraag over de 32 vragen die hij gesteld heeft. U heeft 29 vragen schriftelijk gesteld. Op deze vragen hebben wij ons goed kunnen voorbereiden. De PVV spreek ik erop aan dat zij evenveel vragen als u niet goed hebben voorbereid en vanavond indienen. Ik heb geen moeite met uw vragen over dit dossier.

De VOORZITTER: Ik ga dit punt afronden. Het woord is aan mevrouw Poppe.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Er is al veel gezegd over de Uithoflijn en ik ga daar niet veel meer over zeggen. Wat voor ons vaststaat is dat er een goed en degelijk onderzoek moet worden gedaan. Niet om met beschuldigende vingers te wijzen naar mensen die dingen niet goed gedaan hebben, maar om te voorkomen dat wij bij volgende grote projecten weer dergelijke fouten gaan maken. Wijsheid is leren van je eigen fouten. Dat is wat wij onszelf en het college voor ogen moeten houden. De transparantie is ongelooflijk belangrijk.

Wij hebben het gevoel dat vanaf de overgang van het BRU de provincie het project niet meer in de hand heeft gehad. Dus is er bij de overgang al wat verkeerd gegaan. Als je dingen niet in de hand hebt, zeg dat dan. Zeg dan dat het fout gaat en wij moeten gaan praten over hoe het wel moet. Hoe kan het dat de BAM zo'n verschrikkelijk dikke vinger in de pap heeft en waarom is dat op deze manier aanbevestigd? Dat zijn vragen die wij onderzocht willen hebben.

Het verlot van de provinciesecretaris is nog altijd in nevelen gehuld en dat willen wij onderzocht hebben. Waarom worden de overschrijdingen van meer- en minderwerk pas een jaar na het aantreden van de nieuwe mensen gemeld bij de opdrachtgever, terwijl uit de informatie blijkt dat dit regelmatig met

elkaar besproken werd. Waarom moet het dan een jaar duren? Dat moet onderzocht worden. Het meer- en minderwerkdossier dat bij de griffie ligt zou openbaar moeten zijn. Dan zijn er nog claims waarvan wij niks weten.

Hoe moeten wij hiermee verder? Hoe kunnen wij de tram veilig en snel laten rijden? Hoe moeten wij verder met de BAM? Wij willen vanaf nu beter, sneller en duidelijker geïnformeerd worden over de uitwerking en de te zetten stappen. Dit allemaal om te voorkomen dat wij over een aantal jaren zeggen: "Oh ja, die Uithoflijn. Dat was een soap 'Onderweg naar nergens'."

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De democratie valt of staat met het vertrouwen hebben in elkaar. De kiezers hebben de PvdD het vertrouwen gegeven dat wij hun belangen behartigen en dat wij opkomen voor iedereen, zowel mens als dier. Wij moeten er daarbij op kunnen vertrouwen dat wij juist en volledig geïnformeerd worden door GS. Helaas lijkt het erop dat het huidige college ons niet volledig informeert of het weet van voren niet waar het aan de achterkant mee bezig is. Elke poging van het college dit te herstellen is reactief, leidt eerder tot meer vragen en werkt daarom averechts. Dit is een ondermijning van de democratie en frustriert de Staten in het uitvoeren van de taak waar wij het vertrouwen van de burger voor gekregen hebben.

Hoe kunnen de Staten vertrouwen hebben in het college en in een goede afloop van projecten als de Uithoflijn wanneer projectontwikkelaars gaan bepalen wie er aangesteld worden als contactpersonen? Hoe kunnen wij vertrouwen hebben in de kostenoverschrijdingen als het ernaar uitziet dat bedrijven als de BAM zoveel invloed hebben en er belangenverstrengeling ontstaat? De BAM heeft zowel invloed op de vertraging als waar de kosten gaan vallen. Heeft bijvoorbeeld BAM ervoor gezorgd dat de contracten werden herzien, omdat zij al ver van te voren aan zagen komen dat andere projecten van de BAM voor vertraging zouden zorgen? Hebben zij niet gezocht naar het makkelijkste slachtoffer om zelf volledig buiten schot te blijven? De PvdD hoopt uiteraard van niet. Echter, de beerput is open: het stinkt verschrikkelijk en het einde lijkt nog lang niet in zicht.

Er zijn hier blijkbaar partijen die vinden dat BAM goed ondernemerschap laat zien. Het maakt hen niet uit dat er gesmeten wordt met miljoenen aan belastinggeld. Het is echter ons belastinggeld, het belastinggeld dat de burgers bijeen hebben gebracht en hebben betaald. Het maakt de PvdD wel uit wat hiermee gebeurt.

Dan het vertrek van de provinciedirecteur met behoud van een riant inkomen, terwijl hij blijkbaar niet goed functioneerde in het hele Uithoflijn debacle. Als hij niet functioneerde: waarom is hij dan niet weggestuurd zonder behoud van zijn riante salaris? Dit is opnieuw een voorbeeld van een vraag die opkomt vanwege het rookgordijn dat is opgetrokken door GS en wegens een volledig gebrek aan vertrouwen. Wij vallen in dit dossier van de ene verbazing in de andere en er komen steeds nieuwe lijken uit de kast. Daarom zal de PvdD de voorstellen de oproepen tot nader onafhankelijk onderzoek naar de misstanden rondom de Uithoflijn van harte steunen. Het is onderhand tijd dat de volledige waarheid boven tafel komt.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Om bij de reactie van de laatste spreekster te blijven: ik geloof niet in de volledige waarheid, maar er is veel te leren in dit dossier. Op dat vlak kan ik mij aansluiten bij de opmerking van de ChristenUnie en de inbreng van de PvdA. Daar zal ik later op terugkomen. Ik kan mij aansluiten bij de SP dat er al veel is gezegd, dus ik zal de volle negen minuten niet gebruiken.

Wij hebben al eerder over dit dossier gesproken en de nodige vragen zijn nog open gebleven. Dat betreuren wij, want wij hebben het gevoel dat er in de organisatie door veel mensen keihard en integer is gewerkt. Dat wij op deze manier hierover moeten spreken, moet geen kras op die mensen zetten. Wij willen wel een aantal verbeteringen zien, want die zijn nodig en dat hebben wij al eerder aangegeven. Daarvoor beperken wij ons vandaag tot de vragen die de verzoekers voor dit debat hebben ingediend.

Zijn wij in control, oftewel: is de besteding van de beschikbare middelen effectief en efficiënt? Wat is de rol van BAM? Is de procedure van de klokkenluiders goed doorlopen en daarbij de brief van de accountant en het onderzoek?

Wij blijven erbij dat publicaties in de media niet direct een aanleiding hoeven te zijn voor een debat in de Staten. Er zijn echter wel vragen gerezen en daarop moet een antwoord komen. GS heeft ons al de nodige informatie gegeven en wij zullen ons voornamelijk aansluiten bij de behoefte en de wens van de Staten om tot nader onderzoek te komen. Dit kan spoedig, gezien het materiaal dat al voorhanden is. Waarvoor dank aan het college en de ambtenaren die hard gewerkt hebben om te zorgen dat wij die antwoorden hebben.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag voor de heer Kocken. Welke informatie heeft het college uit eigen beweging in dit dossier aan deze Staten gemeld sinds de eerste krantenpublicatie?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik ben minder goed in tekstexegese, dus ik zou het niet precies kunnen duiden. Dat bedoel ik overigens met respect. Ik zie wel dat er integer en met goede intenties geprobeerd wordt om antwoord te geven op de vragen.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Als de heer Kocken daarmee lijkt de stellen dat ik niet geloof in de goede intenties, dan is er sprake van een misverstand. Ik geloof nog steeds in goede intenties, maar ik geloof ook dat er sprake is van een uitermate knullige uitvoering op een groot aantal punten die ik in mijn bijdrage heb vermeld. Ik ben heel benieuwd wat u van de kwalificatie 'knullig' vindt.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik vind dat een kwalificatie die ik bij de heer Van Kranenburg zou willen houden. Ik heb wel aangegeven dat wij moeten leren van wat er hier gebeurd is. Voor dit project en wellicht voor toekomstige projecten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Heeft de heer Kocken de schriftelijke vragen en antwoorden gelezen? Heeft u daarbij de conclusie getrokken dat er geen antwoorden op vragen staan en er ontwijkend geantwoord wordt? Heeft u de conclusie getrokken dat het college zijn best doet om antwoord te geven, maar wij hebben het idee dat het het zelf ook niet weet? Dat is de conclusie die ik daarbij snel heb getrokken.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Als ik de heer Dercksen en de heer Van Kranenburg hoor, dan constateer ik dat er nog behoefte is om vragen te beantwoorden zonder zelf een oordeel te vellen. Dat is de reden om dit nader te onderzoeken. Dat zullen wij ondersteunen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! U bent toch onderdeel van PS, maar u zit erbij en kijkt ernaar. U bent gekozen door mensen die van u verwachten dat u zelf wat doet. Dat u zelf op onderzoek uitgaat en kritische vragen stelt. U wacht alleen op de antwoorden van vragen van anderen. Is dat de instelling die wij van de VVD-fractie het komende jaar kunnen verwachten?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Onze fractie vervult de controlerende functie. Ik heb waardering voor wat andere fracties in dit dossier gedaan hebben door het zoeken naar de waarheid en de behoefte om informatie boven tafel te krijgen.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De heer Kocken zei dat het overbodig is om iedere keer dat er iets in de krant staat onmiddellijk een spoeddebat te voeren. Volgens de VVD hadden die debatten niet hoeven en zijn zij uitstekend geïnformeerd door het college. Toch wilt u een nader onderzoek. Volgens mij zit daarin een discrepantie: of u bent goed geïnformeerd door het college en wij hadden deze debatten niet moeten voeren, of er is toch iets onduidelijk waarvoor u nader onderzoek wilt.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! De oplossing ligt in het nader onderzoek. Daarvoor heeft u zelf een goed voorstel gedaan. Daarover kom ik later nog te spreken. De ambtenaren hebben hard gewerkt en er wordt met goede intenties integer antwoord gegeven op zaken. Vervolgens

constateer ik met u dat er nog vragen open staan. Dan verschuil ik mij niet achter de rol van de college, maar verzoek met u een nader onderzoek.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Daarmee erkent u dus dat nog niet alle informatie boven tafel is, ondanks alle debatten die wij tot nu toe gevoerd hebben?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Daarmee zie ik dat er in de Staten nog steeds behoefte is aan bepaalde informatie. Als de coalitie en oppositie in dit dossier gezamenlijk vooruit moeten kijken, dan moeten wij eerst onderzoek doen om de blik samen vooruit te richten. Het is van belang dat het onderzoek wordt uitgevoerd volgens de verantwoordelijkheden van PS. Daarin verschillen wij soms van andere partijen, want wij willen het niet hebben over individuele arbeidsdossiers. Dat is de verantwoordelijkheid van GS. Wij controleren GS op het realiseren van de afgesproken producten; de zaken die volgens de inwoners van belang zijn.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Bent u niet geïnteresseerd op welke wijze en met welk mandaat mensen ontslagen worden? Maakt u dat niks uit, omdat het individuele dossiers zijn?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Als het gaat om de integriteit van de organisatie, dan kunnen wij daarover spreken. Echter, het gaat te ver als de Staten individuele dossier er uitlichten, omdat er een publicatie in de pers is geweest terwijl er tegelijkertijd afspraken zijn gemaakt met deze mensen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Al zijn er afspraken gemaakt, u wilt niet weten of in die afspraken is besloten dat mensen moeten zwijgen en geen klokkenluider meer mogen zijn. Dat is toch wezenlijk om te weten om onze taak te kunnen vervullen. Bent u niet geïnteresseerd in het proces waarin een tweetal mensen zijn ontslagen en wat de onderbouwing daarvoor is? Dat moet u toch willen weten als u in Provinciale Staten zit?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Als er misstanden zijn, dan komen die boven. Ik pas ervoor om dossiers direct tot misstand te verklaren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Als de krant erover schrijft en als wij vragen stellen, dan komen deze misstanden boven. Anders zit het in een grote doofpot. Dat is het probleem dat ik probeer aan te kaarten. Daar heeft u echter geen oog voor.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Uit een individueel personeelsdossier kan blijken dat er een grote misstand is. Het college heeft toegezegd dat het in beginsel bereid is de inhoud van de stukken in vertrouwelijkheid met de Staten te delen. Dan kan zo'n dossier toch aan ons te kennis worden gebracht als wij daarom vragen?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Als de vraag is dat er in een dossier een misstand kan zijn en dit vertrouwelijk gedeeld wordt zover daarvoor juridisch de ruimte is, dan is dat prima. Dat is toch niet anders dan op basis van het ene dossier constateren dat er in de hele organisatie misstand is?

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik vraag de heer Kocken om erop te reflecteren dat er in de hele organisatie niet een eenduidig integriteitsbeleid wordt uitgevoerd. Deze liggen in 26 of 30 kasten verdeeld.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Het college heeft aangegeven dat daarin een verbetering wordt gemaakt. Het is jammer dat dit nodig is, maar het gebeurt wel.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij stond het al in provinciale blad in 2002 dat het integriteitsbeleid zo vorm had moeten worden gegeven en nu zegt u dat het goed is dat

het college hieraan werkt. Wij willen onszelf een tikje serieuzer blijven nemen. Dit kunnen wij niet laten passeren als er integriteitsbeleid gevoerd wordt dat aan alle kanten rammelt en niet voldoet aan de wettelijke vereisten.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik constateer dat er gebeurt wat de heer Dercksen graag wil.

Dan de administratieve misser om de accountant niet te informeren over de klokkenluidersmelding. Dat betreuren wij, maar tegelijkertijd constateren wij dat daarop actie is ondernomen. Verder willen wij vooral vooruit kijken. Het is onwenselijk dat dit project te lijden krijgt onder voortdurende discussies. Daarom kom ik bij onze vragen en het onderzoek waar de PvdA-fractie om vraagt.

De belangrijkste vraag is: wat kunnen wij leren van wat er gebeurd is voor de aansturing van dit project en voor toekomstige projecten? De PvdA heeft een motie ingediend om de Randstedelijke Rekenkamer te verzoeken om in overleg met de Utrechtse Rekenkamer een onderzoek te starten. Daarbij gaat het erom dat wij hiervan kunnen leren, zowel voor de provincie als wat er onder de verantwoordelijkheid van de gezamenlijke stuurgroep is gebeurd. Dank daarvoor aan de PvdA om dit initiatief te nemen.

Het is cruciaal dat het verslag van dit onderzoek niet zodanig lang op zich laat wachten dat gedurende het onderzoek de organisatie die de Uithoflijn moet realiseren stil ligt, omdat er gegevens moeten worden aangeleverd. Wat ons betreft moeten wij snelheid inzetten. Dat is de reden waarom onze handtekening nog niet onder de motie staat. Wij zien graag dat het verslag er voor de zomer ligt. Dan kunnen GS en de ambtelijke organisatie daarvan leren en verder werken.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik probeer de heer Kocken te volgen, maar u maakt er een ingewikkelde redenering van. U zegt dat het college niet veel fout gedaan heeft, want het geeft steeds antwoorden op vragen en dat is voor u kennelijke voldoende. Uiteindelijk maakt u toch een bocht door te zeggen dat het er misschien iets van kan leren en omarmt een onderzoek. Als u de woorden van de PvdA gehoord hebt, dan zijn die niet mals. Waar staat u en hoe moet ik uw rede-nertrant volgen?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD-fractie zich kan herkennen in een groot deel van de vragen of zoals de vragen zijn beantwoord. Ik constateer echter met de heer Van Leeuwen dat er nog veel vragen open staan. Ik hecht eraan dat PS een gezamenlijk beeld heeft over wat wij gaan doen met de aanbevelingen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Bent u niet bereid om die vragen zelf te stellen?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik eindig straks met een vraag aan GS.

Wat ons betreft gaat over een zelfstandig onderzoek dat een relatie heeft met de stad en er voor de zomer moet liggen. Maakt het GS uit op welke termijn het verslag er ligt waar het gaat over de voortgang in de projectorganisatie? Het gaat over het beslag dat een onderzoek kan leggen op de projectorganisatie. Onze inschatting is dat deze termijn voor de zomer is. Wij zijn bereid om met extra middelen tegemoet te komen aan de Randstedelijke Rekenkamer, omdat wij de voortgang erg belangrijk vinden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! PS is op de Randstedelijke Rekenkamer afgestapt voor wat betreft een onderzoek naar de kavels aan de Dolderseweg in Huis ter Heide. Dat wordt nog een heel traject om voor de zomer met een rapport te komen. Hoe kunt u dan verwachten dat van een dossier met veel grotere complexiteit er voor de zomer een rapport ligt van de rekenkamer?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Er zal voor een belangrijk deel worden samengewerkt met de Utrechtse Rekenkamer. Er ligt op dit vlak al veel materiaal waarvan gebruik kan worden gemaakt. Vervolgens is het de vraag of je dit moet doen met de mensen die hier rondlopen of dat er extra hulpkrachten in huis gehaald moeten worden.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Mag de laatste oproep van de heer Kocken geïnterpreteerd worden als een oproep voor een extra dotatie aan de rekenkamer om dit onderzoek met spoed uit te voeren?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Een aantal mensen zullen het vreemd vinden om te horen van de VVD, maar wij zijn bereid om incidenteel extra middelen beschikbaar te stellen voor dit onderzoek vanwege naar de noodzaak om dit onderzoek snel uit te voeren en de afweging dat het geld kost om het een ander te laten onderzoeken. Het gaat over een overschrijding van € 84.000.000.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Snel onderzoek is heel goed, maar zorgvuldigheid is veel belangrijker dan snelheid.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik kan alleen maar concluderen dat wij een zorgvuldig onderzoek willen.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! De zorgvuldigheid van het onderzoek mag niet ten kosten gaan van de snelheid.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Volgens ons kan snel en zorgvuldig goed samengaan. Wij willen met de Randstedelijke Rekenkamer in gesprek over de voorwaarden waaronder dit mogelijk is.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Het is sowieso nodig om met elkaar in gesprek te gaan.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben geen relatie met de Randstedelijke Rekenkamer als opdrachtgever. Het is een instrument van de vier provincies en wij kunnen haar alleen een verzoek doen. Daarom heb ik in mijn motie verwoord dat wij het onderzoek zo snel mogelijk willen, indien mogelijk voor het zomerreces. Wij kunnen echter niet verder gaan dan dat, omdat wij geen opdrachten kunnen geven aan de Randstedelijke Rekenkamer. Kan de heer Kocken in deze redenering meegaan?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik kan erin meegaan dat wij een verzoek moeten doen. Daarbij moeten wij, sterker dan in de motie verwoord staat, benadrukken dat het onderzoek er voor de zomer ligt. Daarom moeten wij met de Randstedelijke Rekenkamer in gesprek gaan over de voorwaarden waaronder dat mogelijk is.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Als de VVD daarmee beseft dat wij dit niet kunnen afdwingen, dan kan ik daarmee akkoord gaan.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wij vinden het belangrijk dat er in de organisatie alvast dingen worden verbeterd, zonder dat wij het onderzoek en de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer hebben. De vraag aan het college is: wat gaat het college doen om het functioneren van de organisatie te verbeteren?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! De aanleg van de Uithoflijn is van groot belang om de regio Utrecht bereikbaar te houden. Daarvoor is de provincie verantwoordelijk, sinds wij in 2014 de taken van het BRU overnamen en die verantwoordelijkheid past ons. De regio Utrecht is het centrum van onze sterke economische topregio en zal de komende decennia een sterke groei doormaken. Aan ons de taak om die groei in goede banen te leiden. Om de groei binnen de stedelijke regio Utrecht de komende jaren op een gezonde manier mogelijk te maken is intensief gebruik van fiets en OV van het grootste belang.

De afgelopen maanden is het duidelijk geworden dat door meerdere redenen de Uithoflijn later zal gaan rijden. Bovendien zal het project vele tientallen miljoenen euro's duurder worden. Wij hebben hierover al meerdere avonden en middagen in dit huis vergaderd.

D66 is en blijft desondanks voorstander van de aanleg van de Uithoflijn. Wij verwachten dat er in de komende jaren soortgelijke projecten in de regio uitgevoerd moeten worden. Wij moeten blijven leren van de projecten die wij uitvoeren. D66 is daarom niet rouwig om de aandacht die wij de afgelopen weken gehad hebben voor de Uithoflijn en alles wat er mis is gegaan. Er zijn al veel lessen door de provincie geleerd. Wij hebben een auditrapport besproken waarin verbeteringen naar voren komen.

De gemeenteraad heeft twee weken geleden besloten om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de aansturing van het project Uithoflijn. Het lijkt D66 vanzelfsprekend dat dit onderzoek een gezamenlijk onderzoek wordt van de gemeente en de provincie. D66 zal instemmen met de motie van de PvdA. Wij hebben deze medeondertekend om te proberen hierbij zoveel mogelijk aan te sluiten. Wij moeten echter vooruit. De Uithoflijn moet door. D66 wil niet dat het onderzoek verdere vertraging oplevert voor de uitvoering, maar wij willen leren van datgene er allemaal te leren valt.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik word verrast door de woorden van de heer Hoefnagels. In de commissievergadering van twee weken geleden overlaadde D66 met name de ChristenUnie met verwijten dat wij een spoeddebat hadden aangevraagd en de hoofddader waren van alle ophef in de media. Dezelfde heer Hoefnagels zegt vandaag dat hij niet rouwig is dat er in de media van alles is geschreven en wij vandaag hierover debatteren. Wat is er e afgelopen twee weken gebeurd?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! De afgelopen twee weken is er meer rust gekomen in dit dossier. Iedereen gaat er op een bepaalde manier mee om. Twee weken geleden heb ik u aangesproken op de wijze waarop u in de media het woord voerde over de integriteit van de ambtenaren. Dat ging te ver.

In de commissievergadering twee weken geleden bracht de heer Van Kranenburg het op een andere manier. Hij had het over de integriteit van de organisatie en transparantie. In dat debat heb ik aangegeven dat D66 zeker over dit onderwerp in dit dossier veel uitgebreider geïnformeerd had willen worden. Tijdens dat debat van twee weken geleden zijn D66 en de ChristenUnie een stuk dichter bij elkaar gekomen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! In het debat van twee weken geleden zei D66 dat het informeren van de Staten een soort optie is voor GS. Dat doen zij soms wel en soms niet, soms openbaar en soms besloten. Dit vind ik een vooruitgang.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! De heer Schaddelee heeft iets gesteld over wat ik de vorige keer heb gezegd over het al dan niet informeren van GS aan PS. Ik heb toen gezegd dat GS een bepaalde vrijheid heeft om ons te informeren en dat wat ik wil breder is dan hetgeen op dat moment is gebeurd. Je kunt erover discussiëren of PS meegenomen moet worden in de wijzigingen van de organisatie door aan te geven waarom je dat doet en wat je precies doet in plaats van een vrij beperkte memo sturen over de wijzigingen. Het college kan ervoor kiezen om een memo te sturen, maar ik word graag meegenomen waardoor wij anderhalf jaar geleden al hadden gesproken over de ontstane situatie in de aansturing van het project en de keuze van de stuurgroep en de directie om een bepaalde richting in te slaan.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! In de tussentijd van het debat van twee weken geleden en vandaag verscheen er een stukje in de krant 'Niemand begrootte de extra miljoenen van de Uithoflijn'. Die extra miljoenen werden onder de pet gehouden, want anders was die tram er nooit gekomen. Was dat de rust waarnaar u opzoek was?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Wij waren ervan op de hoogte dat de gelden niet beschikbaar waren. Ik heb nagekeken wat er in de analyse van Ernst & Young stond die wij begin 2015 hebben gekregen. Ik had daaruit de conclusie getrokken dat er voor de beheerorganisatie nog geen geld was opgenomen. Dat bleek al enigszins uit de stukken van het BRU, waarin een PM-post staat. Je moet daar wel in duiken en op een bepaalde manier dat project bezien. Omdat ik zelf in dit

soort projecten zit, bezie ik dit wellicht wat sneller. Ik heb daarover onvoldoende mijn twijfels geuit op dat moment.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Als u in dat soort projecten zit, gaat u dan aan de voorbereiding en de exploitatie beginnen zonder dat u budget heeft? Zegt u dan dat wij geen budget hebben, maar er staat PM dus laten wij beginnen of gaat u ervoor zorgen dat uw budget gedekt is?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik zit in de uitvoering van dat soort projecten. Als dat geen onderdeel is van jouw werkzaamheden, dan houd jij je daar niet mee bezig. De projectorganisatie Uithoflijn zal een beperkt deel van het project uitvoeren. Daarnaast gebeuren er veel dingen buitenom die je beter mag weten. Ik ken projecten waarbij het beter in de gaten gehouden had moeten worden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Concludeert de heer Hoefnagels dat hij hieraan niet was begonnen? Het probleem is namelijk dat hij hier wel aan begonnen is.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Destijds is onderschat hoe duur het zou zijn.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb moeite om de redenering van de heer Hoefnagels te volgen over de informatie aan de Staten. U zegt dat het aan GS is om ons al dan niet te informeren over bepaalde dingen. Het had van u meer gemogen, maar zo is het ook goed. Toch wilt u een nader onderzoek. Wat vindt u: zijn wij wel goed geïnformeerd vanaf het begin of niet?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn onvoldoende geïnformeerd vanaf het begin.

Het lijkt D66 vanzelfsprekend dat dit onderzoek een gezamenlijk onderzoek wordt. D66 kan instemmen met de motie van de PvdA en heeft deze medeondertekend. Vervolgens heb ik aangegeven dat wij vooruit moeten: de Uithoflijn moet door. D66 wil niet dat het onderzoek verdere vertraging oplevert voor de uitvoering. Wij hebben er vertrouwen in dat het onderzoek vlot gaat lopen en dat daaruit zo snel mogelijk conclusies volgen. Wij hebben er alle vertrouwen in dat het de provincie en gemeente zal lukken om het project tot een goed einde te brengen. De resultaten van het onderzoek zullen daar hopelijk bij helpen. Wij kunnen niet wachten tot het is voltooid. Als er acties zijn die we nu kunnen inzetten, dan moeten we dat doen. De oproep aan GS is om de verbeteringen die wij al weten per direct door te voeren. Dat zijn wij aan de inwoners van deze provincie verplicht.

De heer MOURIK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn hier graag en staan hier graag voor een debat, maar voor de CDA-fractie had dit niet als spoeddebat hoeven. Het is de vraag of wij op ieder bericht van de krant als zodanig een debat moeten voeren en of het nodig is dat wij ingaan op individuele dossiers.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Het inzetten van het spoeddebat heeft geleid tot het verstrekken van veel informatie door het college van GS, wat overigens niet helemaal klopt. Het is niet zo dat wij een debat voeren naar aanleiding van informatie die eigenstandig door het college van GS verstrekt is. Het aanvragen van dit spoeddebat is dus noodzakelijk geweest om tot die informatieverstrekking van het college te komen. Het is zaak dat het college ons tijdig eigenstandig informeert en niet wacht op een bericht in de krant of een Statenlid probeert het hele dossier uit te pluizen.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de voorzitter! In de commissievergadering heb ik gezegd dat ik het respecteerde dat het debat is aangevraagd en er goede vragen zijn gesteld. Echter, wij wisten al het meeste van de informatie die wij gekregen hebben. Van de extra details die wij te weten zijn gekomen is het de vraag of wij die hadden moeten weten. Mijn opvatting is dat ik niet zit te wachten op individuele personeelsdossiers. Mij is het niet duidelijk geworden dat hier grote integriteitsproblemen zijn. Ik heb daarover nog wel vragen, maar daarop kom ik later terug.

Ik ben gaan kijken welke vertrouwelijke stukken er op de griffie te zien zijn. Ik heb de stukken gelezen en mij afgevraagd hoever wij willen gaan. Dit gaat veel te ver en ik kan het totaal niet overzien. Wij vragen details waarmee wij niks kunnen. Daarom is het een goed idee een onderzoek te laten doen, want dat is nodig. Dit dossier is te ingewikkeld voor ons en wij kunnen hierin niet meer de goede verbanden zien en juiste conclusies trekken. Het lijkt mij goed dat er een onderzoek gedaan wordt naar de aansturing van de Uithoflijn en wij daaruit lessen trekken voor nieuwe projecten. Daarom steunen wij de motie van de PvdA.

Wij zijn geschrokken van wat er mis is. Wij hebben gezien dat er al veel in werking is gezet om dit te verbeteren en er zijn duidelijke verantwoordelijkheden genomen. Het is tijd om verder te gaan.

Ik heb nog twee opmerkingen. Ik ben tot de conclusie gekomen dat ik soms niet terug kan halen wat er in alle geheime sessies gezegd is. Ik heb de indruk dat wij ooit iets gehoord hebben van het vertrek van de projectdirecteur, maar ik weet het niet zeker meer. Dat is de reden voor mijn vraag om van alle geheime sessies korte notities te ontvangen, zoals ik deze onlangs thuisgestuurd kreeg van een geheime mededeling van de gedeputeerde over de Regiotaxi.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wij horen opnieuw een ingewikkelde redeneertrant. De heer Mourik-Geluk geeft aan dat het ingewikkeld is, dat hij het daarom niet meer gaat lezen en een ander vraagt om ernaar te kijken. U bent toch een volksvertegenwoordiger? U wordt gevraagd om daarover vragen te stellen, maar vindt het gek dat wij 32 vragen stellen. Kunt u uzelf nog volgen?

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik kan mijzelf goed volgen. Ik heb alle stukken gelezen en exegese is min of meer mijn vak. Hieruit is gekomen dat ik niet veel geks ben tegengekomen. Ik zie dat er in de snelheid van de beantwoording hier en daar dingen zijn misgegaan. Ik mis een paar data die bij de vorige set vragen zijn hersteld. Dit zou anders kunnen. Dat geef ik dan mee als tip voor de organisatie. Verder heb ik niet veel gekke dingen ontdekt. Wij kunnen doorgaan met vragen tot wij een ons wegen, de rapporten stapelen hoog op en wij kunnen iedere keer naar de griffie gaan. Onze technische kennis gaat echter niet ver genoeg om daarover de knopen door te hakken. Ik heb vastgesteld dat geen van de informatierondes ertoe geleid heeft dat wij een oorzakelijk verband op het spoor zijn gekomen tussen de vertraging en de zaken waarover wij praten, zoals de kosten. Hoe lang blijven wij hiermee bezig? Het lijkt mij goed dat de rekenkamer een onderzoek doet. Aan de hand daarvan kunnen wij lessen trekken voor deze grote projecten die er in onze provincie nog meer zullen komen.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De heer Mourik-Geluk zegt dat hij in zijn geheugen niet helemaal meer kan thuisbrengen op welk moment hij eerder heeft gehoord van het ontslag van de twee directeuren. Ik weet daar niks van, net zo min als mijn collega's. Ik ben heel nieuwsgierig waar u dat eerder gehoord hebt. Zou dit in een overleg kunnen zijn geweest buiten het reguliere statencircuit?

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik weet het niet. Daarom doe ik het voorstel dat wij van de geheime bijeenkomsten korte notities krijgen. Dan weet ik in ieder geval zeker dat ik het daar niet heb gehoord. Ik heb in mijn boekje teruggebladerd, maar heb het niet gevonden. Ergens in mijn hoofd zat het, maar ik weet niet hoe het erin is gekomen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik hoor de heer Mourik-Geluk zojuist zeggen dat hij niet veel geks is tegengekomen. Mijn dossier is in de regel drie keer dikker dan die van de collega's, omdat ik altijd op zoek ben naar andere visies en gekke dingen. Als ik was blijven zitten en had gewacht op vragen en antwoorden van GS, dan was ik geen gekke dingen tegengekomen. Het doel van uw stoel is echter dat je op zoek gaat en actief gaat controleren in plaats van achter je computer te zitten en te kijken welke antwoorden van GS er binnenkomen. Dat is het verschil tussen de rol die wij op ons nemen en de coalitiepartijen die alleen maar stil zitten en ja knikken naar GS.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een aanhakende vraag aan GS, wellicht dat dit een antwoord is op de vraag van de heer Van Kranenburg. De meerwaarde van de gevoerde discussie is de discussie over integriteit. Daarover heb ik een vraag, want het bevreemdt mij dat de verslagen zo decentraal zijn opgeslagen. Is hiervoor een goede verklaring? Ligt het aan het P&O-beleid dat gedecentraliseerd is? Als dat niet zo is, zijn er dan maatregelen in werking gesteld om dat op een centrale plaats vast te leggen?

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De artikelen in het NRC hebben veel vragen opgeroepen. GroenLinks hecht zeer aan helderheid over hoe zaken zijn gelopen, zodat eventuele misstanden of onregelmatigheden boven water komen, lessen worden getrokken en daaraan vervolgens opvolging wordt gegeven. Tegelijkertijd mogen wij er niet zomaar vanuit gaan dat ieder beeld klopt dat in de media wordt neergezet. Daarop moeten wij kritisch zijn.

Wij constateren dat er al weken commotie is. Dat is niet vreemd, want wij hebben te maken met verschillende serieuze feiten. Sommigen zijn al wat langer bekend en anderen wat korter. Dan heb ik het met name over de kostenoverschrijding en de vertraging van het project Uithoflijn. Het mag duidelijk zijn: die liegen er niet om. Als tweede het auditrapport waaruit het beeld naar voren komt van een provinciale organisatie die steken laat vallen en de aanbevelingen uit een eerdere audit onvoldoende heeft opgepakt. Als derde het niet melden bij de accountant van de melding met betrekking tot mogelijke belangenverstrengeling en een ongelukkige keuze van het advocatenkantoor voor het onderzoek naar deze melding. Als vierde de negatieve beeldvorming in de media over de aansturing van het project. Naast deze feiten leven er veel vragen. Vaak terechte vragen. Onder andere over het functioneren van de projectorganisatie en de bestuurlijke en ambtelijke aansturing daarvan vanuit beide opdrachtgevers. Vragen over de samenwerking met de bouwer en de informatievoorziening aan PS. Ambtelijk en door GS zijn de afgelopen weken veel vragen beantwoord, waardoor sommige zaken helderder zijn geworden; dank daarvoor. Een aantal zaken die worden gesuggereerd in de NRC-artikelen zijn wat ons betreft daarmee uit de wereld. Voor de GroenLinks-fractie is dat echter niet voldoende, want op sommige punten hebben wij nog onvoldoende inzicht.

In de commissie MME van twee weken geleden kwam de mogelijkheid ter sprake om een nieuw onderzoek te laten doen. Wij hebben aangegeven daar in principe open voor te staan, maar zo'n onderzoek vraagt om een heldere vraagstelling en moet aanvullend zijn op wat er allemaal al loopt. Het is namelijk goed te beseffen dat de nodige acties al zijn ondernomen op dit terrein. Ik noem er vijf: een verbeterplan naar aanleiding van het auditrapport; in nauwe samenwerking met Ernst & Young worden de integriteitsmelding en de mogelijke financiële risico's daarvan nader onderzocht; er komt een second opinion op de kostenschatting en financiële afspraken; de Utrechtse Rekenkamer gaat een onderzoek doen naar de aansturing van het project en als laatste de dekking en de impact daarvan op fiets- en OV projecten, met name in de U10-gemeenten. Dat laatste is de aanleiding geweest voor vragen die wij gesteld hebben. Wij hebben de toezeggingen gekregen dat wij daarop terugkomen bij het mobiliteitsplan en dat de consequenties inzichtelijk worden gemaakt. Wij zagen de stukken daarover langskomen en die worden besproken in de eerstvolgende MME-vergadering. Dan zullen wij daarop terugkomen, want daar hebben wij nog vragen over.

Er is al heel veel onderzocht, dus wat blijft er dan te onderzoeken over? De belangrijkste vragen van de GroenLinks-fractie zijn: heeft de provincie samen met de gemeente voldoende grip gehad op het project? Heeft de ambtelijke en bestuurlijke aansturing van het project enige invloed gehad op de meerkosten en de vertraging en de kostendeling met de aannemer? Onze laatste vraag is: heeft PS wel voldoende dicht op dit project gezeten? De Staten hebben de rol om in de spiegel te kijken en achteraf moeten wij concluderen dat wij hier dichterbij hadden kunnen zitten. Als ik de inbreng van verschillende collega's beluister zijn wij dat met elkaar van plan.

Het lijkt ons goed dat de Randstedelijke Rekenkamer de vragen die ik zojuist stelde gaat onderzoeken, samen met de gemeentelijke rekenkamer. Daarom hebben wij hiervoor samen met de PvdA een motie ingediend. Dank aan de collega's voor de voorbereiding daarvan. Wij vragen de rekenkamer om de re-

sultaten van dit onderzoek zo snel mogelijk op te leveren en om het onderzoek zorgvuldig uit te voeren. Als het kan voor het zomerreces, maar kwaliteit is belangrijk en snelheid ook.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Terugkomend op de opmerking dat wij zelf in de spiegel moeten kijken omdat wij er dichter op mogen zitten. In 2016 was het al bekend dat er grote vertragingen zouden optreden en wij horen dat anderhalf jaar later. Waarop moeten wij zitten als wij geen informatie krijgen?

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Er zijn statenbrieven over dit onderwerp aangereikt aan ons ter informatie. Geen van ons allen heeft dit opgewaardeerd tot bespreekpunt. Dit kwam misschien doordat wij onvoldoende zeggingskracht hadden. Dat klopt en wat ons betreft moet de informatievoorziening uitgebreider. Aan de andere kant, voor dit belangrijke project hadden de Staten proactiever kunnen handelen en het college kunnen bevragen om zo onze controlerende rol daarin serieus te nemen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een heleboel brieven gekregen en ik heb gevraagd om een overzicht van de informatie die wij over de vertraging en de kostenoverschrijding hebben gekregen. De lijst die kwam was veel te lang, want ik vroeg alleen naar deze twee onderwerpen en dat stond maar in een paar brieven. Hierin zat een gat van anderhalf jaar waarin ons niet verteld is dat wij te maken hadden met een vertraging van anderhalf jaar. Ik trek het mij niet aan dat wij hier niet op gesprongen zijn, want wij hebben brieven gekregen waarin stond dat het goed ging. Als je niet geïnformeerd wordt, dan moet je jezelf informeren. Dat kan echter niet als je misleidt wordt doordat er gezegd wordt dat het volgens plan gaat.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De risico's van het project zijn wel degelijk eerder gedeeld. Daarvan waren wij al langere tijd op de hoogte. Wij waren op de hoogte van de complexiteit en de omvang van het project. Het is te kort door de bocht door te zeggen dat wij van niks wisten en geen enkele aanleiding hadden hiernaar te vragen. Ik ben het met u eens dat GS ons frequenter en uitgebreider had moeten informeren. Dat is belangrijk voor het vervolg. Daarnaast mag PS best vaker in de spiegel kijken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De heer Van Essen zegt dat wij geïnformeerd zijn over de risico's. Dat is bijzonder, want de projectdirecteur is ontslagen, omdat men geen inzicht had in de risico's. Deze kwamen pas voor het voetlicht nadat de heren waren vervangen.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij is het ons meerdere malen verteld dat het een risicovol project betrof van grote omvang. Een complex project in een complex gebied. U kunt nee schudden, maar daarover zijn wij geïnformeerd. Over de mate waarin de risico's opgetreden zijn en het moment waarop, daarover hadden wij eerder geïnformeerd willen worden.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! In de memo 2017MME136 van 29 augustus 2017, dat onderdeel is geweest van de MME-vergadering van 4 september 2017, heeft de heer Van den Dikkenberg van de SGP helder gevraagd hoe het met de vertraging staat. Het antwoord hierop was dat er niks aan de hand was en alles goed ging. Dat was een hele duidelijke vraag, maar daar kwam een leeg antwoord op. Wat vindt u daarvan? Er is wel degelijk door de Staten achteraan gejaagd.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! In mijn herinnering hebben wij daar niet heel erg achteraan gejaagd, maar ik ben het met u eens en het is goed dat die vraag gesteld is. Als het antwoord is gegeven dat u zojuist heeft geschetst, dan heeft dat geen recht gedaan aan de situatie. Daarvoor zou ik graag de notulen nakijken.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! De heer Van den Dikkenberg heeft inderdaad daarom verzocht, dat kan onze fractie zich goed herinneren. Uw verwijt slaat dus helemaal nergens op, want wij hebben daar continu om gevraagd. Kijk naar hetgeen de heer Van den Dikken-

berg in de MME-vergaderingen daarop volgend allemaal aan de kaak heeft gesteld, maar er werd de andere kant op gekeken. Ik wil dat u uw verwijt terugneemt.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wie de schoen past, trekken hem aan en ere wie ere toekomt. Ik zal de verslagen erop nalezen. De mate waarin wij op dit moment debatten voeren over de Uithoflijn en de risico's is van een andere orde dan tot de meerkosten bekend werden. Ik zal de verslagen erop nakijken en als de SGP-fractie daar zeer kritisch op is geweest, dan wil ik haar daarmee van harte complimenteren.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik zit niet te wachten op een compliment, want de situatie is ernstig genoeg. U moet ons alleen het verwijt niet maken. Daarvoor vraag ik aandacht.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wij spraken over het onderzoek door de Randstedelijke Rekenkamer. Ik ga daarover nog één opmerking maken naar aanleiding van de inbreng van de heer Kocken. Het mag vanzelfsprekend zijn dat de voortgang van de uitvoering van het project er niet onder mag leiden.

Dan wat betreft de informatievoorziening aan de Staten. Wij hebben de wens dat de Staten in het vervolg beter aangehaakt blijven bij dit project. Dat vereist een uitgebreide, frequente en proactieve informatievoorziening over zowel de procesgang als de financiële kant van het project. Kan het college ons toezeggen dat het dat op die manier gaat invullen?

Dan heb ik nog een tweetal andere vragen aan het college. Het verbeterplan naar aanleiding van het auditrapport krijgen wij voor 1 april. Het is inmiddels half maart en wij zijn benieuwd hoe het daarmee staat en wanneer wij dat verbeterplan kunnen verwachten. Tot slot heb ik nog een laatste vraag: kan het college toezeggen dat het zich ervoor inzet dat de provincie betrokken wordt en mogelijk medeopdrachtgever wordt voor de in de gemeenteraad toegezegde externe second opinion op de kosten-schatting en de financiële afspraken?

Het lijkt ons wenselijk dat er in de in te stellen begeleidingsgroep van dat onderzoek naast raadsleden ook statenleden zitting zullen nemen. Wij horen graag de reacties van andere fracties of zij zich daarin kunnen vinden. In dat geval lijkt het ons verstandig om daarover gezamenlijk contact op te nemen met de griffie van de gemeenteraad.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! De laatste weken hoor ik steeds vaker de opmerking: "Wat een zootje is het daar bij de provincie." Dat raakt mij. Ik voel mij medeverantwoordelijk voor het beeld dat ontstaat van dit huis. Wij hebben intussen al vaak gedebatteerd over de Uithoflijn en er is veel nieuwe informatie gekomen. Onder meer door het speurwerk van de NRC. Wij kunnen eindeloos door blijven praten over de rol van de stad en de gebrekkige informatievoorziening vanuit het college, maar dat helpt niet in de beeldvorming. Dat helpt ons niet verder. Er is een gedeputeerde afgestreden en de meerderheid van deze Staten vindt het prima dat de stad de kosten van haar eigen falen op andere gemeenten afwentelt. Vandaag kijken wij daarom liever vooruit. Wij zitten met het beeld van de buitenwereld dat het een zootje is, maar dat wil ik niet. Er moet dus echt wat gebeuren. Alle dingen die gebeurd zijn kunnen wij niet achteloos aan ons voorbij laten gaan, maar wij kunnen wel een streep zetten onder dit dossier. Daarover straks meer.

Vier dingen steken ons het meest. Iedere keer dat ik de krant opensla kan ik weer nieuwe informatie tegenkomen. Wanneer stopt dat een keer? Dat kan ik de krant niet verplichten, maar hoe kan het zijn dat wij dit via de krant moeten vernemen? Zelfs tussen de BEM-, MME- en deze statenvergadering verscheen via de media informatie, dan wel onthullingen. Ik zit daarmee. Hebben wij wel een compleet beeld?

Voor het tweede punt licht ik er een concreet punt uit. Er wordt een projectdirecteur ontslagen, samen met een van zijn naaste medewerkers. Nergens in de verslagen van de stuurgroep is enige kritiek op

deze mensen te lezen. Sterker nog, zij krijgen steeds meer taken toegeschoven. Zelfs de audit van 2015 adviseert dit. Dan volgt in december ontslag op staande voet. Waarom? Wat is de documentatie hieronder? Moeten wij het met een verklaring van het college doen of komt er nog meer onderbouwing? Het lijkt erop dat de BAM na die tijd vrij baan heeft gekregen. De regie ontbrak en de financiële sluisen gingen open. U stuurt mensen weg en het wordt er, naar ons beeld, veel slechter van. Ik heb het beeld dat die twee medewerkers de BAM op zijn verantwoordelijkheden hebben gewezen. Een contract is een contract en een afspraak is een afspraak. Onze fractie schat in dat het nog niet is afgelopen met het uit de hand lopen van de financiën op dit dossier, want wij hebben niks in handen om dat te voorkomen. Er zit geen 'cap' op. Kortom, de BAM lijkt de baas.

Naar aanleiding van dit punt heb ik een vraag aan het college. Wij hebben u met twee moties op pad gestuurd en ik ben benieuwd hoe het gegaan is en wat de reactie was van de gemeente met betrekking tot de onderhandelingen met de stad en de rekening die wij bij de stad willen neerleggen over het openbaar maken van dat stuk.

Dan het derde punt. Er is een integriteitsmelding binnengekomen en dat is niet gemeld aan de accountant. De reactie van het college hierop was: "Wij hadden wel wat moeten doen, maar er waren te weinig ambtenaren die ervan wisten." Het maakt toch niet uit hoeveel ambtenaren het wisten? U wist het en u had daar wat mee moeten doen. Hoe reflecteert u daar zelf op?

Het laatste punt. Dit college kan geen antwoord geven op de vraag of alle externe medewerkers een integriteitsverklaring hebben ondertekend. Hoe kan het dat een organisatie zoals de provincie persoonsdossiers niet gedigitaliseerd heeft? Het is niet meer van deze tijd om dat in allerlei kasten in het huis te bewaren; wij leven inmiddels in 2018. Kan het college toezeggen dat dit zo snel mogelijk gebeurt?

Ik voel mij medeverantwoordelijk voor het beeld dat van dit huis bestaat. Daarom wil ik niet dat de mensen na dit debat de indruk overhouden dat de mensen in de Staten wegstaren van de problemen. Daarom moet er wat gebeuren, want wegstaren kan niet. De PvdA suggereerde een onderzoek door de Randstedelijke Rekenkamer; een goede suggestie. Wij willen echter nog een stapje verder gaan. De dingen die hier naar boven komen zijn dusdanig ernstig dat ik het zwaarste middel dat wij hebben wil inzetten, namelijk een Statenenquête. Dit is het zwaarste middel, maar wat moet er nog meer gebeuren om dit middel in te zetten? Dat kan ik mij niet meer voorstellen. Het voordeel van dit middel is dat iedereen meedoet om er met de gehele Staten een streep onder te zetten.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Er is al veel gezegd en 50Plus kan zich bij het meeste aansluiten. Het hele voorliggende dossier verdient geen schoonheidsprijs. De reacties van de U10-gemeenten zijn schokkend: zij hebben het niet gedaan voor hun inwoners. Het vertrouwen is aangetast, meldingen zijn te laat gemaakt, er kwamen steeds nieuwe feiten boven tafel en de hoofdvraag is of wij ooit alles te weten komen. Daarnaast kunnen wij ons afvragen of wij alles wel willen weten. Ja, wij willen alles wel weten, maar wij moeten ook verder. De tram moet op een gegeven moment wel gaan rijden. 50Plus heeft van een aantal studenten vernomen dat naast de bus wel moet blijven rijden, want alleen de tram zal niet genoeg zijn. Laten wij daar gelijk op aansluiten door dit in het verdere traject mee te nemen.

Er zijn leermomenten geweest en de heer Hoefnagels zei zojuist: "Wat hebben wij de afgelopen twee weken bereikt? Er is rust gekomen." Dat klopt enigszins, maar de rust is er zeker niet bij de gemeenten. Daar is nog veel onrust. Er worden moties aangenomen, want bij de gemeenten is men bang dat het budget van het BRU aangewend zal worden om de tekorten van de Uithoflijn te dekken. Veel gemeenten hebben dat al begroot en zijn bezig om projecten te ontwikkelen en te realiseren. Dat geld kan niet zomaar naar de Uithof om tekorten te dekken. Vandaar dat 50Plus de motie M26 zal indienen 'BRU-gelden mogen niet aangewend worden om de tekorten te dekken aanleg Uithoflijn'. Wij hopen dat alle partijen deze motie ondersteunen om de rust terug te brengen bij de gemeenten.

Motie M26 (50Plus): BRU-gelden mogen niet aangewend worden om de tekorten te dekken aanleg Uithoflijn

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 19 maart 2018;

constaterende dat:

- de BRU-gelden bedoeld waren voor de U10 gemeenten voor verbetering van Openbaar Vervoer verkeersprojecten – zoals bijvoorbeeld fietspaden – in deze U10 gemeenten;
- inmiddels het BRU in 2015 is opgeheven is en dat de gelden – 14 miljoen euro – bedoeld voor de U10 gemeenten als een afzonderlijk post in de Provinciale Staten Utrecht begroting 2018 is opgenomen en aangewend moet worden voor verbetering van Openbaar Vervoer in de genoemde U10 gemeenten;
- de desbetreffende U10 gemeenten rekening hebben gehouden in hun eigen begroting 2018 met het aan hen toekomende evenredige deel van het totaalbedrag van 14 miljoen euro;
- dat voornoemde 14 miljoen euro wellicht wordt aangewend om de tekorten op de Uithoflijn te dekken, terwijl dit bedrag daarvoor nooit bestemd is geweest;
- dat de ontstane tekorten op de Uithoflijn gedragen dienen te worden door de gemeente Utrecht, immers deze gemeente heeft het meeste baat bij de Uithoflijn;

overwegende dat:

- ten onrechte het gezamenlijke bedrag van 14 miljoen euro toekomende aan de U10 gemeenten bestemd gaat worden om het tekort op de Uithoflijn te dekken waardoor de U10 gemeenten ernstig worden benadeeld;
- de U10 gemeenten hierover niet vooraf zijn geïnformeerd door Provinciale Staten Utrecht en nimmer hun akkoord hiervoor hebben verleend;
- dat de U10 gemeenten hierdoor onevenredig worden benadeeld vanwege het feit dat zij thans geen kloppende begroting 2018 kunnen maken;
- dat de burgers in de U10 gemeenten onevenredig worden benadeeld doordat al het voor hen bestemde geld voor Openbaar Vervoer in hun gemeenten thans enkel en alleen wordt aangewend voor dekking van de tekorten op de Uithoflijn, waardoor noodzakelijke aanleg en behoud van Openbaar Vervoer verkeersprojecten in hun gemeenten niet kunnen worden gerealiseerd;

spreken als hun mening uit dat:

- de BRU-gelden van in totaal 14 miljoen euro uitsluitend toekomt aan de U10 gemeenten en dat deze gelden uitsluitend naar evenredigheid dienen te worden aangewend voor verkeersprojecten in die desbetreffende U10 gemeenten;
- de BRU-gelden nimmer mogen worden aangewend als dekkingsmiddel voor een tekort op de Uithoflijn tenzij met instemming van de U10 gemeenten;

dragen het college op:

- te garanderen dat de overgebleven BRU-gelden van 14 miljoen euro uitsluitend en alleen wordt aangewend voor het oorspronkelijke doel, namelijk om aan de U10 gemeenten naar evenredigheid deze gelden uit te keren conform de door deze U10 gemeenten opgestelde begrotingen 2018 e.v., waardoor de aanwending voor Openbaar Vervoer verkeersprojecten ook daadwerkelijk ten goede komt aan de burgers woonachtig in een van U10 gemeenten;

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wie gaat het tekort van de Uithoflijn van € 14.000.000 dan betalen in uw optiek?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Dat geld moet dan ergens anders vandaan komen. Er zijn toezeggingen gedaan naar de U10-gemeenten en zij hebben daarop hun begroting ingericht. Het zijn de restanten van het BRU en het is een overgangsfase om de gelden naar evenredigheid te be-

steden aan projecten binnen de gemeenten. 50Plus vindt dat dit geld niet gebruikt mag worden voor het tekort bij de Uithoflijn.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! 50Plus kan dat vinden, maar stel dat de provincie die gelden niet had overgenomen van de BRU, dan was het teruggeslagen op de tien BRU-deelnemers. Die afspraken liggen er met de tien BRU-deelnemers. Mijn advies is om de motie zo te formuleren dat het probleem is ontstaan in de stad en de andere negen deelnemers de rekening bij de stad moeten neerleggen. Dan kan ik met de motie instemmen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Wij weten niet voor 100% waar het probleem is ontstaan en om alleen de stad de schuld te geven vind ik te ver gaan. Wij zullen later een schorsing aanvragen om te kijken hoe wij nader tot elkaar kunnen komen. De overige negen of tien gemeenten moeten niet de nadelen ondervinden dat zij de plannen waarvoor zij het geld al begroot hebben niet meer kunnen uitvoeren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Hoe ziet mevrouw Hoek de overeenkomst tussen de provincie en de BRU, waarin stond dat overschrijdingen bij de Uithof uit het budget van het BRU zouden komen? Schuift u die afspraak aan de kant?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Voor zover ik geïnformeerd ben, is het budget van iedere gemeente bestemd voor bijzondere projecten. Daaronder valt het openbaar vervoer, de infrastructuur, fietspaden en dergelijke. Sommige gemeenten hebben al plannen ontwikkeld en aanbesteed met het BRU budget. Dat kun je niet zomaar terugdraaien.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Heeft u mijn vraag gehoord? Ik zeg dat er een overeenkomst is tussen het BRU en de provincie waarin staat dat overschrijdingen van de Uithoflijn voor de rekening komen van het overgedragen budget van de BRU. Vindt u dat die overeenkomst de prullenbak in moet? Zo ja, wie gaat dat dan betalen?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Er zijn overeenkomsten met de gemeenten die deelgenomen hebben in de BRU. Wat doen wij daarmee? Die vraag kan ik ook aan u stellen. Vindt u dat de gemeenten het gedeelte van de BRU-gelden waarvoor zij plannen hebben van tafel moeten gooien?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Er zijn twee overeenkomsten. Laat ik de vraag samenvatten: wie moet de overschrijding dan betalen? Wij zijn er al een stuk op achteruit gegaan. Vindt u dat daaraan een euro vanuit het provinciebudget besteed moet worden?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! In het hele project is een aantal zaken niet goed gegaan en dat is te laat geconstateerd. De gemeenten kunnen daar niks aan doen. Dan is het de provincie en de gemeente Utrecht die dat moeten betalen. Niet de overige negen gemeenten van de U10. Zij staan hierbuiten.

De VOORZITTER: Dan geef ik het woord aan gedeputeerde Van den Berg.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dank voor de gestelde vragen, opmerkingen en het debat. Ik probeer een aantal vragen te beantwoorden, maar de nodige vragen zijn herhaald uit een vorig debat en van een aantal vragen weet ik niet precies waar deze vandaan komen. Er zijn vragen die over personeel gaan, vragen die op de rand komen van al dan niet geheime overleggen die u gehad heeft en er zijn vragen waarbij wij langs de rand moeten scheren van arbeidsrechten en gemaakte afspraken met het personeel. Daarover zal de commissaris het één en ander melden. Mochten er vragen over financiën zijn, met name over EY, dan zullen deze beantwoord worden door mevrouw Pennarts.

De heer Van Kranenburg maakt zich terecht zorgen, met name over de informatievoorziening, het detailniveau hiervan. Informatie had duidelijker en preciezer moeten plaatsvinden en deze had gedetailleerder en volledig moeten zijn, bijvoorbeeld over hoeveel vergaderingen wij gehad hebben. Het woord noodzakelijk heeft u uitvoerig gespeld en dat u dit niet helemaal kunt teruglezen uit de desbetreffende stukken. Het is uitermate frustrerend als Statenleden dit ervaren. Dat baart ons zorgen en dat willen wij zeker beter, helderder, frequenter en nauwkeurig doen. De vragen zijn niet altijd op een detailniveau dat wij niet altijd even makkelijk uit de organisatie kunnen halen, omdat wij hebben afgesproken dat de uitvoering door de professionals plaatsvindt in de uitvoeringsorganisaties. Om daar informatie vandaan te halen op bestuursniveau is niet altijd eenvoudig. Daarin zit een zekere reactiviteit. Dat proberen wij naar de voorkant te krijgen. Tegelijkertijd constateren wij dat wij soms moeten tui-melen op informatie die gisteravond door de NRC op de site is gezet waarover nadere vragen zijn gesteld. Dat baart ons zorgen.

De Uithoflijn is een belangrijk en complex project. Wij willen het vervoer van en naar de Uithof goed geregeld hebben. Goed openbaar vervoer is geen luxe product en het is een basisvoorziening om duizenden studenten en andere bezoekers van de ziekenhuizen snel en veilig van en naar het USP te laten reizen. Het is een complex project. Wij realiseren ons dat dit een gezamenlijke opgave is met de stad Utrecht, de bouwonderneming en allen die dat aangaat. Zeker de afstemmingen daarvan in het stationgebied. Dit is een flinke opgave.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dank voor de opmerking van de heer Van den Berg dat het beter, helderder en frequenter moet. Die intentie is duidelijk. U sloot af met een opmerking dat er 's avonds laat nog vragen worden gesteld waardoor het college geen tijd meer zou hebben om deze te beantwoorden. Ik heb nadrukkelijk vastgesteld dat ik mijn vragen kort op het verschijnen van uw publicaties heb gesteld en dat u in mijn beleving zo ruim mogelijk de tijd heeft gekregen om deze te beantwoorden. Soms heeft u mij verrast met snelle antwoorden, maar niet altijd.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Met name als het om de laatste vragen gaat. De nadere precisering heeft ons de ruimte geven en daarvoor ben ik u dankbaar. Het valt niet altijd mee om op gedetailleerd niveau te zoeken naar de juiste antwoorden, zodanig dat wij blijven binnen de afspraken rondom geheimhouding en personeel. U kunt zich daarbij voorstellen dat dit een zekere zorgvuldigheid met zich meebrengt en dat wij dat proberen te betrachten.

De projectorganisatie zal op instigatie van het politieke bestuur gestructureerd gegevens moeten leveren. Niet alleen de gegeven die voor de directe aansturing van het project bruikbaar zijn, maar zeker ook voor de publieke toelichting. De informatie rondom de verantwoordingsverslagen van de Uithoflijn is vooral naar binnen gericht, naar het project. Deze informatie is niet makkelijk toegankelijk voor het bestuur. Dat vraagt om extra inspanning van ons.

GroenLinks heeft gevraagd wat er allemaal al loopt. Er zal uitvoering gegeven moeten worden aan de audit, waarvan ik u heb toegezegd dat het audit- en verbeterrapport op 1 april verschijnen. 1 april ga ik waarschijnlijk niet redden, omdat het nog langs het college moet. Deze zijn al wel in de stuurgroep geweest van afgelopen woensdag. In deze stuurgroep zitten de directieraad en de bestuurders van de Uithoflijn. Door hen is om een aanvulling gevraagd op dat rapport. Morgen zal er een klap op gezet worden en dan moet het nog langs het college. Ik hoop dat deze rapporten rond 10 april bij u liggen. Daarin staat planmatig, projectmatig en structureel wat wij gaan doen met de gegevens die naar boven gekomen zijn in die audit.

Het moet mij van het hart dat het een belasting is voor de staande en uitvoeringsorganisatie waarop spanning zit om zaken te realiseren die niet gewenst zijn, om daaruit terechte gegevens naar boven te brengen. Wij hebben veel neergelegd op het niveau van de professionals en de aansturing daarvan. Daarop wordt inbreuk gepleegd. Ik stel mij voor dat de rapportages over het project Uithoflijn één keer per kwartaal in een leesbare versie naar u toekomen. Dat lijkt mij een noodzakelijkheid.

Wij proberen dat natuurlijk te doen in maximale transparantie. U heeft een aantal voorbeelden genoemd waarvan ik geschrokken ben. Het woord 'noodzakelijk' heb ik wel gebezigd, maar dat vindt u

niet terug in de desbetreffende statenbrieven waaruit u kunt afleiden dat er iets aan de hand is. Dat had nadrukkelijker omschreven moeten worden en had u dat gemeld moeten worden in een vertrouwelijk overleg. Echter, daar komen wij in het spanningsveld van enerzijds gemaakte afspraken en anderzijds de aansturing van het project waarvan wij duidelijker hadden moeten aangeven wat er speelde en dat wij daarop hebben ingegrepen. Ik kan meegaan in uw opmerking, maar ik hoop dat u begrijpt dat wij op een andere manier tot u moeten komen met de informatieverstrekking. U heeft ons hierop terecht geattendeerd. Dat zijn wij de verbeteringen die wij graag maken.

Ik herken het niet helemaal dat er een verdeeldheid in dit huis zou zijn of dat er een vechtcollege is. Dat denk ik niet. Wij hebben gezocht om het project rondom de Uithoflijn en het invlechten van het BRU goed en zorgvuldig te doen. Er zijn wel spanningen in het project, spanningen naar de BAM en spanningen met onze collega opdrachtgever de stad Utrecht. Dat zijn spanningen die horen bij een project waar het om groot geld, vertraging en een groot maatschappelijk nut gaat om het op tijd op te leveren. Daarbij ontstaan soms discussies in de desbetreffende overleggen rondom het project. Als je die verslagen terugleest zie je dat er wel wat aan de hand is. Daarop hebben wij ingegrepen en is op basis van een zwaarwegend advies een andere aansturing gekozen. Die kunt u afdoen als zijnde dat dit erg naar de BAM is, maar als u dit advies goed heeft gelezen kunt u begrijpen waarom wij voor een andere aansturing hebben gekozen. Daar is op die manier invulling aan gegeven.

De PvdA heeft een nadrukkelijke opsomming gegeven en gevraagd of wij een onderzoek gaan doen of dat wij tevreden zijn. Vanuit het college zal ik toegeven dat wij u frequenter en nadrukkelijker hadden moeten informeren over de risico's en een stukje eerder over de vertraging en kosten die het gaat opleveren. Dat is lastig, want een half antwoord kun je niet geven. Als wij het antwoord hadden gegeven van het eerste kwartaal 2017, waar de heer Van den Dikkenberg naar vroeg, dan hadden wij moeten aangeven dat wij ermee bezig zijn. Binnen het project is afgesproken dat wij het misschien binnen het project zouden kunnen realiseren. De keuze is gemaakt om u twee kwartalen later in een keer te informeren. Dat heeft u goed gesignaleerd. Met de kennis en kunde achteraf hadden wij eerder moeten zeggen: "Wij zijn ermee bezig." Dan had ik de vraag hier neer moeten leggen met het gevaar dat wij een discussie naar binnen hadden getrokken. Echter, dit is de keuze geweest die wij toen gemaakt hebben.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Er zit een belangrijk element in mijn vraag, namelijk het gesprek dat is gevoerd door de provincie met de BAM. Van dat gesprek is geen verslag gemaakt. Ik wil graag uw reactie op dat verschijnsel. In de beantwoording van de vragen heeft u aangegeven dat er een annotatie aan de voorkant is gemaakt en dat er geen verslag is. In dat essentiële gesprek is in mijn beleving de slag is gemaakt van verandering. Waarom is er geen verslag van dat essentiële gesprek?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Uit de gevoerde gesprekken kan ik constateren dat de toenmalige ambtelijke opdrachtgevers aan de projectdirecteur een annotatie hebben gevraagd voor een gesprek met de BAM. Daarvan heeft u kennis genomen. Dat is een informerend gesprek geweest naar de BAM en heeft plaatsgevonden omdat er signalen waren dat het niet goed ging. Op basis van de annotatie is er door de twee ambtelijke opdrachtgevers een gesprek aangegaan. Daarvan is geen verslag gemaakt. In dat gesprek is alles bij elkaar gelegd en heeft de ambtelijke aansturing gekozen om het anders te organiseren. Vervolgens is er onmiddellijk om zwaarwegend advies gevraagd over hoe wij met de discussies met de BAM en onze collega-opdrachtgevers aan de slag gaan. In een vertrouwelijk onderzoek kunt u lezen waarom de ambtelijke opdrachtgevers gekozen hebben voor een koerswijziging. Ik denk dat dit een goede keuze is geweest.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Uit de woorden van de gedeputeerde kan opgemaakt worden dat de lijn binnen de annotatie logischerwijs zou leiden tot een besluit dat kennelijk is genomen naar aanleiding van het overleg met de BAM. De annotatie betreft een geheim stuk waardoor ik hierover niet kan spreken. Ik voel mij gehandicapt op dit punt. Ik constateer slechts dat in mijn beleving daarin geen logische lijn zit. In ben zeer onthand door het ontbreken van een verslag van dat gesprek.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik had de heer Van Kranenburg graag een klip en klaar antwoord gegeven over een verslag, maar dat verslag is niet gemaakt. Op basis van het gesprek en de reden dat dit gesprek gevoerd moest worden, namelijk omdat er beelden waren dat het niet goed zou gaan, is er een keuze gemaakt. Door 'professional judgement' van de opdrachtgevers hebben zij gezegd dat het anders moet. Terugredenerend vanuit het verslag van het zwaarwegend advies constateer ik dat het een goed besluit is geweest.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik ben blij met de beantwoording van het college tot nu toe en dat het college erkent dat er in de informatievoorziening aan de Staten dingen beter hadden gekund met de kennis van nu. Ik ben echter geschrokken van uw opmerking dat de spanningen met de BAM en de gemeenten inherent is aan dit soort complexe projecten. Kunnen wij vaststellen dat dit project een maatje te groot is voor de provincie en wij dit op een andere manier hadden moeten beleggen? Hadden wij dit niet eerder kunnen erkennen?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dat is een 'wat als' vraag. Er is spanning geweest waarvan partijen hebben aangegeven dat wij hiermee op een andere manier moeten omgaan. Dat is heel professioneel, net zoals het maken van een audit heel professioneel is. Of wij het moeten doen of niet, wij doen het. Met de beheersmaatregelen die wij treffen, het auditrapport en uw voorstel in een motie waarin het college zich kan vinden, is het goed dat wij dit project terug op de rails brengen. Er zijn voorbeelden in het land waar het wel op andere plekken is belegd, maar dat is niet altijd even soepel verlopen.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Laat ik de vraag dan anders stellen. Als je aan een project begint, dan moet je aan de voorkant heldere afspraken maken over wie wat gaat doen en waarvoor verantwoordelijk is. Dan kun je later niet in discussie raken over deze rollen en verantwoordelijkheden. Kunnen wij met de kennis van nu zeggen dat daarin het een en ander is fout gegaan op het verkeerde moment? Dat het beter aan de voorkant had kunnen gebeuren voordat wij er allemaal instapten?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dat zou heel fijn zijn, maar is een utopie van grote projecten. Er zal altijd een discussie ontstaan over meer- of minderwerk, rollen, verantwoordelijkheden en onvolkomenheden die je in elke fase van een project tegenkomt. Er is vooraf een goed contract gesloten en dat contract staat nog steeds. Dit wordt alleen op een andere manier aangestuurd. Dat is een goede keuze geweest.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde zegt dat de ingreep goed is geweest. Hij verwijst naar een zwaarwegend advies van eind 2017, terwijl de ingreep in de personele bezetting veel eerder heeft plaatsgevonden. Wat heeft de ingreep precies gebracht? Wij hebben discussies, omdat er een overschrijding is van € 84.000.000 en dat wij anderhalf jaar te laat zijn. U kunt moeilijk volhouden dat die ingreep heel succesvol geweest is qua geld en tijd.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik kan alleen constateren dat de ingreep ertoe geleid heeft dat het project beheersbaar is geworden, dat partijen elkaar weer verstaan en dat partijen het beste willen voor het project in plaats van voor een andere partij. Dat deze ingreep ertoe geleid heeft dat wij het op een andere manier aansturen, wil niet zeggen dat de € 84.000.000 niet hoger was geweest als wij het op een andere manier hadden gedaan.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! U kunt ook niet beweren dat het lager was geweest. Dat is het probleem. Waarom zegt u dat het een goede ingreep is geweest als u het niet kunt aantonen? Natuurlijk verstaan partijen elkaar beter, omdat de twee mensen die de BAM aan de afspraak hielden zijn weggestuurd en daarvoor zijn mensen in de plaats gekomen die makkelijker met ons geld omgingen.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Die mening deel ik niet. Soms is het verstandiger om met elkaar in gesprek te gaan in plaats van om dat via de Zuidas te doen met meer mogelijke vertragingen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Hoeveel juristen hebben hier de deur platgelopen met allerlei zaken over deze Uithoflijn?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Op die vraag kan ik geen antwoord geven.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Waarschijnlijk omdat er geen juristen zijn geweest. Waarom kunt u geen antwoord geven? U suggereert en rechtvaardigt de ingrepen, omdat er onder andere allerlei juridische zaken speelden. Ik vraag hoe vaak een advocaat u op uw verantwoordelijkheden heeft aangesproken, maar daarop kunt u geen antwoord geven. Dat kan niet. Of u zegt dat zij er niet zijn en u dit als een oneigenlijk argument heeft gebruikt, of zij waren er wel. Dan moet u vertellen wie er geweest zijn en waar het over ging.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik kan u geen antwoord geven op de vraag hoeveel advocaten bezig zijn geweest. Ik kan niet citeren uit de inhoud van het zwaarwegend advies, maar er is een bouwadvocaat die zijn sporen op dit soort grote projecten wel verdiend heeft.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde zegt dat het een goed besluit is geweest, maar de onderbouwing ontbreekt. Dat is waar het wringt, want ik heb een compleet ander gevoel. Door het goede besluit zijn de sluizen opengezet en is de BAM de baas geworden. Dat kunt u niet weerleggen.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik kan het tegenovergestelde zeggen. Ik heb niet de indruk dat de sluizen opengezet zijn en de BAM de baas is. Ik weet niet waar u dat vandaan haalt.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Er is een overschrijding van € 84.000.000. Er werd gezegd dat de relatie met de BAM weer goed was, maar dat is nogal logisch als je de BAM haar gang laat gaan. In plaats daarvan had er gezegd kunnen worden: "Ik houd u aan uw contract en afspraak is afspraak." Dan heeft de BAM het niet makkelijk. Als de BAM je gaat prijzen, dan moet je opletten.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Als je iemand aan het contract houdt in een onmogelijke situatie kun je veel meer schade oplopen. Dat is waarschijnlijk de consequentie geweest die is getrokken door de desbetreffende opdrachtgevers en wij staan daarachter.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Toch onderbreekt de onderbouwing. Dat voelt u toch ook? Dat is voor mij geen goed gevoel.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Partijen wensen adequater, sneller en frequenter bediend te worden op het niveau waarop u in positie wordt gebracht om enigszins zicht te hebben op de kwaliteit van de uitvoering van dit project. Het is erg verstandig dat u de motie van de PvdA ondersteunt, omdat dit een diepgravend onderzoek geeft naar die vraagstellingen waarop u wacht. Tegelijkertijd wordt dit onderzoek door een onafhankelijke partij uitgevoerd. Ik kan u zeker aanraden om dit samen te doen met de Utrechtse Rekenkamer en om de vraagstelling helder te formuleren. Dit zeg ik u, omdat het heel veel rust geeft voor het permanent interveniëren van dit project met uw vragen. Deze vragen kunt u uitstekend beantwoord krijgen in dat onderzoek.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! In december 2016 hebben een paar mensen het project Uithoflijn verlaten. U verwijst vervolgens naar het zwaarwegend advies van 27 november 2017. Ik neem aan dat u het zwaarwegend advies bedoelt van de heer Arent van Wasse-

naer. U zegt dat u daarin de argumentatie vindt voor het besluit over de interventie van december 2016. Dit is achteraf je gelijk construeren. U neemt in december 2016 een besluit en in november 2017 ligt er een stuk waarmee in augustus 2017 begonnen is. Dit is acht maanden na de interventie. Dat is dan uw verdedigingslinie. In december 2016 moet er een argument geweest zijn waarom dit is gedaan.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik heb gezegd wat ik gezegd heb hierover en kan het niet mooier maken. Er is geen verslaglegging van geweest. Er is geïntervenieerd en er zijn gesprekken gevoerd door de ambtelijke opdrachtgevers in de uitvoeringsorganisatie en met de BAM. Op basis daarvan heeft de ambtelijke opdrachtgever dit besluit genomen na het college geïntervenieerd te hebben, gelet op hetgeen deze bouwadvocaat aangeeft dat de wijze waarop het heeft plaatsgevonden en het daarna georganiseerd is, kansrijker is dan het traject dat wij hadden ingestoken als wij zouden volharden in de manier waarop wij samenwerkten met de BAM.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Bij de verkoop van de kavels aan de Dolderseweg verliep het op dezelfde wijze. Toen kwam er een brief van het advocatenkantoor Van Benthem & Keulen dat het proces heel goed was gegaan. Je steekt er geld in en ze zeggen wat jij wilt dat zij zeggen. Natuurlijk komt er een stuk dat de beslissingen van de provincie dekt. Als dat zo overtuigend zou zijn geweest, dan was het ontslag van de projectdirecteur klaarblijkelijk rechtmatig geweest. Hij is weggegaan en heeft geen euro meer gekregen, want als u zulke overtuigende zaken op tafel legt win je bij de rechter altijd. Is dat het geval?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De manier waarop de desbetreffende twee ambtenaren die dit project getrokken hebben zijn weggegaan laat ik over aan de commissaris.

Volgens mij heb ik alle vragen over de motie van de PvdA beantwoord. U moet met elkaar goed in overleg treden. U vraagt aan mij om het af te stemmen. De VVD heeft nadrukkelijk gevraagd of dat op een korte termijn kan. Dat wil ik graag. Ik kan het alleen niet helemaal inschatten, omdat ik de belastingen van de rekenkamers niet ken. Tegelijkertijd moet er een zekere bewaking zijn voor het naar boven halen van alle informatie bij de uitvoeringsorganisatie, want er moet wel gewerkt worden. Dat is een spanning die ik duidelijk wil maken. Als het bestuur zich met de uitvoeringsorganisatie gaat bemoeien en mee gaat resoneren met alles op de werkvloer, dan hebben wij een groot probleem. Dan komen wij niet van de kant met de Uithoflijn.

Ik laat het hierbij, want de antwoorden op veel vragen moeten uit het onderzoek naar voren komen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Tot slot nog een vraag over de onderbouwing. Een klein jaar nadat de heren zijn weggestuurd komt er een onderbouwing dat zij terecht zijn weggestuurd. Is dat niet de verkeerde weg? Er moet eerst een onderbouwing liggen voordat je mensen ontslaat. De vraag is: is deze onderbouwing u ter kennis gebracht en heeft u op basis van die feiten een beslissing genomen of is het überhaupt langs uw bureau gegaan?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De onderbouwing is niet langs het bureau van de gedeputeerden en het college gegaan. Er is nadrukkelijk gesproken met de beide heren, de omgeving en de BAM. Op basis daarvan hebben de ambtelijke opdrachtgevers dit besluit genomen. Er is helaas geen verslag van het proces met de BAM, dus daarover kan ik u niet informeren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Kunnen wij dan constateren dat u totaal geen grip heeft op het hele dossier? Er worden mensen ontslagen, een jaar later komt de onderbouwing en u zit erbij en kijkt ernaar.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik heb vertrouwen in de aansturing van de ambtelijke opdrachtgevers van zowel de provincie als de gemeente als het gaat om het draaien van dit soort projecten. Dat is een andere redenering, maar ik zou u aanraden om er op deze manier naar te kijken.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Wij hadden nog vragen gesteld in de trant van: hoe moeten wij verder?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! U collega Van Essen heeft al aangegeven dat wij met een aantal zaken bezig zijn. Het auditrapport is een belangrijke aanleiding geweest voor dit debat en hieruit moet een verbeterrapport komen. Wanneer zijn de desbetreffende actiepunten structureel afgewikkeld?

Er zijn opmerkingen gemaakt over de cultuur in de organisatie en natuurlijk wordt daaraan gewerkt. Geeft u daarvoor de ruimte aan de nieuwe directeur die de doorontwikkeling moet vormgeven. Er komt een second opinion op de overschrijding van € 84.000.000, waarvan € 59.000.000 aan onze kant ligt en € 25.000.000 aan de andere kant. Er is nadrukkelijk aangegeven dat de bevindingen van EY opgepakt worden, indachtig hetgeen waar EY voor staat om de jaarrekening goed te keuren. Als het goed is bent u hierover geïnformeerd door een annotatie van mijn collega.

Wij hebben gekeken naar het statenvoorstel dat u heeft vastgesteld, namelijk de dekking van € 14.000.000 waarover de motie van 50Plus gaat. Zo ben ik erin gegaan naar de U10. Tegelijkertijd zeggen zij: "Er lag al een heleboel op de plank en dat zouden wij graag gehonoreerd zien." Daarover gaan wij in gesprek, maar ik heb een statenbesluit waarin € 14.000.000 staat.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Alle second opinions zijn heel belangrijk, maar moeten er niet toe leiden dat de tram nog meer vertraging oploopt. Het gaat om de spierballen en de spoorrails.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dat is precies wat ik probeer duidelijk te maken. Het is lastig als het vertrouwen wat gedeukt is en de neiging bestaat om tot personeel-niveau te vragen of wij in control zijn. De uitvoeringsorganisatie moet doorgaan. De mannen zijn gewend om te bouwen, niet om allerlei informatie op te hoesten wat voor u belangrijk is. Laat ons dat goed vormgeven, zodat de uitvoeringsorganisatie haar werk kan doen.

Mevrouw POPPE (SP): Houdt ons op de hoogte.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde refereerde al aan het verbeterplan dat samen met de andere opdrachtgever door de gemeente wordt uitgewerkt en aan de motie over het onderzoek van de rekenkamer. Het is nadrukkelijk bedoelt om dit samen met de gemeente te doen. Ik had gevraagd naar de second opinion met betrekking tot de kosten en de financiële afspraak die is toegezegd aan de gemeenteraad. Kunt u toezeggen dat de provincie daarbij betrokken is? Wij zien het liefst dat er raadsleden in de begeleidingsgroep zitten en het zal ons wat waard zijn als statenleden daaraan toegevoegd kunnen worden. Over dat laatste gaat u wellicht niet, maar het eerste wel. Is de provincie al betrokken bij de second opinion?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik blijf u een antwoord schuldig. Wij zijn in de stuurgroep in gesprek over wat er gebeurt in de gemeente Utrecht en wat er gebeurt bij ons. Ik stel voor om daarover contact op te nemen. De begeleidingsclub daar omheen laat ik bij u. Ik ben daar niet voor, maar dat zeg ik met een zekere bescheidenheid.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Kunnen wij in de tweede termijn een antwoord krijgen op deze vraag?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De SGP stelde nog twee vragen over de moties om te onderhandelen met de stad. Er is een afspraak gemaakt met de twee bestuurders om uitvoering te geven aan de motie. Kunt u mij vertellen wat de tweede vraag was, dan beantwoord ik deze in de tweede termijn.

De VOORZITTER: Dan geef ik het woord aan de commissaris van de Koning de heer Van Beek.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Er is mij een aantal vragen gesteld over het integriteitsbeleid, met name over de klokkenluidersprocedure en een paar losse vragen. Degene die de commissievergadering hebben bijgewoond zullen de meeste antwoorden daarop bekend voorkomen. Eerst een paar opmerkingen over het integriteitsbeleid. Het integriteitsbeleid krijgt steeds grotere aandacht van de organisatie, met name vanuit de algemeen directeur. Alle gegevens van de mensen die in vaste dienst zijn en de mensen die hier tijdelijk werkzaam zijn worden in persoonlijke dossiers opgeslagen die niet geautomatiseerd zijn. Deze dossiers worden op een aantal plaatsen in de organisatie bewaard. De dossiers van degene die bij inkoop zijn binnengekomen worden bij inkoop bewaard en degene die via personeelszaken zijn binnengekomen worden bij personeelszaken bewaard. Allemaal onder een individuele noemer. In de beantwoording in de commissie heb ik gesuggereerd dat deze dossiers op meer dan twee plaatsen bewaard kunnen worden, maar daarop ben ik op hardhandige wijze door de organisatie teruggefloten. Het is goed dat een aantal van u dat gezegd heeft. De dossiers liggen dus bij inkoop of bij personeelszaken, maar wel op individuele basis in plaats van geautomatiseerd. Bent u bereid om te kijken hoe wij dat beleid van de automatisering vorm en inhoud kunnen geven. Die toezegging wil ik graag doen, maar er moeten geen overdreven verwachtingen gewekt worden. Dit kan niet in een paar weken gerealiseerd worden, al zijn er vele voorbeelden van organisaties die ons zijn voorgegaan. Zodra wij daarover meer kunnen zeggen, kom ik daarop terug.

De woordvoerder van de PVV heeft een vraag gesteld over een individuele casus. Hij zei: "Hoe kun je praten over integriteit als je op deze manier een directeur binnenhaalt." De algemeen secretaris is verantwoordelijk voor dat proces. Op het moment dat hij twijfels had of dit aan alle voorwaarden voldeed is een extra advies gevraagd. Hij heeft buitengewoon zorgvuldig geacteerd. Op basis van dat advies is hij verder gegaan en heeft hij naar onze mening de man die het best voldeed aan de eisen en de wensen binnengehaald.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De vraag was of dat verstandig is als het beleid is dat de schijn van belangenverstrengeling vermeden moet worden.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Ik had mij die vraag kunnen voorstellen als de algemeen secretaris dit op eigen gelegenheid had gedaan en zelf de knoop had doorgehakt. Om die schijn te voorkomen heeft hij daarover extern advies gevraagd van een gespecialiseerd jurist. Dan ben je zorgvuldig en is die schijn er niet, tenzij deze wordt opgeroepen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Die schijn bestaat uit wat aandelen en een relatie met de BAM. Wij wisten dat in het project Uithoflijn dezelfde partij aanwezig was. Is het verstandig om die keuze zo te maken, ook al is deze getoetst?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Het antwoord op die vraag heb ik zojuist gegeven, zoals de heer Dercksen die vraag net gesteld had. Het ging over een beperkt aandeelpakket, namelijk 1% van de aandelen in een pensioen-BV van de moedermaatschappij. De advocaat heeft geadviseerd dat dit geen probleem zou kunnen veroorzaken. Daarmee was voor de algemeen directeur de discussie beëindigd, maar dat is een zaak die op hoog ambtelijk niveau wordt afgewerkt.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Zijn er door die advocaat op dat moment nog andere adviezen gegeven om eventuele schijn van kwaad te voorkomen? U heeft ingezoomd op het aandelenpakket, maar er waren mogelijk meer relaties met de BAM. Heeft de advocaat daarover iets gezegd?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Ik ken dat advies niet en weet dat niet. Als ik dat wel zou weten dat zou ik daarop kunnen reageren. Dat is mij niet gebleken uit de stukken die ik gelezen heb.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Is het in uw ogen wenselijk om alle relaties en alle schijn van kwaad te vermijden?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Daarover wil ik graag nadenken, want wij willen van elke situatie leren. Zij het dat wij daar niet over gaan, dus daarover zou ik met de algemeen secretaris moeten praten. De vraag is wel waar het eindigt, want het moet uiteindelijk wel mogelijk zijn dat wij mensen binnenhalen. Wij wilden iemand met specifieke specificaties binnenhalen om ons te kunnen helpen met een dergelijk project. Als je vraagt om dit soort projectervaring en ervaring uit de bouwwereld, dan moet je je eigen wegen niet afsnijden. Dat vraagt om zorgvuldig handelen. Door te handelen zoals er gehandeld is, wilde men elke schijn voorkomen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik snap uw betoog. Je kunt soms mensen hebben met een bepaald verleden, maar als je specifieke deskundigheid vraagt is dat niet altijd te vermijden. Echter, wie gaat googlen op bepaalde namen ziet dat deze persoon nog steeds in het bestuur zit van een stichting met mensen van de BAM. Hoe wenselijk is dat als het gaat over het vermijden van de schijn van het kwaad als de een opdrachtgever en de ander opdrachtnemer is bij dit project?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! U confronteert mij met iets wat ik niet weet. Ik reageer daar op een ander moment op.

Dan kom ik bij de klokkenluidersregeling. Ik heb in de commissievergadering uitgebreid gesproken over de klokkenluidersprocedure. Ik heb nadrukkelijk uitgelegd dat de verantwoording voor het vormen van die procedure ligt bij de algemeen secretaris. Wij zijn niet geïnformeerd over de gestarte procedure. De kennis daarvan lag bij de secretaris en hij heeft ons en marge van een andere vergadering erover geïnformeerd dat hij daarmee bezig was binnen zijn organisatie. Dat is zo gebeven. Dat om te voorkomen dat er misverstand over ontstaat. Wij hebben die informatie niet weggehouden uit het verslag van een GS-vergadering, want dit is niet aan de orde geweest.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Het is mondeling met u gewisseld. Hoe bestaat dat? Is er binnen het college niemand geweest dat er iets gedaan moet worden met de klokkenluidersmelding op het moment dat deze binnenkwam? Hoe is het gestructureerd als iemand een serieuze klokkenluidersmelding indient en de provincie secretaris dit voor zichzelf heeft gehouden?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Ik ben blij met deze vraag, want hij slaat de plank zover mis dat het goed is dat dit aan de orde komt. Het is aan de algemeen secretaris om, als het om een individueel personeelslid en een individuele procedure gaat, daarop te acteren. Het college gaat daar niet over. Hij heeft gezegd: "Er is een procedure en ik acteer." Dit soort zaken van individueel personeel aard komen niet in het college en behoren daar niet te komen. Het college gaat uiteindelijk maar over één persoon, namelijk het aannemen, beoordelen en ontslaan van de algemeen secretaris, de algemeen directeur. Alle andere leden en mensen die in dit gebouw werken zijn in dienst van de algemeen secretaris c.q. de algemeen directeur.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! U zit met de gevolgen hiervan, want wij kunnen de jaarrekening niet indienen. Had er niet iets moeten gebeuren met de klokkenluidersmelding of had de secretaris dat moeten doen zonder dat u daarop controle heeft? U bent verantwoordelijk voor het indienen van de jaarrekening.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Dat maakt onze positie niet eenvoudig, zeker niet in deze debatten, want er zijn momenten dat ik het gevoel heb dat ik met gebonden handen sta als ik met u dat debat voer. Het is wel belangrijk dat het helder is wie waarover gaat en wie waarvoor verantwoordelijk is.

Natuurlijk hebben wij hiervan dingen geleerd. Ten eerste is ons verteld dat er een procedure zou lopen, maar niemand van ons is op de gedachte gekomen dat daaraan wellicht een haakje aan zou zitten in de richting van de accountant. Een ding is zeker: wij hebben met elkaar vastgesteld dat dit nooit meer zou gebeuren. Dit was de eerste keer dat wij deze procedure meemaakten, maar mag duidelijk zijn dat wij in het vervolg de accountant eerder te vroeg dan te laat zouden informeren. Ten tweede is het goed om

op een aantal momenten regelmatig te worden geïnformeerd. Dat is een punt waarover wij met de toekomstige mensen in discussie gaan.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! In reactie op de vragen van de heer Dercksen wil de commissaris duidelijk markeren waarop het dagelijks handelen van GS en de secretaris van toepassing is. In de passie om dat punt duidelijk aan de heer Dercksen over te dragen is het nuttig om een ding toe te voegen aan het pleidooi van de commissaris. Wij horen graag van de commissaris of hij dat beaamt. Ondanks de rollenscheiding is GS wel degelijk verantwoordelijk voor de keuzes die de algemeen secretaris maakt en zijn handelen en daaruit eventueel consequenties trekt. De verantwoordelijkheid voor diens keuzes worden wel degelijk politiek gedragen door dit college van GS.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Wie mij over dit dossier de laatste drie weken dat ik deze portefeuille in handen heb gekregen heeft meegemaakt kan niet zeggen dat ik gedoken heb. Het college neemt de volle verantwoordelijkheid voor datgene wat onze directieleden hebben gedaan. Sterker nog, ik vond zelf dat ik in de beantwoording in de commissie weleens de fout inging door het begrip 'wij' te gebruiken terwijl ik eigenlijk 'hij' of 'zij' had moeten zeggen. Ik neem geen stap terug. Ik voel mij niet alleen in hoge mate verantwoordelijk, maar ben dat ook.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dank voor uw toevoeging. Dat is nuttig voor de compleetheit van het betoog van de commissaris.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Ik heb uitgelegd hoe de klokkenluidersprocedure is verlopen. Ik heb uitgelegd hoe het van belang is dat uiteindelijk de algemeen secretaris de keuze mag maken om deze melding zelf uit te zoeken. Ik heb uitgelegd dat hij een tweede mogelijkheid heeft, namelijk om het aan medewerkers uit te zetten. Zijn derde mogelijkheid is om het extern uit te zetten. Als hij het extern uitzet, dan had hij nog allerlei andere keuzes kunnen maken over waar hij het extern uitzet. Ik heb uitgelegd dat er zorgvuldig is gehandeld door het niet zelf te doen, niet door mensen in de organisatie te laten doen, maar door het extern te doen. Het had natuurlijk ergens anders gekund, maar ik verzet mij ertegen dat er niet zorgvuldig is gehandeld. Ik verzet mij met name tegen de woorden als puinhoop als het gaat over het integriteitsbeleid, want wij hebben er met zorg naar gekeken. Ik kan mij prima voorstellen dat u het anders had gedaan en dat wij het met de kennis van nu anders hadden kunnen doen, maar dat is niet eerlijk. Je moet het vergelijken met de situatie die zich toen voordeed en de afwegingen die door de algemeen secretaris toen gemaakt zijn. Die verdedig ik voluit.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Het is mooi dat u met passie zegt dat u het zorgvuldig gedaan heeft, maar waaruit blijkt die zorgvuldigheid? Wist de klokkenluider dat deze advocaat eerder had geadviseerd over een van de onderwerpen waarover hij de klok luidde, namelijk de relatie tussen de BAM en de provincie? Wist hij dat deze advocaat de huisadvocaat is van de provincie?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Wat hij ten aanzien van de eerste vraag wel of niet wist weet ik niet. Ik denk dat hij geweten heeft dat wij vaker met dit advocatenkantoor werken, zoals er meerdere advocatenkantoren zijn waarmee wij zaken doen. Er is een gesprek geweest tussen de betreffende advocaat, de melder en de door ons beschikking gestelde externe adviseur. Ik heb in de commissie gezegd dat ik niet weet of het expliciet of impliciet hun instemming heeft gekregen, maar die instemming was er en is er tot het eind toe gebleven.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Dan is het maar net hoe je dat instemmen definiëert. Wat zegt dat over een advocaat die een klokkenluidersmelding in behandeling neemt over een persoon waarover zij daarvoor een advies hebben gegeven ter zake integriteit? Ik zou zeggen dat het bijna dekenklachtwaardig is.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! De betreffende advocaat heeft heel nadrukkelijk gezegd dat hij de volle vrijheid wilde hebben om te acteren in dit dossier, dat hij van de provincie op geen enkele wijze inmenging wilde hebben in de behandeling van het dossier en dat hij volgens de

uitgangspunten die waren weergegeven zelfstandig tot een eigen oordeel kon komen met alle 'Chinese walls' die er binnen die branche gelden, want hij moet daarin zelfstandig kunnen werken. Dat laatste is gebeurd. Er is nadien bevestigd dat hij op die manier heeft kunnen werken.

De door ons ter beschikking gestelde externe adviseur uit Noord-Holland had op het eerste rapport kritiek. Deze kritiek is bij de aanvullende opdracht door de advocaat verwerkt. Wij hebben het gevoel dat dit tot tevredenheid heeft geleid. Ten slotte heeft er in de afronding van het geheel een gesprek plaatsgevonden met de waarnemend algemeen secretaris en de waarnemend algemeen directeur om de melder helder te maken hoe de stand van zaken was. Daarmee was wat ons betreft de procedure beëindigd en staat voor hem de weg open naar het Huis voor klokkenluider voor een vervolgonderzoek. Wij hebben nadrukkelijk gezegd dat wij een dergelijk gesprek willen houden met de externe adviseur, omdat wij willen leren van alles wat er gebeurd is en te kijken of daaraan conclusies te verbinden zijn voor de toekomst. Kortom, wij hebben geprobeerd om in alle zorgvuldigheid, rekening houdend met alle belangen te opereren. Nogmaals, als ik 'wij' zeg dan ligt daar de verantwoordelijkheid en de uitvoering bij de algemeen secretaris.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Dat is een lang verhaal, maar geen antwoord op mijn vraag. Als ik straks het advocatenkantoor Van Benthem & Keulen ga bellen en zeg dat ik de commissaris van de Koning voor de rechter wil slepen dan zeggen zij: 'Jammer, mijnheer Dercksen, maar dat is een klant van ons. Dat gaan wij niet doen want wij hebben een belangenverstrengeling.' Daarom is mijn vraag: had de advocaat tegen de klokkenluider moeten zeggen dat hij een advies heeft geschreven over de integriteit van de persoon waarover de klok geluid wordt? Dat heeft hij niet gedaan. Dan had de klokkenluider waarschijnlijk voor een ander advocatenkantoor gekozen.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Ik mag aannemen dat de discussie op die manier heeft plaatsgevonden, maar ik citeer alles uit de derde persoon omdat ik daar zelf niet bij ben geweest. Ik ben zorgvuldig om geen dingen te zeggen waarvan ik kan aannemen dat het niet waar is. Er is nadrukkelijk een afweging gemaakt in het gesprek met de advocaat en de algemeen secretaris.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De verantwoordelijkheid ligt primair bij de advocaat om dat te melden. Aan de andere kant had de provincie kunnen bedenken om deze zaak niet naar hetzelfde advocatenkantoor te brengen. De commissaris zei zojuist dat het gesprek heeft plaatsgevonden met de plaatsvervangend provinciesecretaris. Was de klokkenluider tevreden of heeft hij aangegeven zeer ontevreden te zijn over het rapport en bij diverse instanties verder te gaan met het proces?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Zover ik begrepen heb is het een goed gesprek geweest, maar de klokkenluider en de provincie zijn tot verschillende conclusies gekomen. Het is aan de klokkenluider om daaraan zijn eigen conclusies te verbinden. Daar wil ik niet in treden. Dat zullen wij rustig afwachten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Heeft de klokkenluider meer specifiek gezegd wat zijn plannen zijn?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Er is maar één weg. Als de klokkenluider verder wil, dan is dat in de richting van het Huis voor klokkenluiders. Zij zal beoordelen of zij het met ons eens is dat dit rapport aan alle eisen voldoet. Dan wordt het overgenomen. Als dit nog nader onderzoek vergt, dan zal dat door haar gedaan worden. Nogmaals, ik loop niet vooruit op besluitvorming die elders zonder enige druk van buitenaf genomen moet worden. Dat is aan hem.

Ik heb nog één algemene opmerking. U zult moeten accepteren en respecteren dat wij uitermate zorgvuldig zijn als het gaat om personeel en met name individuele casussen. Ik heb de afgelopen week een gesprek gehad met de ondernemingsraad die ons in hoge mate kwalijk nam dat er namen van mensen zowel van de provincie als van de stad in de pers zijn gekomen. Uiteindelijk gaat het niet om die men-

sen, maar zijn wij degene die verantwoording afleggen. Ik heb beloofd dat ik mijn uiterste best zou doen om al dat soort zaken te voorkomen.

De heer Mourik-Geluk stelde de vraag of wij verslagen kunnen maken van geheime bijeenkomsten. Dat zal ik meenemen, want dat moet gestructureerd worden. Als wij die afspraak maken, dan moet dat consequent gebeuren. Het gebeurt al op een aantal momenten, maar nog niet altijd en consequent. Daarom moeten wij daarnaar kijken, want misschien moet er een systeem komen bij de griffie zodat wij zeker weten dat het gebeurt. Ik vind het een goede suggestie die wij graag tot uitvoer brengen.

Ten slotte kreeg ik de vraag van de heer Van den Berg toegeschoven over hoe het gegaan is met de afvloeiing van de projectdirecteur en zijn tweede man. De ene persoon was werkzaam in vaste dienst. Daarvoor is een afvloeiingsregeling getroffen en is er een beëindiging van de overeenkomst gekomen. De andere persoon werd ingehuurd. In dat contract was voorzien dat het tussentijds opzegbaar was en dat is volgens dat contract gebeurd. Over de details heb ik geen informatie en anders had ik u deze niet genoemd.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! U zegt dat er een afvloeiingsregeling getroffen, maar als je iemand ontslaat met een goed onderbouwd dossier hoef je geen lange discussie te voeren. Dan wordt iemand ontslagen wegens plichtsverzuim of een vertrouwensbreuk. Een afvloeiingsregeling klinkt niet alsof er zo'n sterk dossier lag dat wij per ommegaande uit elkaar zijn gegaan.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Ik sta met gebonden handen. Ik kan de discussie over individuele personen niet aangaan. Wij zouden daarmee onmiddellijk een volgende procedure over ons heen halen. Het spijt mij heel erg, maar dat gaat niet.

Tot slot is er nog een vraag gesteld of ons management vrij is om bij onderzoeken alle antwoorden te geven die nodig zijn. Het antwoord daarop is voluit 'ja, natuurlijk'. Stel je voor dat dat niet zo was. Alleen daarom is het al goed dat ik dit gezegd heb.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De commissaris zegt: "Stel je voor dat het niet zo was." Waarom wordt het dan met iedereen overeengekomen dat zij moeten zwijgen? Wij moeten niet doen alsof wij transparant zijn, want veel mensen hebben een zwijgplicht opgelegd gekregen. Het is goed en wij leggen vast dat zij vrijuit kunnen verklaren zonder dat dit negatieve gevolgen voor hen heeft. Echter, het gemak waarmee al die zwijgplichten worden omzeild gaat mij te gemakkelijk.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Het zijn niet de anderen die zwijgplicht opgelegd hebben gekregen, maar wij hebben zwijgplichten voor een aantal situaties. Dat is ter bescherming van de individuele belangen van de betreffende personen. Waar het gaat over medewerkers, zeker op directieniveau, zal het helder zijn dat zij bij de onderzoekscommissie de waarheid moeten vertellen.

De VOORZITTER: Dat is bij dezen vastgesteld.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik hoor de beperking 'directieniveau'. Dat wil ik er graag af hebben, want er zijn mensen op managementteamniveau die zwijgplicht opgedragen hebben gekregen. Ik zou graag onverhopen de toezegging krijgen dat die mensen mogen verklaren.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Daarmee heeft u een toezegging binnengehaald.

De VOORZITTER: Dat lijkt mij helder. Daarmee hebben wij de eerste termijn afgerond.

Het eten staat klaar en ik stel voor dat wij schorsen tot 19.00 uur. Dan is er ook tijd en ruimte om te overleggen over moties.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik heb tijd nodig om een evenwichtig tweede termijn voor te bereiden. Dus ik wil graag 19.15 uur beginnen.

De VOORZITTER: Dat lijkt mij mogelijk. Wij gaan om 19.15 uur beginnen met de tweede termijn. Eet smakelijk. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 17.56 uur tot 19.18 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Wij beginnen met de tweede termijn.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Had dit debat nut? Vooraf hebben de aanvragers van dit debat nogal wat over zich heen gekregen. Een spoeddebat zou slecht zijn voor het imago van de provincie en PS zou obstructie plegen op de uitvoering van de Uithoflijn door alle lastige detailvragen. Wij constateren dat PS onjuist en onvolledig is geïnformeerd. Dit heeft zelfs D66 aangegeven in het eerste termijn. Dat zijn politieke doodzonden. Een motie van wantrouwen zou daarom gepast kunnen zijn.

Van GS hebben wij regelmatig de oproep gehoord dat wij moeten sturen op hoofdlijnen. Dan zeg ik: "Ja, natuurlijk, als daarvoor vertrouwen is." Die basis moet er zijn. Als het daar gaat knagen, dan moeten de Statenleden er bovenop zitten. Er is geen alternatief. Wij moeten gaan voor een goed, transparant en integer bestuur en zijn daarom blij met de brede steun voor de motie van de PvdA om een onderzoek in te stellen.

Willen wij leren, dan ontkomen wij er niet aan om de feiten onder ogen te zien. Daarvoor ga ik één casus kort aanstippen. De publicatie in het NRC over de klokkenluider is heel cruciaal. Er zijn in december 2016 twee projectdirecteuren ontslagen. Wat is daarvoor de basis? Je komt al snel op een cruciaal overleg waarvan helaas geen verslag is. De uitleg die wij krijgen is dat wij bezig waren te verzanden in juridische procedures, maar dat wordt nergens hard gemaakt. De commissaris kon geen zaak en geen advocaten noemen uit die periode. Wij zien wel dat in 2017 de planning volledig onderuit ging en wij een tekort boven tafel kregen van € 89.000.000. GS heeft dus nauwelijks grip op de zaak, maar PS moet wel vertrouwen hebben. Het college hecht eraan hiervan te leren, heeft het gezegd. Hoe kun je leren als je zelf geen fouten onder ogen ziet? Durft het college kwetsbaar te zijn? Welke fouten ziet u zelf onder ogen? Veel vragen die u niet kon beantwoorden werden doorgeschoven naar de onderzoeksc commissie. Dat vinden wij lastig, want dan verval je in je oude gedrag. Wij willen weten hoe dit college gaat leren en hoe er meer vertrouwen gaat komen tussen GS en PS. Tot slot, de openingszin in onze eerste termijn was: "Fouten maken is niet erg. Er niets van leren, dat is pas erg." Dat is onze kernvraag aan dit college: hoe wilt u gaan leren van uw fouten?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Uiteraard ben ik blij met de brede steun die uit het debat bleek voor de motie over het onderzoek van de rekenkamer. Zelfs het college blijkt enthousiast. Dat is wel een veeg teken, want daarmee heeft het impliciet toegegeven dat het zelf niet in staat is ons van de juiste informatie te voorzien en wij daarvoor naar een onafhankelijke partij moeten gaan. Wij hadden liever gezien dat wij vanaf het begin over alle problemen rondom de Uithoflijn waren geïnformeerd, zoals de conflicten met de BAM, binnen de organisatie en met de gemeente. Dat ligt achter ons. Wij moeten verder en de bal ligt bij ons. Laten wij snel met de rekenkamer om de tafel gaan als deze motie vanavond wordt aangenomen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag over de motie. In het eerste punt van het dictum staat dat het onderzoek wordt gestart in overleg met de Utrechtse Rekenkamer. Mijn fractie hecht er meer aan dat wij dat zelfstandig door onze rekenkamer moeten uitvoeren. Hoe krijgt u ons aan boord? Wat kunt u daar meer over zeggen?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik ben van plan om het twee zelfstandige onderzoeken te laten zijn. Deze houden wel verband met elkaar, omdat de onderzoeken gebruik maken van dezelfde informatie. Het is handig als de onderzoeken in elkaars verlengde liggen en de onderzoeksvragen op elkaar zijn afgestemd, zodat elke rekenkamer met de rol en verantwoordelijkheden van de organisatie waarnaar zij onderzoek doen de juiste vragen kan stellen.

De SGP suggereerde een enquête. Ik ben het eens met de SGP als het gaat om de ernst van de situatie. Dat zou de zwaarte van het enquêtemiddel rechtvaardigen, maar ik vraag mij af of wij daarmee concreet opschieten in de praktijk. Het is een zware belasting. Niet alleen voor de Statenleden die in de enquête voorkomen, maar ook voor de projectorganisatie. Het kost veel tijd en bovendien gaat EY nog een onderzoek doen. Ik zou het in deze fase vooralsnog laten bij het onderzoek van de rekenkamer.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Minimaal 1 van mijn 32 vragen is niet beantwoord die ik nog wel graag beantwoord zie: wat is er in het vierde kwartaal van 2017 met de gemeente Utrecht afgesproken bij de financiële afhandeling? Wat is de inzet en wat was de inzet toen het BRU aan de provincie werd overgedragen? Waarom hebben wij ons niet verweerd tegen de financiële consequenties?

Er zouden juridische disputen zijn, maar deze waren er niet. Een voormalig medewerker van de BAM ontslaat in overleg met de BAM twee personen zonder een dossier. Dat liet hij twee jaar later nog opmaken. GS staat erbij en kijkt ernaar. Het college heeft geen enkele controle over wat er in dit huis gebeurt. Het ontslag van de provinciesecretaris is daarvan een belangrijke indicatie. Het college heeft ondanks zijn wettelijke plicht PS niet volledig en onjuist geïnformeerd. Het integriteitsbeleid faalt, is totaal niet op orde en loopt hopeloos achter. De integriteitsverklaringen van externen zijn nog net niet op kleitabletten vastgelegd. Men houdt zich niet aan de Ambtenarenwet.

De Uithoflijn zorgt ervoor dat er een mega groot gat in onze begroting ontstaat. Dat was mogelijk met accuraat bestuur te voorkomen geweest. Als dat al niet genoeg is voor een motie van wantrouwen, wat dan wel? PS is geen knip voor de neus waard als wij dit in de rol van de controleurs van het bestuur laten passeren. Dan kunnen wij de tent net zo goed sluiten. Dan kunnen wij stoppen met dit toneelstuk, met dit nepparlement. Het zou getuigen van het verdere verval van de democratie waarin democratisch gekozen gremia zijn verworpen tot volkscongresjes die slechts functioneren als applausmachines van partijgenoten die ten koste van alles moeten blijven zitten. Wij zullen daar niet aan meedoen, vandaar deze motie van wantrouwen.

Motie van wantrouwen M27 (PVV)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 19 maart 2018;

gehoord de beraadslagingen naar aanleiding van het NRC artikel van 7 maart 2018 en de daarop volgende statenbrief;

constaterende:

- dat het integriteitsbeleid op zijn best hopeloos verouderd is, maar in ieder geval inaccuraat is en GS zich niet houdt aan de Ambtenarenwet artikel 125 quater ter zake de verplichting jaarlijks aan PS verantwoording af te leggen over het gevoerde integriteitsbeleid;
- dat GS ruimschoots heeft verzaakt invulling te geven aan de plicht tot het actief informeren van Provinciale Staten;
- dat het tekort is geschoten in de aansturing bij de Uithoflijn en nauwelijks grip heeft op de organisatie;

spreken uit:

dat Gedeputeerde Staten het vertrouwen van Provinciale Staten heeft verloren en dragen de Gedeputeerden op om hun portefeuilles ter beschikking te stellen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! De VVD heeft in het eerste termijn gememoreerd aan de hardwerkende ambtenaren en dat deze mensen niet beschadigd mogen worden door het toneelstukje, zoals de heer Dercksen het noemt. Ik vind het veel serieuzer dan een toneelstukje. Uiteraard moeten de ambtenaren niet beschadigd worden. Die mensen doen hun werk en werken keihard. Als ik iets gezegd heb wat erop lijkt dat wij die mensen niet serieus zouden nemen, dan is dat zeker niet de bedoeling. Het gaat om de aansturing van het project in plaats van de inzet van de ambtenaren.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik ben blij dat wij het eens zijn over de inzet van de medewerkers en het debat over andere mensen moeten houden.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wij zitten in onze maag met de beantwoording. Dat zal u al duidelijk zijn geworden in onze interrupties over de aparte redeneerlijnen die wij aantreffen. De heer Van Essen zou nog antwoord geven op de vraag van de heer Van den Dikkenberg in de commissie. Wij zijn onjuist geïnformeerd en dat telt heel zwaar. Wij hebben hierover een ontzettend vervelend gevoel, ook als je kijkt naar wat wij daarna nog op dit dossier allemaal bevraagd hebben en hoe de beantwoording naar ons toe is gekomen. Dat is niet adequaat, niet volledig en niet tijdig. Vindt u zelf dat u actief aan de informatieplicht heeft voldaan?

Een ander element waarmee wij zitten is dat het voor ons gevoel alleen maar duurder is geworden nadat de twee mensen zijn ontslagen. U heeft geen onderbouwing dat dit niet het geval is en ik heb het bewijs in handen, want de € 84.000.000 heeft zich voorgedaan. Andersom is dat bewijs er niet. Hebben de projectdirecteuren de twee mannen gewaarschuwd voor een overschrijding van het budget en de overschrijding van de tijdlijn voordat zij werden ontslagen? Zijn zij mogelijk om die reden ontslagen?

De PvdA zei dat er geen tijd is voor de enquête, maar wanneer moet je dan een enquête houden als je dit allemaal weet? Ik snap dat u dat zegt, want het kost veel tijd. Echter, om er een streep onder te zetten zou PS dit samen moeten doen. Helaas is hiervoor geen meerderheid, dus wij zullen dat voorstel niet indienen.

Voorlopig heeft de SGP één vraag die ons bezighoudt: wie was de opdrachtgever van de projectorganisatie?

Mevrouw HOEK (50Plus):Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een motie aangepast. Hierover hebben wij met de SGP gesproken. Het volgende punt is aan het dictum toegevoegd: "dragen het college op te garanderen dat het tekort van 14 miljoen euro ontstaan door de aanleg van de Uithoflijn uitsluitend gedragen wordt door de gemeente Utrecht, zodat de andere gemeenten behorende tot de U10 hiervan niet de dupe worden."

Motie M26a (50Plus): BRU-gelden mogen niet aangewend worden om de tekorten te dekken aanleg Uithoflijn

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 19 maart 2018;

constaterende dat:

- de BRU-gelden bedoeld waren voor de U10 gemeenten voor verbetering van Openbaar Vervoer verkeersprojecten – zoals bijvoorbeeld fietspaden – in deze U10 gemeenten;
- inmiddels het BRU in 2015 is opgeheven is en dat de gelden – 14 miljoen euro – bedoeld voor de U10 gemeenten als een afzonderlijk post in de Provinciale Staten Utrecht begroting 2018 is opgenomen en aangewend moet worden voor verbetering van Openbaar Vervoer in de genoemde U10 gemeenten;
- de desbetreffende U10 gemeenten rekening hebben gehouden in hun eigen begroting 2018 met het aan hen toekomende evenredige deel van het totaalbedrag van 14 miljoen euro;
- dat voornoemde 14 miljoen euro wellicht wordt aangewend om de tekorten op de Uithoflijn te dekken, terwijl dit bedrag daarvoor nooit bestemd is geweest;

- dat de ontstane tekorten op de Uithoflijn gedragen dienen te worden door de gemeente Utrecht, immers deze gemeente heeft het meeste baat bij de Uithoflijn;

overwegende dat:

- ten onrechte het gezamenlijke bedrag van 14 miljoen euro toekomende aan de U10 gemeenten bestemd gaat worden om het tekort op de Uithoflijn te dekken waardoor de U10 gemeenten ernstig worden benadeeld;
- de U10 gemeenten hierover niet vooraf zijn geïnformeerd door Provinciale Staten Utrecht en nimmer hun akkoord hiervoor hebben verleend;
- dat de U10 gemeenten hierdoor onevenredig worden benadeeld vanwege het feit dat zij thans geen kloppende begroting 2018 kunnen maken;
- dat de burgers in de U10 gemeenten onevenredig worden benadeeld doordat al het voor hen bestemde geld voor Openbaar Vervoer in hun gemeenten thans enkel en alleen wordt aangewend voor dekking van de tekorten op de Uithoflijn, waardoor noodzakelijke aanleg en behoud van Openbaar Vervoer verkeersprojecten in hun gemeenten niet kunnen worden gerealiseerd;

spreken als hun mening uit dat:

- de BRU-gelden van in totaal 14 miljoen euro uitsluitend toekomt aan de U10 gemeenten en dat deze gelden uitsluitend naar evenredigheid dienen te worden aangewend voor verkeers-projecten in die desbetreffende U10 gemeenten;
- de BRU-gelden nimmer mogen worden aangewend als dekkingsmiddel voor een tekort op de Uithoflijn tenzij met instemming van de U10 gemeenten;

dragen het college op:

- te garanderen dat de overgebleven BRU-gelden van 14 miljoen euro uitsluitend en alleen wordt aangewend voor het oorspronkelijke doel, namelijk om aan de U10 gemeenten naar evenredigheid deze gelden uit te keren conform de door deze U10 gemeenten opgestelde begrotingen 2018 e.v., waardoor de aanwending voor Openbaar Vervoer verkeersprojecten ook daadwerkelijk ten goede komt aan de burgers woonachtig in een van U10 gemeenten;
- te garanderen dat het tekort van 14 miljoen euro ontstaan door de aanleg van de Uithoflijn uitsluitend gedragen wordt door de gemeente Utrecht, zodat de andere gemeenten behorende tot de U10 hiervan niet de dupe worden.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus zal de motie M25 ondersteunen. Daarbij maak ik de opmerking dat wij de uitkomst van het onderzoek dienen te respecteren en dienen te handelen zoals geadviseerd wordt door de rekenkamer.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! In de aangepaste motie M26a van 50Plus staat dat zij GS oproept dat de € 14.000.000 wordt betaald door de stad Utrecht. Hoe ziet u dat voor u?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Als uit het onderzoek blijkt dat het tekort is ontstaan door de stad Utrecht, dan moet dit gedragen worden door de stad Utrecht. Niet door de overige negen gemeenten van de U10, zodat zij het budget waarvoor zij plannen hebben gemaakt behouden blijft.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat de kosten bij de stad Utrecht terecht komen? De vorige keer is aangegeven dat er gekeken wordt in hoeverre er de provinciale dossiers met betrekking tot fiets en OV kunnen bijdragen aan de plannen die in de U10 gaande zijn. Als uw motie wordt aangenomen, gaat dat dan niet meer door en komt er sowieso geen bijdrage van de provincie voor die gelden?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Als het onderzoek aantoont dat de provincie schuldig is aan het tekort wel. Wij hebben al veel geld vrijgemaakt, omdat de provincie de verantwoordelijkheid heeft genomen om extra miljoenen vrij te maken, zoals onlangs € 34.000.000. Het is behoorlijk bestuur als je met tien gemeenten afspraken maakt en één daarvan heeft belang bij de Uithoflijn, dan moet je dit niet op de overige negen gemeenten afschuiven.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Hoek refereert aan een onderzoek naar de oorzaak van de extra kosten. Afhankelijk van de uitkomsten van dat onderzoek wilt u dat wat in de motie wordt voorgesteld wel of niet wordt geëffectueerd. Mag ik u erop wijzen dat dit onderzoek er al ligt? Dat is namelijk het zwaarwegend advies. Dat is in feite een onderzoek naar de oorzaken. De provincie heeft al een akkoord gesloten met de gemeenten over de kostenverdeling. Daar zijn de Staten mee akkoord gegaan. Op welk onderzoek doelt u dan?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Uit het onderzoek van de rekenkamer kunnen andere zaken naar voren komen, doordat er met een ander perspectief gekeken wordt.. Wij kunnen de negen gemeenten niet de dupe laten worden van een tekort op een project waar zijn in beginsel niks mee te maken hebben.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! In de motie van 50Plus wordt er gerefereerd aan een onderzoek waarover GroenLinks een motie heeft ingediend, namelijk een motie voor een onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer. Dat gaat niet over de oorzaak van de kosten, maar over de aansturing van het project. Indirect kan dit wellicht iets zeggen over de kosten. Ik wil graag helderheid over de motie waarover wij straks gaan stemmen. Klopt het dat er in uw motie afhankelijkheid zit van wat er uit het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer komt wie de kosten gaat dragen?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Niet helemaal. 50Plus vindt dat wij de negen gemeenten die niks te maken hebben met de Uithoflijn niet kunnen laten meebetalen aan het tekort dat door anderen is veroorzaakt.

De VOORZITTER: Wij gaan verder met het tweede termijn van het college.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik moet terugkomen op iets wat ik de vorige keer heb gemeld. Ik heb de geschillencommissie en het zwaarwegend advies door elkaar gehaald. Het zwaarwegend advies is vele maanden later gekomen en de geschillencommissie is onmiddellijk in het leven geroepen. De geschillencommissie bemiddelt in het project als er geschillen zijn. U heeft een aantal verslagen daarvan in kunnen zien doordat deze in vertrouwelijke inzage hebben gelegen. Aan de ene kant zitten hierin de opdrachtgevers, gemeente en provincie en aan de andere kant de BAM en de voorzitter van de geschillencommissie. In dat gremium wordt met elkaar gestoeid met de verschillen die zich eventueel voordoen in het gesprek. Die geschillencommissie bestaat nog steeds.

Dan de opmerkingen en vragen van de ChristenUnie. De vorige keer heeft de heer Van Kranenburg al aangegeven dat de informatievoorziening niet goed is. Eigenlijk komt het erop neer wat het college geleerd heeft van wat wij hier constateren. Dat zeg ik niet zozeer in de veronderstelling dat er dingen fout zijn gegaan, want ik denk dat er dingen fout zijn gegaan. Toch ga ik u meenemen in iets wat de moeilijkheid is voor het college. Of u dit aangaat laat ik bij u.

Wij praten voor een deel in de derde persoon. Dat maakt het wat lastig. Natuurlijk zijn wij het college, maar wij weten niet precies waarom er op een bepaalde manier informatieverstrekking is geweest. Als ik terug redeneer wat er geheim en vertrouwelijk is gehouden en op het laatst toch openbaar is geworden, dan wordt het lastig om in dat traject te schetsen waarom die afwegingen zijn gemaakt. Het college vraagt zich telkens opnieuw af wat wij hadden kunnen doen in dit dossier. Een reflectie van wat wij hadden kunnen doen om balans te krijgen wat wij geconstateerd hebben en uit onze handen geglipt is. Waarom hebben wij het geaccepteerd dat onze algemeen directeur bij ons kwam om even iets te melden over de klokkenluiders. Waarom hebben wij niet doorgevraagd, dit niet in het college teruggebracht en gezegd: 'Daar is de plaats waarover wij het moeten hebben en hoe zit het eigenlijk?' Uw

vraag was waarom wij dat niet gemeld hebben bij EY. Persoonlijk had ik geen idee dat wij dat hadden moeten melden. Als wij dat op de juiste tafel hadden gelegd bij onze concerncontroller, dan was dit vanzelfsprekend gebeurd. Daar is het echter niet terecht gekomen. Dat hadden wij wellicht moeten zien.

Hadden wij dichter op dreigende planningsoverschrijding moeten zitten? Dat kan ik niet beoordelen. Het is lastig om die afweging te maken, maar eigenlijk hebben wij geen onderzoeken nodig om te beseffen dat wij aan de bak moeten met een aantal van dat soort vraagstukken. Wij moeten elkaar regelmatig nadrukkelijk bevragen op lastige vraagstukken waarop wij proactiever moeten informeren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Mag ik het betoog van de heer Van den Berg interpreteren als aanbeveling van onze motie?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dit is wat ik heb aangegeven en ik ga niet over uw motie. Dat zeg ik ook tegen de PvdA, want wij hebben dat onderzoek eigenlijk niet nodig. Het is niet het geval dat wij zeggen: "Omarm dat onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer, want dan zijn wij er van af." Het is goed om dit onderzoek uit te voeren, zodat er enigszins rust komt in de organisatie met betrekking tot het in een bepaald tempo de rekenkamer bedienen van adequate informatie. Natuurlijk hadden wij dat zelf kunnen doen, maar wij tuimelen iedere keer over elkaar heen als er een artikel in de krant verschijnt. In die zin is het goed dat het door derden wordt gedaan. Nogmaals, wij hebben dat onderzoek niet nodig om te beseffen dat er wat moet gebeuren, gelet op hetgeen heeft plaatsgevonden.

De PVV heeft gevraagd wat er is afgesproken rondom de financiën met de gemeenten, met name in het vierde kwartaal van 2017. Daarvoor verwijs ik u naar het zwaarwegend advies. Grosso modo zal het neerkomen op de verantwoordelijkheidsverdeling in het project van 50/50 en de financiële verantwoordelijkheidsverdeling is 76 procent voor de provincie en 24 procent voor de gemeente. Dat zeg ik grosso modo, omdat een aantal onderdelen voor honderd procent bij de gemeente liggen en een aantal onderdelen voor honderd procent bij ons liggen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De kostenverdeling lag toch min of meer vast? Wat viel er nog af te spreken?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Er is geconstateerd dat er onduidelijkheid is over de kostenverdeling als het gaat over wie wat moet betalen. Dan moet dat gecheckt worden. U heeft kennis kunnen nemen van het zwaarwegend advies.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Mijn andere vraag was nog belangrijker, namelijk wat heeft de provincie gedaan op het moment dat het BRU werd opgeheven en onder de verantwoordelijkheid van de provincie viel? Wat was de opstelling van de provincie toen wij die financiële risico's in onze schoot geworpen kregen? Hebben wij ons daartegen verweerd of hebben wij dit geaccepteerd?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Er is een 'due diligence-onderzoek' gedaan naar de boeken van de BRU. Daarop hebben wij gezegd dat wij het BRU overnemen. Ik neem aan dat wat er verder in zit of achteraan gekomen is met open ogen ontvangen is op basis van het advies van het 'due diligence-onderzoek'.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Kunt u concluderen dat u deze risico's wellicht niet in het oog heeft gehad?

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Rondom de PM-post die wij hebben meegekregen is later een discussie ontstaan dat wij dat nog niet hebben becijferd, omdat het in het stadium waarin het project verkeerde een zeer complexe aangelegenheid was. Dat is als zodanig bekend geweest, maar of dat actief gecommuniceerd is kan ik niet beamen. Wel is het zo dat wij daar-

voor een voorziening hebben opgenomen in de begroting van 2017 met een ordergrootte van € 15.000.000. Dat is onvoldoende ten opzichte van wat wij verder hebben doorgerekend.

De SGP heeft een nadrukkelijke vraag gesteld over de actieve informatieplicht. Wij hebben een actieve informatieplicht en dat had in dit deel misschien wat actiever gemoeten en niet al te reactief. Soms word je overvallen door de nodige krantenberichten waardoor je moet gaan spitten. Dan zit je in een reactieve positie.

De laatste vraag was: wie is de opdrachtgever van de projectorganisatie? Dat is de stuurgroep.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie heeft twee moties ingediend. Wat vindt GS daarvan? Motie M23 gaat over leren en verbeteren. Wij zien graag een plan van aanpak en willen daarover iedere maand gerapporteerd worden. Er is gezegd dat de organisatie tot rust moet komen, maar dat was niet ons plan. Volgens mij heeft deze organisatie op dit moment geen rust nodig, maar moeten wij er bovenop zitten om te zorgen dat er wordt gedaan wat is afgesproken. Motie M24 gaat over de reflectie van het college op de portefeuillevordering. Met name vanuit de analyse dat het de afgelopen jaren niet handig was dat de portefeuilles financiën, mobiliteit en personeel en organisatie alle drie bij één persoon lagen.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Als eerste motie M23. Ik kan mij goed voorstellen dat u vraagt om nadrukkelijker verbeterpunten op het terrein van financieel beheer, rapportage, control en juridisch beheer, rapportage en control en om datgene dat wij uit dit dossier hebben geleerd in te brengen. Daar waren wij al mee bezig, maar dat is een beetje een platitudo. Ik kan mij voorstellen dat dit vooral een aangelegenheid is om daarover te spreken met de aanstaande directeur. Dat lijkt mij iemand die vooral over de organisatie gaat, indachtig hetgeen u hier zegt. Maandelijks rapporteren en informeren van de voortgang hiervan is een forse opgave. Die zal ik niet als zodanig willen omarmen.

De motie M24 laat ik graag bij de coalitiepartijen. Dat zijn de partijen die een coalitie hebben gesmeed. Daarover zijn afspraken gemaakt die in een constituerend beraad bekrachtigd zijn.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Daarmee ga ik niet akkoord. U bent lid van het college en de deelnemer van het constituerend beraad, niet van de collegepartijen in deze Staten. Ik ben benieuwd naar de reflectie van GS zelf daarop. Dat de coalitiefracties dat drie jaar geleden een goed idee vonden, daarover kunnen wij met de huidige wetenschap een andere opvatting hebben.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dat zou kunnen, maar ik heb er geen opvatting over. Dat vind ik iets voor de onderhandelende partners die bij de coalitie betrokken zijn geweest.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde zegt dat de stuurgroep de opdrachtgever is van de projectorganisatie. Hoe kan het dan zijn dat de provinciale organisatie die de adviseur is van de stuurgroep, geen directeuren bij de projectorganisatie ontslaat? De stuurgroep gaat over de projectorganisatie terwijl er twee mensen worden ontslagen vanuit de provincie. Met welk mandaat?

De heer VAN DE BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het woord ontslagen neem ik niet in de mond, want daarvoor is een definitie. De stuurgroep is verantwoordelijk voor de projectorganisatie en daartussen zitten twee ambtelijke opdrachtgevers, namelijk één van de gemeente en één van de provincie. Dat zijn de provinciedirecteur en de gemeentedirecteur. Die hebben als zodanig gehandeld.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! U zegt dat deze twee ambtelijke opdrachtgevers ertussen zitten, maar de stuurgroep is de opdrachtgever van de projectorganisatie. Zoals ik het organogram gezien heb, zitten daarnaast van de zijde van de gemeente en de provincie adviseurs die de

stuurgroep adviseren. Echter, zij lopen bij de projectorganisatie naar binnen en sturen een paar mensen weg.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik heb aangegeven dat er twee directeuren ambtelijk opdrachtgever zijn, dat de stuurgroep bestuurlijk verantwoordelijk is en dat de twee directeuren tot de conclusie zijn gekomen dat zij iets moeten met de ambtelijke top van de projectorganisatie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik kijk naar het college of nog iemand het woord wil nemen.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! In de tweede termijn zijn er geen vragen aan mij gesteld, maar ik heb nog een vraag openstaan van de eerste termijn van de heer Schaddelee over de bestuursfunctie van de directeur bij de Stichting Vakopleiding Project Control. De betreffende directeur heeft die functie gehad, hij heeft dit gemeld tijdens zijn sollicitatie en zich uit deze functie teruggetrokken toen hij bij ons in dienst kwam.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dat betekent dus dat de informatie die op de website van deze stichting staat niet correct is?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Ik weet of er een jaartal of een moment bij staat.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Op de website staat: "Het huidige bestuur bestaat uit". Hierbij staan onder andere de naam van deze persoon en de naam van een directeur van de BAM.

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Dat kan niet kloppen met de huidige situatie, want hij is al jaren uit dit bestuur.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Kunt u aangeven sinds welk jaar hij uit dit bestuur is?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Toen hij hier in dienst kwam. Dat was omtrent 2016.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag over een ander onderwerp. Ik had een motie over de personeelsdossiers op orde. Ik heb gemeend te horen van de commissaris dat de personeelsdossiers over twee plekken verspreid liggen en u gaat dat digitaliseren. Heb ik dat goed verstaan? Ik heb alleen gemeend te mogen begrijpen dat u dat niet morgen op orde heeft. Is dat de goede formulering?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Ik zal zo snel mogelijk uitzoeken wat voor tijd, inspanning en geld het kost om die dossiers gedigitaliseerd te krijgen, waardoor de opslag gecentraliseerd is.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! U gaat dat dus doen?

De heer VAN BEEK (cvdK): Mijnheer de voorzitter! Ja.

De VOORZITTER: Akkoord. Daarmee komen wij bij de afronding van dit agendapunt.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik wil terugkomen op de motie M23 van de ChristenUnie. Daarvan zei ik dat ik het niet zou doen, maar daarmee bedoel ik te zeggen dat ik het niet zou doen om maandelijks te informeren. Als wij op een andere frequentie kunnen komen, dan kunnen wij ons vinden in die motie.

De VOORZITTER: Dat lijkt mij een terechte aanvulling.

Dan gaan wij door naar de stemming. Er zijn 46 leden aanwezig. Als eerste dient de motie van wantrouwen in stemming gebracht te worden en de overige moties volgen op volgorde. Is er behoefte aan schorsing? Ik schors de vergadering.

Schorsing van 19.55 uur tot 20.00 uur.

De commissaris van de Koning neemt het voorzitterschap over.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Voordat wij overgaan naar de stemverklaringen geef ik het woord aan de heer Schaddelee die een kleine aanpassing wil aanbrengen in motie M23 naar aanleiding van de opmerking van de gedeputeerde.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! In het laatste beslispunt van motie M23 staat: " Provinciale Staten maandelijks te informeren over de voortgang hiervan." Wij willen 'maandelijks' vervangen door 'periodiek'. Ons voorstel is om in de commissie af te stellen wat periodiek is.

De VOORZITTER: Akkoord. Wilt u zelf het woord 'maandelijks' vervangen in 'periodiek', dan is het voor iedereen weer gelijk.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Dan gaan wij over naar de stemverklaringen.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben bij motie M27 de stemverklaring dat deze wat ons betreft gebaseerd is op onjuiste veronderstellingen en wij ons niet kunnen herkennen in het dictum. Over motie M23 heb wij contact gehad met de ChristenUnie over verdergaande aanpassingen. Deze kwamen helaas te laat, waardoor wij zullen tegenstemmen. Motie M24 is wat ons betreft niet aan de orde. Motie M25 zullen wij steunen met de eerder gemaakte opmerking dat het onderzoek er wat ons betreft voor de zomer ligt. Motie M26a is de vorige keer al aan de orde geweest en toen is hierover besloten. Daarom vinden wij deze motie niet meer aan de orde.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 heeft twee stemverklaringen. De eerste is bij motie M23. Het college heeft aangegeven zich terdege bewust te zijn van en de noodzaak zien om te reflecteren op zijn handelen en hiernaar te handelen. Een opduwmotie vinden wij daarom overbodig en zien regelmatige terugkoppeling van GS graag tegemoet. Wij zullen tegen deze motie stemmen. Mijn tweede stemverklaring gaat over motie M26a. D66 kijkt graag naar deze geldende context van de jaarrekening en de kadernota, zoals tijdens de vorige vergadering is besproken. Wij hebben zeker oog voor de opgave van de U10-gemeenten, maar vinden het op basis van deze motie niet juist om hiervoor te stemmen.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het CDA heeft een stemverklaring bij motie M23. Wij kunnen ons aansluiten bij de woorden van de VVD. Wij hebben een voorstel gedaan om te wijzigen, maar waren helaas te laat. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De PvdA heeft een stemverklaring bij motie M27, de motie van wantrouwen van de PVV. Hoewel wij ernstig teleurgesteld zijn in de opstelling van het college, vinden wij dat deze motie te vroeg komt. Wij willen eerst het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer afwachten en daaruit onze conclusies trekken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De PVV heeft een stemverklaring bij de motie M26a van 50Plus. Wij vonden de uitleg bijzonder warrig. Daarnaast is er in een vorige vergadering al

een motie aangenomen om opnieuw met de gemeenten te onderhandelen over een andere financiële afspraak. In die zin is deze motie op dit moment overbodig.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! De SP heeft een stemverklaring bij motie M26a. De eerste motie van 50Plus hadden wij kunnen steunen, omdat wij vinden dat er goede projecten zijn bedacht voor deze gelden. Utrecht neemt echter al een aantal kosten voor haar rekening voor 100%. Daarom kunnen wij deze motie niet steunen.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! GroenLinks heeft een stemverklaring bij motie M23. Wij vinden de toezegging van de gedeputeerde om geïntegreerd om te gaan met alle bevindingen uit de verschillende onderzoeken ten aanzien van de organisatie en daarover regelmatig te rapporteren duidelijker gesteld dan in deze motie staat. Bij motie M24 volgen wij de uitspraak van de gedeputeerde dat het niet aan GS is om de portefeuillevindeling in deze hoofdlijn vast te stellen, maar dat dit een zaak is van de coalitievormende partijen. De indieners kunnen erop rekenen dat GroenLinks de ervaring van deze periode mee zal nemen in onze inbreng in de onderhandelingen als wij volgend jaar weer mogen participeren in het college. Over motie M26a is al de toezegging gedaan dat de effecten van het dekkingsvoorstel nader in beeld worden gebracht en daar waar er een probleem ontstaat als het budget voor het Actieplan Fiets niet toereikend is, wij daarop kunnen compenseren bij de voorjaarsnota. Dat lijkt ons de juiste weg die ook duidelijk is voor de BRU-gemeenten.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Met betrekking tot motie M23 hebben wij van het CDA geen wijzigingsvoorstellen ontvangen en van de VVD heel laat. Vandaar dat wij deze motie niet hebben aangepast. Dan hebben wij nog een stemverklaring bij motie M27. Dat is een ontzettend heftige motie die wij niet zomaar steunen. Het is voor de ChristenUnie een unicum en het doet ons erg veel pijn, maar wij hebben vandaag onvoldoende urgentie geproefd bij het college om tot verbetering te komen. Daarom zullen wij de motie van wantrouwen steunen. Wij willen een hoofdelijke stemming aanvragen bij motie M27.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! De SGP deelt de overweging van de ChristenUnie over motie M27.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus zal motie M26a handhaven. Wij zijn in de veronderstelling dat deze zich onderscheidt van de vorige motie, omdat wij in deze motie om een garantie vragen.

Stemming.

De VOORZITTER: Er zijn 46 Statenleden aanwezig. Wij beginnen met motie M27 en kijken wie als eerste zijn of haar stem mag uitbrengen. Dat is mevrouw Boelhouwer.

Na hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten de motie M27. Voor de motie hebben gestemd mevrouw Broere, de heer Derksen, mevrouw De Haan, de heer IJssennagger, mevrouw Keller, de heren Van Kranenburg, G. van Leeuwen, P. van Leeuwen, mevrouw Noordenbos, mevrouw Poppe, de heren Schaddelee, Toutouh en Ubaghs en mevrouw Arissen, Tegen de motie hebben gestemd mevrouw Boelhouwer, de heren Boerkamp, Boswijk, De Brey, mevrouw Chidi, mevrouw Dekker, de heer De Droog, mevrouw Eijsbroek, mevrouw Ens, de heren Van Essen, Germs, Groothuizen, Hoefnagels, mevrouw Hoek, mevrouw d'Hondt, de heren Jansen, Joustra, Kocken, mevrouw Koelewijn, mevrouw Kotkamp, mevrouw Krijgsman, de heren De Kruijf, Mourik-Geluk, Van Oosterom, Overkleef, Van Reenen, mevrouw Schneiders, de heer Suna, mevrouw Vaessen, mevrouw Vlam en de heren Westerlaken en Bekkers.

Provinciale Staten verwerpen de motie M23. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, PVV, SP, ChristenUnie, PvdD, SGP en 50Plus.

Provinciale Staten verwerpen de motie M24. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PVV, ChristenUnie, PvdD en 50Plus.

Provinciale Staten aanvaarden de motie M25.

Provinciale Staten verwerpen de motie M26a. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de SGP en 50Plus.

Voordracht en beëdiging van de heer drs. D.D. Straat als gedeputeerde.

De VOORZITTER: Dit agendapunt betreft het voorzien in een vacature die is ontstaan door het terugtreden van mevrouw Verbeek-Nijhof. Ik kijk naar de fractievoorzitter van de VVD of hij ons over dit onderwerp iets kan mededelen.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Met genoegen draagt de VVD-fractie de heer Dennis Straat voor als kandidaat-gedeputeerde.

De VOORZITTER: Mag ik de griffier vragen om de heer Straat naar voren te begeleiden.

De heer STRAAT (kandidaat-gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Geachte statenleden, het is fijn om u vanaf deze plek te mogen toespreken. Geachte aanwezigen, het is een bijzondere eer voor mij dat ik hier mag staan. Ik heb met veel genoegen dit debat vandaag vanaf de tribune gevolgd. Ik zal u eerlijk verklappen dat dit niet de eerste keer was dat ik een debat van u volgde in de laatste weken. Het ging er stevig aan toe, maar zo hoort dat in deze zaal. Het is een belangrijk dossier.

Sommige mensen hebben mij moedig genoemd en de simpele vraag gesteld: waarom? Hier staat een kandidaat-gedeputeerde die graag met een stevige klus aan de slag gaat en er niet voor schroomt om zijn tanden ergens in te zetten. Ik realiseer mij echter dat er een hoop werk te doen is – dat heeft u vanavond opnieuw duidelijk gemaakt. Ik kijk daar op mijn eigen manier naar uit, maar ik weet dat er veel moet gebeuren.

De afgelopen weken heb ik mij een klein beetje kunnen inwerken en ik mag morgen aan de slag. Wij zullen elkaar nog veel ontmoeten en ik hoop dat wij kunnen werken aan de toekomst, zowel de toekomst van dit dossier als van een aantal andere zaken uit mijn portefeuille. Wij moeten vooruitkijken. Kijken hoe wij weer aan de slag kunnen. Hopelijk kunnen wij dan volgend jaar terugkijken op een mooi jaar waarin wij veel bereikt hebben. Ik heb er erg veel zin in.

De VOORZITTER: Dank u wel. Voor diegene die de heer Straat nog niet ontmoet hadden was dit de mogelijkheid om hem te horen spreken.

Wij gaan naar de besluitvorming. In de tussentijd maak ik van de gelegenheid gebruik om mevrouw Jansma, de echtgenote van de heer Straat welkom te heten en ik heet de heer en mevrouw Niesing welkom. Heel bijzonder dat u erbij bent en leuk dat u het op deze manier kunt meemaken.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Als het niet gepast is moet u het niet doen, maar kunt u toelichten waarom u verheugt bent dat de heer en mevrouw Niesing aanwezig zijn?

De VOORZITTER: Mevrouw Niesing is de moeder van de kandidaat-gedeputeerde met haar man. Ik wil beginnen met het vormen van een stembureau. Mijn voorstel is om het stembureau te vormen door mevrouw Boelhouwer, de heer Boerkamp, de heer G. van Leeuwen en mevrouw Poppe. Als u daarmee instemt, dan nodig u uit om hier plaats te nemen. Wil het stembureau zich beraden over wie van hen het voorzitterschap op zich neemt.

Als de briefjes zijn rondgedeeld mag u een naam op het briefje schrijven of blanco indienen. Daarna zal de bode de stembriefjes verzamelen en zal het stembureau de stemmen tellen.

De voorzitter van het stembureau heeft een mededeling voor ons.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Namens het stembureau meld ik u graag dat er 46 stemmen uitgebracht zijn. Daarvan zijn er twee blanco, vier voor mevrouw Verbeek-Nijhof en 40 voor de heer Straat. Gefeliciteerd, mijnheer Straat. (Applaus)

De VOORZITTER: De heer Straat is nog maar één handeling verwijderd van het gedeputeerdenschap van de provincie Utrecht. Mag ik u vragen naar voren te komen voor het afleggen van de eed en mag ik u allen die daartoe in staat zijn vragen te gaan staan.

"Ik zweer dat ik om tot gedeputeerde benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als gedeputeerde naar eer en geweten zal vervullen."

De heer Straat (gedeputeerde): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Nu bent u echt gedeputeerde. Dennis, mag ik jou uitnodigen om achter de tafel plaats te nemen?

Het doet ons genoeg dat wij weer compleet zijn en dat wij vanaf morgenochtend de eerste constituerende vergadering hebben en daarna onmiddellijk aan het werk gaan. Om dat alles te kunnen vieren is er in de zaal hiernaast een drankje beschikbaar. Daarvoor nodig ik u graag uit.

Achter uw stukken zit nog een besluit dat genomen moet worden gelet op Artikel 35b van de Provinciewet. Dit tweede besluit is aan de voorgedragen gedeputeerde ontheffing te verlenen aan het vereiste van het ingezetenschap van de provincie Utrecht voor de periode van 19 maart 2018 tot en met 18 maart 2019. Dat besluit moet expliciet genomen worden. Vraagt er iemand stemming over dat besluit?

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel, PS2018PS02.

Sluiting.

De VOORZITTER: Ik dank u voor de snelle afhandeling van de agendapunten, want wij zijn voor het eerst sneller klaar dan ik had verwacht. Ik wens u een heel plezierige avond. Daarmee sluit ik de vergadering.

Einde van de vergadering om 20.40 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 23 april 2018.

De voorzitter,

De griffier,